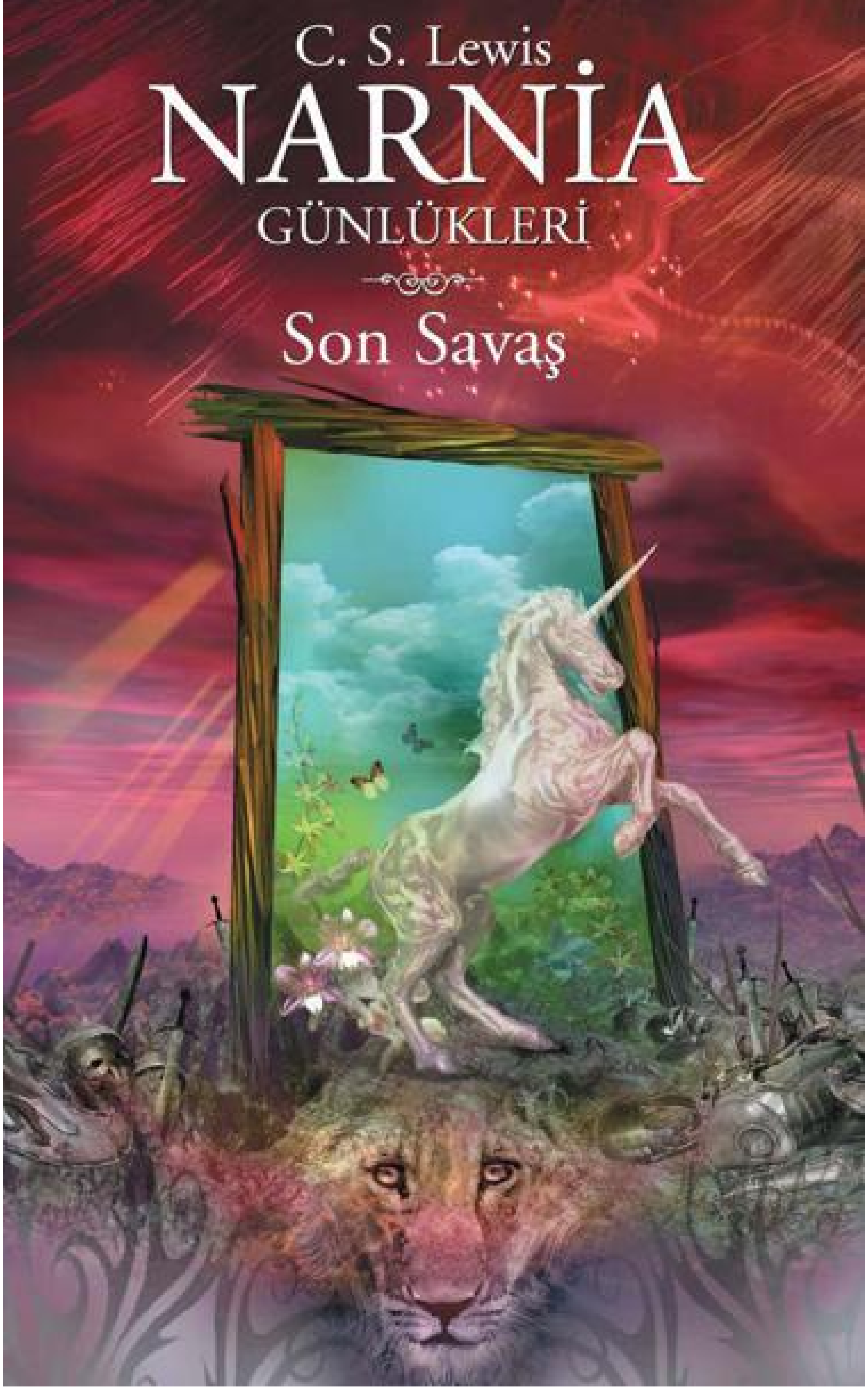
C. S. Lewis

NARNİA GÜNLÜKLERİ

Son Savaş

C. S. Lewis
NARNİA
GÜNLÜKLERİ
Son Savaş

NARNIA GÜNLÜKLERİ

Son Savaş

Özgün Adı: The Chronicles of Narnia

CS Lewis Company Ltd'in izniyle Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş. tarafından yayımlanmıştır.

Dijital yayın tarihi: Ağustos 2012 / ISBN 978-605-09-0955-5

Çizimler: Pauline Baynes - © CS Lewis Pte Ltd 1956

Kapak İllüstrasyonu: Cliff Nielsen - © CS Lewis Pte Ltd 2002

Çeviri: Müfit Balabanlılar

Yayına hazırlayan: Deniz K. Pala

Dijital format: Atalay Altınçekiç

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Caddesi, Golden Plaza No. 1 Kat 10, 34360 Şişli - İstanbul

Telefon: (212) 373 77 00 / **Faks**: (212) 355 83 16

www.narnia.com

Narnia Günlükleri

Son Savaş

C.S. Lewis

Doğan Egmont

Son Savaş

C. S. Lewis

Çizimler: Pauline Baynes

Kazan Göleti

Narnia'nın son günlerinde, batıda, Lamba Çorakları'nın çok ötesinde, Büyük Çağlayan'ın yakınlarında bir maymun yaşıyordu. O kadar yaşlıydı ki, kimse oralara ne zaman geldiğini hatırlamıyordu; hayal edebileceğiniz en kurnaz, en çirkin ve derisi en buruş buruş maymundu. Büyük bir ağacın çatalında, üstü yapraklarla örtülü ahşap bir evi vardı ve adı Külyutmaz'dı. Ormanın bu kesimlerinde, pek az konuşan hayvan, insan, cüce ya da bu türden yaratık yaşardı, fakat Külyutmaz'ın Şaşkaloz adında bir eşek arkadaşı vardı. Arkadaş olduklarını söylüyorlardı, ama Şaşkaloz aslında Külyutmaz'ın dostu olmaktan çok hizmetçisi gibiydi. Tüm işleri o yapıyordu. Beraberce nehre gittiklerinde su torbalarını Külyutmaz dolduruyor, ama Şaşkaloz taşıyordu. Nehrin aşağısındaki kasabalardan bir şey almak istediklerinde sırtında boş sepetlerle gidip, ağzına kadar dolu sepetlerle geri gelen yine Şaşkaloz oluyordu. Şaşkaloz'un getirdiği tüm iyi şeyleri Külyutmaz yiyordu; çünkü Külyutmaz, "Şaşkaloz, görüyorsun ki ben senin gibi ot ve diken yiyemem, bu yüzden bunları yiyorum, adil olan bu" diyordu. Şaşkaloz da daima, "Elbette Külyutmaz, elbette. Seni anlıyorum" diye cevap veriyordu. Şaşkaloz hiç şikâyet etmezdi, çünkü Külyutmaz'ın kendisinden çok daha akıllı olduğunu biliyordu; kendisiyle arkadaşlık etmesini nezaketine bağlıyordu. Şaşkaloz herhangi bir şey hakkında tartışmaya kalksa Külyutmaz hep, "Bak Şaşkaloz, yapılması gereken şeyi senden daha iyi biliyorum. Pek akıllı olmadığının farkındasın" derdi. Şaşkaloz da her zaman, "Evet Külyutmaz. Çok doğru. Akıllı değilim" derdi. Sonra iç çekip Külyutmaz'ın dediklerini yapardı.

Bir sabah erkenden, iki arkadaş Kazan Göleti kıyısında yürüyüşe çıkmıştı. Kazan Göleti Narnia'nın en batısındaki uçurumların hemen aşağısında yer alan büyük bir gölettir. Büyük Çağlayan gökgürültüsüne benzeyen bir sesle oraya dökülür ve öbür yandan Narnia Nehri çıkar. Çağlayan, göleti sanki kaynıyormuş gibi sürekli fokurdatır, çalkalar durur; ona Kazan Göleti denmesinin nedeni de budur. Narnia Nehri, Narnia'nın ötesindeki Vahşi Batı'dan doğar; baharla birlikte bu dağlarda eriyen kar sularının nehire karışmasıyla Büyük Çağlayan daha da coşar. Külyutmaz ve

Şaşkaloz, işte o gün Kazan Göleti’ne bakarlarken Külyutmaz ince ve tüylü parmağıyla bir şeye işaret ederek:

“Şuna bak!” dedi.

“Neye, neye?” dedi Şaşkaloz.

“Az önce çağlayandan düşen şu sarı şey. Bak! İşte orada, yüzüyor. Ne olduğunu öğrenmemiz gerek.”

“Şart mı?” dedi Şaşkaloz.

“Elbette” dedi Külyutmaz. “Yararlı bir şey olabilir. İyi bir arkadaşsan suya atlar ve onu getirirsin. O zaman ne olduğunu öğrenebiliriz.”

“Suya atlamak mı?” dedi Şaşkaloz kulaklarını seğirterek.

“Sen suya atlamazsan, onu nasıl alırız?” diye sordu Maymun.

“Ama - ama” dedi Şaşkaloz, “senin gitmen daha iyi olmaz mı? Ne de olsa onun ne olduğunu öğrenmek isteyen sensin, ben pek istemiyorum. Hem senin ellerin var. Bir şeyleri yakalayıp tutmak konusunda insanlardan ya da cücelerden aşağı kalır yanın yok. Benim sadece toynaklarım var.”

“Yani Şaşkaloz” dedi Külyutmaz, “böyle bir şey söyleyeceğin hiç aklıma gelmezdi. Bunu senden beklemezdim, gerçekten.”

“Neden, yanlış bir şey mi söyledim?” dedi Eşek, oldukça yumuşak bir sesle, çünkü Külyutmaz’ın çok alındığını fark etmişti. “Demek istiyordum ki—”

“Benim suya girmemi istiyordun” dedi Maymun. “Sanki maymunların ciğerlerinin ne kadar zayıf olduğunu, ne kadar kolay soğuk algınlığına yakalandıklarını bilmezmişsin gibi! Pekâlâ. Ben girerim. Rüzgâr esiyor ve üşüyorum, ama yine de gireceğim. Büyük ihtimalle ölürüm. O zaman sen de üzülürsün.” Külyutmaz’ın sesi, neredeyse gözyaşlarına boğulacakmış gibi çıkıyordu.

“Lütfen yapma, lütfen yapma, lütfen yapma” dedi Şaşkaloz, yarı anırıp yarı konuşarak. “Öyle demek istememiştim Külyutmaz, gerçekten istememiştim. Ne kadar aptal olduğumu, aynı anda iki şeyi birden düşünemediğimi bilirsin. Ciğerlerinin zayıf olduğunu unutmuştum. Elbette ben girerim. Gölete girmeyi aklından bile geçirme. Yapmayacağına söz ver Külyutmaz.”

Külyutmaz söz verdi ve Şaşkaloz suya girebileceği bir yer bulmak üzere göletin kayalık kıyısında bir oraya bir buraya koşuşturmaya başladı. Soğuk bir yana, çalkalanan ve köpüren suya girmek şaka götürmez bir işti; Şaşkaloz bunu yapmaya karar vermeden önce tam bir dakika ayakta durup titremişti. Külyutmaz arkasından “Ben girsem belki daha iyi olur Şaşkaloz” diye bağırdı. Şaşkaloz bunu duyduğunda, “Hayır, hayır. Söz verdin. İşte giriyorum” dedi ve atladı.

Büyük bir dalga yüzüne çarpıp ağzını suyla doldurdu, etrafını göremez olmuştu. Sonra birkaç saniyeliğine tamamıyla dibe battı, suyun yüzüne çıktığında göletin bambaşka bir yerindeydi. Sonra girdaba yakalandı ve çağlayanın tam altına gelinceye kadar, gittikçe hızlanarak kendi etrafında dönmeye başladı. Onca yüksekten dökülen suyun gücü onu öylesine derinlere çekti ki, nefesinin yukarı çıkmaya yetmeyeceğini düşündü. Yüzeye çıkıp da yakalamaya çalıştığı şeyin yakınlarına geldiğindeyse, sarı şey ondan uzaklaşarak çağlayanın altına gitti ve dibe battı. Yüzeye

çıktığında suya girdiği yerden çok uzakta olduğunu gördü. Yorgunluktan ölmüş, her tarafı morarmıştı, ama soğuktan donmak üzereyken o şeyi dişleriyle yakalamayı da başarmıştı. Ön bacaklarını yakaladığı şeye dolayarak dışarı çıktı. Taşıdığı şey bir halı kadar büyük ve ağırdı; ayrıca soğuk ve iğrençti.

Getirdiği şeyi Külyutmaz'ın önüne fırlattı. Titreyip nefesini toplamaya çalışarak dikildi, her yanından sular süzülüyordu. Maymun ona hiç bakmadı, nasıl olduğunu bile sormadı. O tuhaf şeyin çevresinde dolaşıp onu yalamak, koklamakla meşguldü. Sonra gözlerinde kötülük dolu bir parıltı belirdi.

"Bu bir aslan postu" dedi.

"Ee - of - of - of, öyle mi?" dedi Şaşkaloz nefes nefese.

"Şimdi acaba… acaba… acaba" dedi Külyutmaz kendi kendine, aynı zamanda derin derin düşünüyordu.

"Zavallı aslanı kim öldürdü acaba?" dedi Şaşkaloz az sonra. "Gömülmesi gerek. Bir cenaze töreni yapmalıyız."

"Konuşan aslan değil ki" dedi Külyutmaz. "O yüzden zahmet etmene gerek yok. Çağlayanın ötesinde, Vahşi Batı'da konuşan hayvan yoktur. Post vahşi, dilsiz bir aslana ait olmalı."

Bu doğruydu. Bir avcı, yani bir insan, aylar önce bu aslanı Vahşi Batı'da bir yerde öldürmüş ve derisini yüzmüştü. Ancak bunun bu hikâyede yeri yok.

"Hiç fark etmez Külyutmaz" dedi Şaşkaloz, "post, dilsiz ve vahşi bir aslanın postu olsa bile onun için layıkıyla bir cenaze töreni yapmamız gerekmez mi? Yani tüm aslanlar epeyce - şey, asil olmazlar mı? Hani o bildiğin biri yüzünden. Anlamıyor musun?"

"Böyle düşünceleri kafandan at Şaşkaloz" dedi Külyutmaz. "Düşünmek senin kolay altından kalkabileceğin bir şey değil. Bu posttan sana güzel bir kışlık palto yapacağız."

“Ah, bundan hoşlanacağımı sanmıyorum” dedi eşek. “Şey gibi görünür, yani diğer hayvanlar şey diye düşünebilirler, yani demek istiyorum ki şey gibi hissetmemeliyim—”

“Ne diyorsun sen?” dedi Külyutmaz, tüm maymunların yaptığı gibi ters yönde, aşağıdan yukarıya doğru kaşınarak.

“Benim gibi bir eşek aslan postu giyip dolaşırsa, bu Aslan’a, Büyük Aslan’a yapılmış bir saygısızlık olur” dedi Şaşkaloz.

“Lütfen benimle tartışma” dedi Külyutmaz. “Senin gibi bir eşek bu tür şeyleri nereden bilecek? Düşünme konusunda iyi olmadığını biliyorsun Şaşkaloz, bırak da senin yerine ben düşüneyim. Neden bana, benim sana davrandığım gibi davranmıyorsun? Ben her şeyi yapabileceğimi düşünmüyorum. Senin bazı şeylerde benden iyi olduğunu biliyorum. Gölete girmene bu nedenle izin verdim; bunu benden daha iyi yapacağını biliyordum. Ama senin yapamayacağın ve benim yapabileceğim bir şey olduğunda neden bu fırsatı kaçırayım? Hiçbir şey yapmama izin verilmeyecek mi? Adil ol. Bu fikirden vazgeç ve farklı düşünmeye çalış.”

“Pekâlâ, eğer böyle istiyorsan” dedi Şaşkaloz.

“Bak sana ne diyeceğim” dedi Külyutmaz. “En iyisi sen nehirden aşağıya doğru, Chippingford’a kadar güzel bir koşu yap, muz ve portakalları var mı bir bak.”

“Fakat Külyutmaz, o kadar yorgunum ki” dedi Şaşkaloz.

“Evet, ama ıslaksın ve üşüyorsun” dedi Maymun. “Seni ısıtacak bir şey yapman lazım. Güzel bir koşu tam da ihtiyacın olan şey. Hem bugün Chippingford’da pazar var.” Bunu duyan Şaşkaloz gideceğini söyledi.

Külyutmaz yalnız kalır kalmaz, bazen iki, bazen de dört ayağı üzerinde yürüyerek ağacına gitti. Sürekli mırıldanıp gülümseyerek, daldan dala sallanarak küçük evine girdi. Orada iğne, iplik ve büyük bir makas buldu; akıllı bir maymundu, cücelerden dikiş dikmeyi öğrenmişti. Yumağı (çok kalın bir şeydi, iplikten çok sicime benziyordu) ağzına aldı; yanağı, ağzında koca bir bonbon varmış gibi şişti. İğneyi dudaklarının arasına koydu ve

makası sol eline aldı. Sonra ağaçtan inip aslan postuna doğru yürüdü. Çömelip işe girişti.

Aslan postunun vücut kısmının Şaşkaloz için çok büyük, boyun kısmınınsa çok dar olduğunu görmüştü. Vücudun bir kısmını kesip Şaşkaloz'un uzun boynu için uzun bir yaka dikti. Sonra başı keserek yakayı omuzla başın arasına dikti. Postun iki yanına da bağcıklar koydu, böylece Şaşkaloz'un karnının altından bağlanabilecekti. Başının üzerinden bir kuş geçtiğinde Külyutmaz işini bırakıp endişeyle havalara bakıyordu. Kimsenin ne yaptığını görmesini istemiyordu. Ama gördüğü kuşların hiçbiri konuşan kuşlardan değildi, kaygılanacak bir şey yoktu.

Şaşkaloz öğleden sonra geç saatte geri geldi. Koşmuyor, eşeklerin yaptığı gibi ağır ağır yürüyordu.

"Portakal yoktu, muz da. Öyle yorgunum ki" deyip yere serildi.

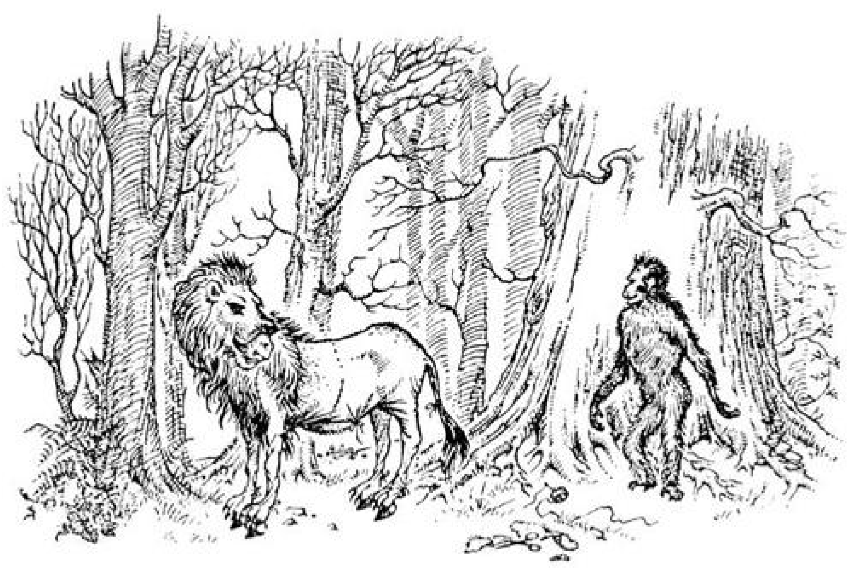
"Gel de şu güzel yeni paltonu dene" dedi Külyutmaz.

"Of, boşver onu" dedi Şaşkaloz. "Yarın sabah denerim. Bu akşam çok yorgunum."

“Hiç nazik değilsin Şaşkaloz” dedi Külyutmaz. “Yorgunsun, evet, ama benim ne kadar yorgun olduğumu tahmin bile edemezsin. Sen gün boyunca vadide aylak aylak gezerken ben sana palto dikmek için deli gibi çalıştım. Ellerim öyle yoruldu ki, şu makası zorlukla tutabiliyorum ve sen bir teşekkür bile etmiyor, paltoya bakmıyorsun, hiç umrunda değil - ve - ve—”

“Sevgili Külyutmaz” dedi Şaşkaloz, hemen ayağa kalkarak, “özür dilerim. Çok kötü davrandım. Elbette paltoyu denemek çok hoşuma gider. Gerçekten harika görünüyor. Hemen deneyelim. Lütfen.”

“Pekâlâ, kıpırdama o zaman” dedi Maymun. Post kaldıramayacağı kadar ağırdı, ama uğraşıp didinip nefes nefese, postu eşeğe giydirmeyi başardı. Postun bacaklarını Şaşkaloz’un bacaklarına, kuyruğunu kuyruğuna, vücudunu vücuduna bağladı. Aslan’ın açık duran ağzından Şaşkaloz’un yüzünün büyük bir kısmı ve gri burnu görülebiliyordu. Gerçek aslan görmüş biri buna kanmazdı. Ama aslan görmemiş biri aslan postunun içindeki Şaşkaloz’u görse, çok yakınında değilse, ışık da kötüyse, ayrıca Şaşkaloz anırmaz ve toynaklarıyla ses çıkarmazsa, onu bir aslanla karıştırabilirdi.

“Harika görünüyorsun, harika” dedi Maymun. “Şu anda birisi seni görse aslan, yani görkemli Aslan olduğunu sanır.”

“Bu çok kötü olurdu” dedi Şaşkaloz.

“Hayır, olmazdı” dedi Külyutmaz. “Herkes, senin dediğini yapardı.”

“Ben onlara bir şey yaptırmak istemiyorum ki.”

“Yapabileceğimiz iyilikleri düşün!” dedi Külyutmaz. “Akıl hocan olarak ben varım, biliyorsun. Senin vermen için akla uygun emirler düşünürüm. Herkes bize itaat etmek zorunda, Kral’ın kendisi bile. Narnia’daki her işi yoluna koyarız.”

“Her şey yolunda değil mi zaten?” dedi Şaşkaloz.

“Ne?” diye bağırdı Külyutmaz. “Her şey yolunda mı? - portakal ve muz bile yokken, ha!”

“Şey, biliyorsun” dedi Şaşkaloz, “o tür şeyleri isteyenlerin sayısı pek fazla değil; aslında, senden başkası yok sanırım.”

“Ya şeker?” dedi Külyutmaz.

“Hımmm evet” dedi Eşek. “Biraz daha fazla şeker olsa iyi olurdu.”

“Pekâlâ öyleyse, sorun çözüldü” dedi Maymun. “Sen Aslan’mış gibi davranacaksın, ne diyeceğini sana ben söyleyeceğim.”

“Hayır, hayır, hayır” dedi Şaşkaloz. “Böyle kötü şeyler söyleme. Bu doğru olmaz Külyutmaz. Çok akıllı olmayabilirim, ama o kadarını da biliyorum. Gerçek Aslan çıkıp gelirse ne olur halimiz?”

“Bence bu çok hoşuna gider” dedi Külyutmaz. “Herhalde aslan postunu her şeyi yoluna koymamız için bize o gönderdi. Neyse, biliyorsun kaç zamandır ortalarda görünmüyor. Dün yokken bugün niye çıkagelsin ki?”

O anda müthiş bir gökgürültüsü duyuldu ve yer hafif bir depremle sarsıldı. İkisi de dengesini kaybedip yüzüstü yere düştü.

“Gördün mü!” dedi Şaşkaloz, yeniden soluk almaya başlayınca. “Bir işaret bu, bir uyarı. Çok kötü bir şey yaptığımızı biliyordum. Bu körolası postu hemen üzerimden çıkar.”

“Hayır, hayır” dedi Külyutmaz (aklı çok hızlı çalışırdı). “Bu tam da zıt bir işaret. Gerçek Aslan bizim buna devam etmemizi istiyorsa bir

gökgürültüsü ve yer sarsıntısı gönderir demek üzereydim. Dilimin ucundaydı, ama işaret ben söyleyemeden geldi. Artık yapmak zorundasın Şaşkaloz. Lütfen daha fazla tartışmayalım. Böyle şeylerden anlamadığını biliyorsun. Bir eşek işaretlerden ne anlar?”

Kral’ın Aceleciliği

Yaklaşık üç hafta sonra Narnia krallarının sonuncusu, tatlı bahar günlerinde kaldığı küçük av kulübesinin kapısının yanı başındaki görkemli meşe ağacının altında oturuyordu. Av kulübesi, çatısı sazlarla kaplı alçak bir binaydı; Lamba Çorakları’nın doğu ucundan pek uzak sayılmazdı, iki nehrin birleştiği yerin biraz yukarısındaydı. Orada, hanedan şehri Cair Paravel’in debdebesinden ve törenlerinden uzakta, sade ve rahat bir yaşamı tercih ederdi. İsmi Kral Tirian’dı, yirmi-yirmi beş yaşlarındaydı; omuzları geniş ve güçlüydü. Kolları ve bacakları kaslı; sakallarıysa seyrekti. Gözleri maviydi, korkusuz ve dürüst bir yüzü vardı.

O bahar sabahı, en sevgili dostu, tekboynuzlu bir at olan Cevher hariç, yanında kimse yoktu. Birbirlerini kardeş gibi severlerdi, savaşta birbirlerinin hayatını kurtarmışlardı. Soylu hayvan, Kral’ın koltuğunun oldukça yakınında durmuş, mavi boynuzunu beyaz gövdesine sürterek parlatıyordu.

“Bugün kendimi ne spora ne de işe verebileceğim Cevher” dedi Kral. “Bu harika haberden başka hiçbir şey düşünemiyorum. Sence bugün daha fazlasını öğrenebilir miyiz?”

“Böyle haberleri dedelerimiz, babalarımız bile duymamıştır; bizim de duyabileceğimiz en muhteşem haber olacak, efendim” dedi Cevher, “tabii eğer doğruysa.”

“Doğru olmaması için bir sebep var mı ki?” dedi Kral. “İlk kuşların buraya gelip, ‘Aslan burada, Aslan yine Narnia’da’ demesinin üzerinden bir haftadan fazla zaman geçti. Sonra sincaplar geldi. Onu görmemişler, ama ormanda olduğuna inandıklarını söylediler. Sonra da geyik geldi. Onu ayışığında, Lamba Çorakları’ndan uzaklarda, kendi gözleriyle gördüğünü söyledi. Sonra o sakallı esmer adam, Calormenli tüccar geldi. Calormenliler Aslan’a bizim kadar değer vermezler, ama adam hayal görmediğinden emindi. Dün geceki porsuğu da unutmayalım; o da görmüş Aslan’ı.”

“Gerçekten, efendim” dedi Cevher, “hepsine inanıyorum. İnanmıyor gibi görünüyorsam, bu sadece inanamayacak kadar çok sevindiğimdendir. Bu

inanılmayacak kadar güzel bir haber."

"Evet" dedi Kral. Sevinçten titreyerek derin bir iç çekti. "Hayatım boyunca hep bunu bekledim."

"Dinle!" dedi Cevher, başını yana çevirip kulaklarını ileriye doğru dikerek.

"Ne var?" diye sordu Kral.

"Toynaklar, efendim" dedi Cevher. "Dörtnala giden bir at. Çok büyük bir at. Şu insan başlı atlardan, Sentor'lardan biri olmalı. İşte orada."

Görkemli, altın sakallı bir Sentor, alnında insan, kestane rengi gövdesinde at teriyle hızla Kral'a yaklaştı, durdu ve yere kadar eğildi. "Kral'a selamlar" diye bağırdı, bir boğa kadar tok bir sesle.

"Selam sana!" dedi Kral, omzunun üzerinden av kulübesinin kapısına doğru bakarak. "Soylu Sentor'a bir tas şarap. Hoş geldin Bilge. Soluklan da ziyaretinin sebebini söyle."

Elinde tuhaf biçimde oyulmuş kocaman tahta bir tas taşıyan bir uşak kulübeden çıktı ve tası Sentor'a verdi. Sentor tası kaldırarak, "Öncelikle Aslan'ın ve gerçeğin, sonra da Ekselanslarının şerefine içiyorum, efendim" dedi.

Güçlü kuvvetli altı adamın ancak içebileceği şarabı bir yudumda içip bitirdi ve tası uşağa verdi.

“Evet Bilge” dedi Kral. “Bize Aslan’dan haber mi getirdin?”

Bilge kaşlarını çatmış, ciddi bir ifadeyle bakıyordu.

“Efendim” dedi, “ne kadar uzun zamandır yaşadığımı ve yıldızları incelediğimi bilirsiniz; çünkü biz Sentorlar siz insanlardan da, arkadaşınız tekboynuzdan da çok çok daha uzun yaşarız. Tüm yaşamım boyunca, gökyüzüne böylesine kötü şeyler yazıldığını hiç görmemiştim. Yıldızlar ne Aslan’ın gelişi ne barış ne de sevinç hakkında bir şey söylüyor. Beş yüz yıldır gezegenlerin böylesi bir felaket haberi vermediğini biliyorum. Narnia üzerinde büyük bir tehlikenin dolaştığı konusunda siz Ekselanslarını uyarmak epeydir aklımdaydı. Dün gece Aslan’ın Narnia’da olduğu söylentileri ayyuka çıktı. Efendim, bu hikâyeye inanmayın. Bu olamaz. İnsanlar ve hayvanlar yalan söyler ama yıldızlar asla söylemez. Aslan gerçekten Narnia’ya gelecek olsaydı gökyüzü bunu önceden bildirirdi. Gerçekten gelecek olsaydı en güzel yıldızlar onun şerefine toplanırdı. Hepsi yalan.”

“Yalan mı?” dedi Kral sertçe. “Narnia’daki ya da dünyanın herhangi bir yerindeki hangi yaratık böyle bir konuda yalan söylemeye cesaret edebilir?” Farkında olmadan eli kılıcının kabzasına gitti.

“Bunu bilemem Kralım” dedi Sentor. “Dünyada yalancıların olduğunu biliyorum, ama yıldızlar asla yalan söylemez.”

“Tüm yıldızlar aksini söylese de” dedi Cevher, “Aslan’ın gelip gelmeyeceğini merak ediyorum. O yıldızların kölesi değil, yaratıcısıdır. Eski hikâyelerde onun uysal bir aslan olmadığı söylenmez mi?”

“İyi dedin, iyi dedin Cevher” diye bağırdı Kral. “O kelimeler çok önemli: O uysal bir aslan değil. Birçok hikâyede anlatılır.”

Bilge elini kaldırıp Kral’a çok ciddi bir şey söylemek üzere öne doğru eğilmişti ki, bir inleme duyuldu. Üçü de hızla yaklaşan bu sesi daha iyi duyabilmek için başını çevirdi. Batı taraflarında ağaçlar o kadar sıktı ki,

kimin geldiğini göremiyorlardı. Çok geçmeden konuşmalar duyulmaya başladı.

“Of, of, of!” diyordu Ses. “Vay kardeşlerimin başlarına gelenler! Vay kutsal ağaçların başına gelenler! Ormanları harap ediyorlar. Baltaları üzerimize savuruyorlar. Bizi kesiyorlar. Muhteşem ağaçları kesiyorlar, kesiyorlar, kesiyorlar.”

Son “kesiyorlar”ı söylerken konuşanın kim olduğu anlaşılmıştı. Bir kadına benziyordu, ama öyle uzun boyluydu ki, başı Sentorunkiyle aynı hizadaydı; kadına benzediği gibi ağaca da benziyordu. Hiç orman perisi görmediyseniz tarif etmek çok zordur, gördüyseniz onu başka bir şeyle karıştırmanıza imkân yoktur, çünkü renginde, sesinde ve saçlarında bir farklılık vardır. Kral Tirian ve iki hayvan onun bir kayın ağacı perisi olduğunu hemen anlamıştı.

“Adalet, Kralım!” diye bağırdı. “Yardım et. Halkını koru. Lamba Çorakları’nda kesiyorlar bizi. Kardeşlerimden kırkının büyük gövdesi şimdiden devrildi.”

“Ne diyorsun Bayan! Lamba Çorakları’nı mı kesiyorlar? Konuşan ağaçları mı öldürüyorlar?” diye bağırdı Kral, ayağa fırlayıp kılıcını çekerek. “Buna nasıl cüret ediyorlar? Kim kalkışabilir böyle bir şeye? Aslan’ın yelesi adına—”

“A-a-a-h” diye içini çekti orman perisi, sanki ağrı içindeymiş, sürekli darbe alıyormuş gibi titreyerek. Sonra iki ayağı da yerden kesilmiş gibi aniden yana doğru düştü. Onu bir an için çimlerde yatarken gördüler, sonra ortadan kayboldu. Ne olduğunu biliyorlardı. Perinin millerce uzaktaki ağacı kesilmişti.

Kral o kadar üzgün ve kızgındı ki, bir süre konuşamadı. Sonra, “Gelin dostlarım. Son süratle nehrin yukarısına gidip bunu yapan hainleri bulmalıyız. Bir tekini bile canlı bırakmayacağım” dedi.

“Tanrı’nın izniyle, efendim” dedi Cevher.

Bilge, “Haklı öfkenize rağmen dikkatli olun, efendim. Topraklarımızda garip şeyler olmakta. Vadinin yukarısında silahlı isyancılar varsa, üçümüz onların üstesinden gelemeyiz. Eğer bir süre beklemeyi tercih ederseniz—”

“Bir an bile beklemeyeceğim” dedi Kral. “Cevher ve ben ilerlerken, sen de olabildiğince hızla Cair Paravel’e koş. İşaret olarak yüzüğümü al. Bana, hepsi de iyi silahlanmış çok sayıda adam, çok sayıda konuşan köpek, on cüce (hepsi öldürücü okçular olsun), bir ya da iki leopar ve Dev Taşayak’ı getir. Tüm bunları mümkün olduğunca çabuk yap.”

“Tanrı’nın izniyle, efendim” dedi Bilge. Hemen vadiden aşağıya, doğuya doğru dörtnala koşmaya başladı.

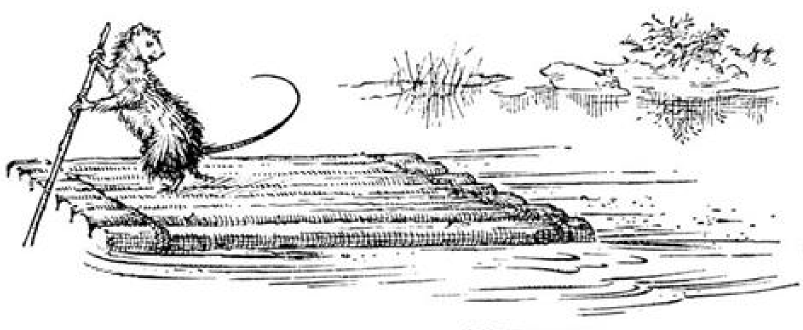
Kral, bazen kendi kendine mırıldanarak, bazen de yumruklarını sıkarak büyük bir hızla yürümeye koyuldu. Cevher hiçbir şey söylemeden onu izliyordu; Tekboynuz’un boynundaki altın zincirin belli belirsiz şıngırtısı ile iki ayak ve dört toynağın gürültüsünden başka bir ses duyulmuyordu. Çok geçmeden nehre ulaştılar ve otluk bir yoldan, nehrin yukarısına doğru yürümeye başladılar: Nehir sollarında, orman sağlarındaydı. Az sonra sık ağaçların suyun kenarına kadar geldiği bir yere vardılar; yol burada çok bozuktu. Yol, tabii buna yol denebilirse, artık nehrin güney kıyısındaydı,

oraya ulaşabilmek için nehri geçmek zorunda kaldılar. Su, Tirian'ın koltukaltlarına kadar geliyordu, dört ayağı olduğundan dengesini daha rahat sağlayan Cevher, akıntıyı kesmek için onun sağında yürüyordu. Tirian güçlü kolunu atın güçlü boynuna doladığından ikisi de sağ salim karşıya geçti. Kıyıya çıkar çıkmaz Tirian, kılıcını kuru kalmış tek yeri olan omzunda dikkatle kuruladı.

Nehir sağlarında, Lamba Çorakları önlerinde, batıya doğru gidiyorlardı. Yaklaşık bir mil gitmişlerdi ki, ikisi de durup aynı anda konuştu. Kral, "Oradaki ne?", Cevher ise "Bak" demişti.

"Bir sal" dedi Tirian.

Öyleydi. Yeni kesilmiş ve dalları budanmış yarım düzine ağacın mükemmel gövdelerinin oluşturduğu bir sal hızla nehirden aşağı gidiyordu. Salın önünde elindeki sırığı dümen olarak kullanan bir susıçanı vardı.

"Hey! Susıçanı! Ne yapıyorsun?" diye bağırdı Kral.

"Kütükleri Calormenliler'e satmak için aşağıya götürüyorum, efendim" dedi sıçan, kafasında şapka varmış da şapkasına dokunuyormuş gibi kulağına dokunarak.

"Calormenliler mi?" diye kükredi Tirian. "Ne demek istiyorsun? Bu ağaçların kesilmesi emrini kim verdi?"

Yılın bu zamanında nehir çok hızlı akar; sal çoktan Kral ve Cevher'in yanından geçip gitmişti. Susıçanı omuzlarının üzerinden geriye baktı ve bağırdı:

“Aslan’ın emirleri, efendim. Aslan’ın.” Bir şeyler daha söylemişti, ama duyamadılar.

Kral ve Tekboynuz birbirlerine baktılar; ikisi de herhangi bir savaşta olduğundan daha fazla korkmuş görünüyorlardı.

“Aslan” dedi Kral, sonunda çok alçak bir sesle. “Aslan. Bu doğru olabilir mi? Kutsal ağaçları kesip orman perilerini öldürüyor olabilir mi?”

“Orman perileri korkunç bir hata yapmış olmadıkça…” diye mırıldandı Cevher.

“Peki ya onların Calormenliler’e satılması!” dedi Kral. “Bu mümkün mü?”

“Bilmiyorum” dedi Cevher, mutsuz bir ifadeyle. “O uysal bir aslan değil ki.”

“Pekâlâ” dedi Kral sonunda, “devam etmeliyiz ve önümüze çıkacak engellere göğüs germeliyiz.”

“Yapabileceğimiz tek şey bu, efendim” dedi Cevher. O anda, yola yalnız devam etmenin ne kadar aptalca olduğunu ne o, ne de Kral görebilmişti. Sağlıklı düşünemeyecek kadar kızgındılar. Ne var ki, sonunda acelecilikleri yüzünden başlarına bir sürü bela gelecekti.

Kral arkadaşının boynuna sıkıca sarılıp başını eğdi.

“Cevher” dedi, “bu başımıza gelen nedir? Aklımdan korkunç düşünceler geçiyor. Bu günleri görmeden ölseydik daha mutlu olurduk.”

“Evet” dedi Cevher. “Çok uzun yaşadık. Dünyadaki en kötü şey başımıza geldi.” Bir-iki dakika öylece durdular, sonra yola çıktılar. Önleri yokuş olduğu için henüz bir şey göremiyorlardı, ama çok geçmeden baltaların tak tak tak diye ağaçlara vuruşunu duymaya başladılar. Yükseltinin tepesine ulaştıklarında Lamba Çorakları’nı görebildiler. Manzara karşısında Kral’ın yüzü bembeyaz oldu.

O yaşlı ormanın, altın ve gümüş ağaçlarının büyüdüğü ve bir zamanlar bizim dünyamızdan bir çocuğun koruyucu ağacı diktiği ormanın tam

ortasında geniş bir yol açılmıştı. Yol adeta açık bir yara gibiydi; kesilmiş ağaçların aşağıya, nehre sürüklenirken bıraktığı derin çamurlu izlerle doluydu. İnsanlar harıl harıl çalışıyordu, kırbaç şaklamaları ve atların kütükleri çekerek zorlukla ilerlerken çıkardıkları sesler duyuluyordu. Kral'la Cevher'in gözüne çarpan ilk şey, çalışan insanların yabancı olmasıydı. Bu insanlar Narnia'nın sarı saçlı insanları değildi; Archenland'ın ötesinde, güneydeki çölün ötesindeki büyük ve zalim bir ülke olan Calormen'den gelen esmer, sakallı adamlardı bunlar. Kuşkusuz insanın Narnia'da bir ya da iki Calormenli - tüccar ya da elçi - görmesi alışılmadık bir şey değildi, çünkü o günlerde Narnia ve Calormen barış içindeydi. Ama Tirian neden bu kadar kalabalık olduklarını ve neden bir Narnia ormanını kestiklerini anlayamıyordu. Kılıcını sımsıkı kavradı ve pelerinini sol kolunun arkasına itti. Hızla adamların arasına indiler.

İki Calormenli, koca bir kütüğü çeken bir atı sürmekteydi. Kral tam yanlarına vardığında kütük çamura saplandı.

"Yürü, miskinin yavrusu! Seni tembel domuz, çek!" diye bağırdı Calormenliler kırbaçlarını şaklatarak. At elinden geleni yapıyordu; gözleri kızarmıştı ve ağzı köpüklerle kaplıydı.

“Çalış, tembel hayvan” diye bağırdı Calormenliler’den biri; bağırırken de kırbacını hayvana vahşice vurmuştu. İşte o anda gerçekten korkunç bir şey oldu.

O ana kadar Tirian, Calormenliler’in kendi atlarını kullandıklarını ve onların bizim dünyamızdaki gibi dilsiz ve akılsız hayvanlar olduklarını düşünmüştü. Dilsiz atların bile aşırı çalıştırılmasından nefret etmesine rağmen, aklı ağaçların katliyle meşguldü. Kimsenin Narnia’nın konuşan atlarından birini kırbaçlamayı bir yana bırakın, koşuma vurabileceği bile aklının ucundan geçmezdi. O vahşi darbe indiğinde at şaha kalktı ve yarı bağırarak:

“Zorba aptal! Elimden geleni yaptığımı görmüyor musun?” dedi.

Tirian ve Cevher, atın Narnialı olduğunu anlayınca o kadar üzüldüler ki, ne yapacaklarını şaşırdılar. Kral kılıcını kaldırdı, Tekboynuz toslayacakmış gibi başını eğdi. Beraberce ileriye atıldılar. Az sonra iki Calormenli cansız

yatıyordu; birinin kafası Tirian’ın kılıcıyla kesilmiş, diğerinin kalbi Cevher’in boynuzuyla delinmişti.

Maymunun Görkemi

“At efendi, at efendi” dedi Tirian dizginleri aceleyle keserken. “Bu yabancılar seni nasıl kendilerine köle ettiler? Narnia istilaya mı uğradı? Savaş mı çıktı?”

“Hayır efendim” dedi At nefes nefese, “Aslan burada. Hepsi onun emri. Aslan dedi ki—”

“Tehlikeye dikkat, Kralım” dedi Cevher. Tirian başını kaldırdığında Calormenliler’in her yönden onlara doğru koşmaya başladığını gördü, aralarında birkaç tane de konuşan hayvan vardı. İki adam bağırmaya fırsat bulamadan ölmüş, bu yüzden kalanların neler olduğunu anlaması biraz zaman almıştı. Ama şimdi anlamışlardı. Birçoğunun elinde kınından çekilmiş kılıçlar vardı.

“Çabuk sırtıma binin” dedi Cevher. Kral eski dostunun sırtına atladı ve dörtnala oradan uzaklaştılar. Cevher, düşmanların görüş mesafesinden çıkar çıkmaz iki üç kere yön değiştirdi, bir derenin karşı kıyısına geçti ve adımlarını yavaşlatmadan bağırdı,

“Nereye, efendim? Cair Paravel’e mi?”

“Dur dostum” dedi Tirian. “İneyim.” Atın sırtından inerek yüzüne baktı.

“Cevher” dedi Kral. “Korkunç bir şey yaptık.”

“Damarımıza basıldı” dedi Cevher.

“Haberleri olmadan üzerlerine atlamamız çok kötü oldu! Üstelik silahları da yoktu. Biz katiliz Cevher. Şerefim sonsuza kadar lekelendi.”

Cevher boynunu büktü. O da utanıyordu.

“Dahası” dedi Kral, “at, bunun Aslan’ın emri olduğunu söyledi. Sıçan da aynı şeyi söylemişti. Hepsi Aslan’ın burada olduğunu söylüyor. Ya doğruysa?”

“Nasıl olur, efendim, Aslan böylesine korkunç şeyleri nasıl buyurabilir ki?”

“O uysal bir aslan değil” dedi Tirian. “Onun ne yapacağını nereden bilebiliriz? Biz katiliz! Cevher, ben geri döneceğim. Kılıcımı bırakıp kendimi Calormenliler’in ellerine teslim edecek, beni Aslan’a götürmelerini isteyeceğim. Cezam neyse o versin.”

“Ölüme gitmiş olacaksınız” dedi Cevher.

“Aslan’ın beni ölüme mahkûm etmesini dert edeceğimi mi sanıyorsun?” dedi Kral. “Bu önemli değil, hem de hiç. Aslan’ın geldiğini, ama bizim inandığımız ve özlediğimiz Aslan’a hiç benzemediğini düşünüp derin bir korkuyla yaşamaktansa ölmeyi tercih ederim. Benim için güneşin kapkara doğduğunu görmek gibi bir şey olur bu.”

“Biliyorum” dedi Cevher. “Ya da sanki su içmişsin, ama kupkuru bir suymuş gibi. Siz haklısınız efendim. Bu her şeyin sonu. Gidelim ve teslim olalım.”

“Birlikte gitmemiz gerekmiyor.”

“Eğer birbirimizi seviyorsak sizinle gelmeme izin verin” dedi Tekboynuz. “Siz ölürseniz ve Aslan da gerçek Aslan değilse benim için yaşamın ne anlamı kalır ki?”

Döndüler ve acı gözyaşları içinde geriye doğru yürüdüler.

İnsanların çalıştığı yere gelir gelmez Calormenliler bağırmaya başladı ve silahları ellerinde onlara doğru koştular. Kral kılıcını kabzası onlara bakacak şekilde uzattı ve:

“Eskiden Narnia Kralı, ama şimdi şerefi lekelenmiş bir şövalye olan ben, kendimi Aslan’ın adaletine teslim ediyorum. Beni ona götürün” dedi.

“Ben de teslim oluyorum” dedi Cevher.

Esmer adamlar hep bir olup üzerlerine yürüdüler. Cevher’in boynuna bir yular taktılar. Kral’ın kılıcını alıp ellerini arkasında bağladılar. Miğfer takan ve komutan olduğu anlaşılan bir Calormenli, Tirian’ın başındaki altın tacı

kapıp aceleyle elbisesinin içine sakladı. Esirleri, yukarıdaki açık alana doğru götürdüler. Esirlerin gördüğü şuydu:

Açık arazinin ortasında çatısı ottan yapılmış, ahıra benzeyen küçük bir kulübe vardı. Kapısı kapalıydı. Kapının önündeki çimenlikte bir maymun oturuyordu. Aslan'ı görmeyi ümit eden ve maymun hakkında bir şey duymamış olan Tirian ile Cevher gördüklerine çok şaşırdılar. Kuşkusuz, gördükleri Külyutmaz'dı, ama Kazan Göleti'nde yaşadığı zamankinden on kat daha çirkin görünüyordu, çünkü artık elbiseleri vardı. Bir cüce için dikilmiş, üzerine pek iyi oturmayan kırmızı bir ceket giyiyordu. Arka ayaklarında, ona biraz büyük gelen, mücevher işlemeli terlikler vardı; bildiğiniz gibi maymunların arka ayakları ele benzer. Başına kâğıttan yapılmış gibi görünen bir taç takmıştı. Yanında bir yığın fındık fıstık vardı; bunları ağzıyla kırıyor, kabuklarını tükürüyor, kaşınmak için kırmızı ceketini yukarıya kaldırıp duruyordu. Çok sayıda konuşan hayvan, yüzleri ona dönük ayakta duruyordu, herkesin yüzünde korkunç bir kaygı ve şaşkınlık ifadesi vardı. Esirlerin kim olduklarını gördüklerinde hepsi üzüntüden inlemeye başladı.

"Ey Aslan'ın sözcüsü Lord Külyutmaz" dedi Calormenliler'in reisi. "Sana esirleri getirdik. Cesaretimiz, maharetimiz ve ulu Tanrı Taş'ın izniyle bu gözü dönmüş katilleri canlı olarak ele geçirdik."

"Şu adamın kılıcını bana verin" dedi Maymun. Kral'ın kılıcını aldılar, kını ve kayışıyla birlikte Maymun'a verdiler. Maymun bunu boynuna astı; artık eskisinden daha da gülünç görünüyordu.

"O ikisiyle daha sonra ilgileniriz" dedi Maymun, esirlere doğru bir kabuk tükürerek. "Daha önce yapılması gereken başka işlerim var. Beklesinler. Şimdi herkes beni dinlesin. Söyleyeceğim ilk şey fındıklar hakkında. Nerede o sincapların reisi?"

"Buradayım, efendim" dedi bir kızıl sincap, ileriye çıkıp endişeyle eğilerek.

"Buradasın öyle mi?" dedi Maymun kötü bir bakış atarak. "Şimdi söyleyeceklerime dikkat et. Ben - yani Aslan - daha fazla fındık fıstık istiyorum. Getirdiklerin yeterli değil. Daha fazla getirmelisin, anladın mı?

İki misli daha fazla. Fındıkları yarın güneş batarken istiyorum, sakın ha küçük ve çürük olanları getirmeyin bana.”

Diğer sincaplar aralarında dehşet içinde mırıldandılar. Reis sincap cesaretini toplayıp:

“Aslan bu konuda bizimle bizzat konuşabilir mi lütfen? Onu görmemize izin verilirse—” dedi.

“Göremezsiniz” dedi Maymun. “Belki bu akşam, kibarlık edip birkaç dakikalığına çıkabilir. Gerçi siz böyle bir inceliği hak etmiyorsunuz, ama neyse. O zaman hepiniz onu görebilirsiniz. Ancak etrafına toplanıp sorularla canını sıkmanıza izin vermeyecek. Söylemek istediğiniz her şeyi ona ben ileteceğim; tabii eğer söylenmeye değer bir şey olduğuna karar verirsem. Bu arada sincaplar fındık işleriyle ilgilensin. Yarın akşam fındıklar elimin altında olmazsa başınız belaya girer.”

Zavallı sincaplar arkalarından köpek kovalıyormuş gibi koşarak uzaklaştı. Bu yeni emir onlar için çok kötü bir şeydi. Kış için özenle topladıkları kabuklu yemişlerin neredeyse hepsini yemiş, geriye kalanların da çoğunu şimdiden Maymun’a vermişlerdi. Ellerinde kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kadar bile yemiş kalmamıştı.

Sonra kalabalığın diğer tarafından derin bir ses - büyük dişli bir yabandomuzunun sesi - duyuldu.

“Peki neden Aslan’ı doğru dürüst görüp konuşamıyoruz?” dedi. “Eskiden Narnia’ya geldiğinde herkes onunla yüz yüze konuşabilirdi.”

“Buna inanmayın” dedi Maymun. “Söylenenler doğru olsa bile, artık zaman değişti. Aslan size karşı çok yumuşak davrandığını söylüyor, anlıyor musunuz? Eh, artık eskisi gibi davranmayacak. Bu kez sizi yola getirecek. Onun uysal bir aslan olduğunu düşünmek ne demekmiş göreceksiniz.”

Hayvanlar arasında önce hafif bir inilti duyuldu, ardından etrafa ölüm sessizliği çöktü.

“Şimdi, öğrenmeniz gereken başka bir şey daha var” dedi Maymun. “Bazılarınızın benim maymun olduğumu söylediğini duyuyorum. Değilim. Ben insanım. Eğer maymun gibi görünüyorsam çok yaşlı olduğumdandır. Yüzlerce yıl yaşadım. Çok yaşlı olduğum için de çok akıllıyımdır. Bu kadar akıllı olduğum için Aslan’ın konuşacağı tek kişi benim. Bir sürü aptal hayvanla konuşması için onu rahatsız edemeyiz. Ne yapmanız gerektiğini o bana, ben de size söylerim. Nasihatlerimi dinleyin ve her şeyi çabucak, size verilen süreden daha da kısa zamanda bitirmeye çalışın, çünkü saçmalıklara tahammülü yoktur.”

Ortalıkta ölüm sessizliği vardı; sadece küçük bir porsuğun ağlaması ve annesinin onu susturmaya çalışması duyuldu.

“Bir şey daha” diye devam etti Maymun, ağzına yeni bir fındık atarak, “bazı atların, ‘Kütük taşıma işini elimizden geldiğince çabuk bitirelim, o zaman tekrar özgür oluruz’ dediklerini duyuyorum. Bu fikri aklınızdan hemen çıkarın. Sadece atlar değil. Yakında, çalışabilen herkes çalıştırılacak. Aslan, Calormen kralıyla - esmer yüzlü dostlarımız Calormenliler’in deyişiyle - Tisrok’la anlaşmaya vardı. Bütün atlar, boğalar ve eşekler yaşamlarını sürdürmek için, diğer ülkelerdeki atların ve benzeri hayvanların yaptıkları gibi yük taşıyıp araba çekmek üzere Calormen’e gönderilecek. Cüceler, köstebek, tavşan gibi tüm kazıcı hayvanlar da Tisrok’un madenlerinde çalışmak için oraya gidecek. Ayrıca…”

“Hayır, hayır, hayır” diye bağırıştı hayvanlar. “Bu doğru olamaz. Aslan bizi asla Calormen kralına köle olarak satmaz.”

“Kapayın çenenizi! Gürültüyü kesin!” dedi Maymun hırıltıyla. “Kim kölelikten söz ediyor ki? Köle olmayacaksınız. Para alacaksınız; hem de yüklü bir miktar. Yani demek istiyorum ki, ücretleriniz Aslan’ın hazinesine

ödenecek ve o her şeyi sizin iyiliğiniz için kullanacak.” Sonra etrafına bir göz attı ve Calormenliler’in reisine göz kırptı. Calormenli başını eğip gösterişli Calormen âdetlerine uygun olarak şu cevabı verdi:

“Aslan’ın dirayetli sözcüsü! Tisrok (ömrü uzun olsun) bu sağduyulu plan hakkında siz Lordlarıyla tamamen aynı fikirdedir.”

“İşte! Gördünüz mü?” dedi Maymun. “Her şey planlandı. Hepsi sizin iyiliğiniz için. Kazandığınız parayla Narnia’yı yaşamaya değer bir ülke haline getirebiliriz. Portakal ve muz yağacak; yollar, büyük şehirler, okullar, bürolar, kırbaçlar, tasmalar, eğerler, kafesler, köpek evleri ve hapishaneler… ah, her şeyimiz olacak.”

“Biz bunları istemiyoruz ki” dedi yaşlı bir ayı. “Biz özgür olmak istiyoruz. Tüm bunları Aslan’dan duymak istiyoruz.”

“Tartışmaya başlama yine” dedi Maymun, “çünkü buna dayanamıyorum. Ben bir insanım; sense sadece şişko, aptal ve yaşlı bir ayı. Sen özgürlükten ne anlarsın ki? Özgürlüğün her istediğini yapmak olduğunu sanırsın. Hata ediyorsun. Bu gerçek özgürlük değildir. Gerçek özgürlük size söylediklerimi yapmanızdır.”

“H-ı-m-m” diye homurdandı ayı ve başını kaşıdı; bu tür şeyleri anlamak onun için çok zordu.

“Lütfen, lütfen” diye bir kuzunun ince sesi duyuldu; öylesine küçük bir kuzuydu ki, konuşmaya cesaret edebilmesine herkes şaşırmıştı.

“Yine ne var?” dedi Maymun. “Acele edin.”

“Lütfen” dedi Kuzu, “hiç anlayamıyorum. Bizim Calormenliler’le işimiz ne? Biz Aslan’ın kullarıyız. Onlar Taş’ın kulları. Onların Taş denilen bir tanrısı var. Dört kollu ve akbaba kafalı olduğu söyleniyor. Onun sunağında insanları kurban ediyorlar. Taş diye birinin olduğuna inanmıyorum. Olsa bile, Aslan onunla nasıl dost olabilir ki?”

Tüm hayvanlar başlarını çevirdi, hepsi parlak gözleriyle Maymun’a bakıyordu. Bunun o ana kadar sorulan en iyi soru olduğunu biliyorlardı.

Maymun ayağa sıçradı ve kuzuya tükürdü.

“Bebek!” diye tısladı. “Seni küçük aptal mızıkçı! Eve git de annen sana süt versin. Sen böyle şeylerden ne anlarsın? Diğerleri, dinleyin. Taş, Aslan’ın sadece bir başka ismidir. Bizim haklı, Calormenliler’in haksız olduğu fikri gülünçtür. Bunu şimdi daha iyi biliyoruz. Calormenliler değişik kelimeler kullanıyor, ama hepimiz aynı şeyi söylemek istiyoruz. Taş ve Aslan, o bildiğiniz kişinin iki değişik ismidir. Aralarında asla bir anlaşmazlık olamaz. Bunu kafanıza sokun, sizi aptal hayvanlar. Taş Aslan’dır, Aslan da Taş.”

Köpeğinizin yüzünün bazen ne kadar üzgün göründüğünü bilirsiniz. Bir de o zavallı konuşan hayvanlarınkini düşünün. Tüm o dürüst, alçakgönüllü

ve serseme dönmüş kuşların, ayıların, porsukların, tavşanların, köstebeklerin ve farelerin yüzlerinde, köpeğinizinkinden çok daha hüzünlü bir ifade vardı. Bütün kuyruklar aşağıdaydı ve bütün bıyıklar sarkmıştı. Onları görseydiniz kalbiniz derinden yaralanırdı. Mutsuz görünmeyen sadece bir kişi vardı.

Bu kızıl bir kediydi; yaşamının en güzel zamanlarını süren, kuyruğunu pençelerinin etrafına dolamış, tüm hayvanların en önündeki sırada dimdik oturan büyük bir erkek kediydi.

Bütün bunlar olup biterken kedi, Maymun'a ve Calormenli yüzbaşıya dik dik bakıyordu; bir kez olsun kırpmamıştı gözlerini.

"Özür dilerim" dedi Kedi, çok nazik bir şekilde, "ama merak ettiğim bir şey var. Calormenli arkadaşın da aynı şeyi söylüyor mu?"

"Hiç şüpheniz olmasın" dedi Calormenli. "Bilge maymun - yani insan - haklı. Aslan, Taş'tan ne daha az, ne de daha fazla anlam ifade eder."

"Özellikle Aslan, Taş'tan daha fazla anlam ifade etmez, değil mi?" diye sordu Kedi.

"Aynen öyle" dedi Calormenli, dik dik kedinin yüzüne bakarak.

"Bu yeterli mi, Kızıltüy?" dedi Maymun.

"Ah, kesinlikle" dedi Kızıltüy sakince. "Çok teşekkür ederim. Sadece her şeyi açıklığa kavuşturmak istedim. Sanırım anlamaya başlıyorum."

O ana kadar Kral ve Cevher bir şey söylememişti; Maymun'un lafını bölmek işe yaramayacağı için, onun söz vermesini bekliyorlardı. Ancak Tirian etrafındaki Narnialılar'ın sefil yüzlerine bakıp da hepsinin Aslan ve Taş'ın aynı şey olduğuna inandıklarını görünce daha fazla dayanamadı.

"Maymun" diye bağırdı gür bir sesle, "yalan söylüyorsun, lanet olası. Bir Calormenli gibi yalan söylüyorsun. Bir maymun gibi yalan söylüyorsun."

Konuşmaya devam etmek ve kendi kullarının kanıyla beslenen korkunç tanrı Taş'ın, nasıl olup da tüm Narnia'yı kendi kanıyla kurtaran iyi Aslan'la aynı şey olabileceğini sormak istemişti. Konuşmasına izin verilseydi

Maymun’un hükümranlığını o gün sona erdirebilirdi; hayvanlar gerçeği görüp Maymun’u alaşağı edebilirlerdi. Ama başka bir şey söylemesine fırsat kalmadan iki Calormenli tüm güçleriyle çenesini yumruklamış, bir başkası da bacaklarını tekmeleyip onu yere düşürmüştü. Kral yere düşerken Maymun hınçla bağırdı.

“Götürün onu. Uzaklaştırın. Ne bizim onu, ne onun bizi duyabileceği bir yere götürün. Orada bir ağaca bağlayın. Ben gerekeni sonra yapacağım; yani Aslan yapacak!”

O Gece Neler Oldu?

Kral yediği yumruklar yüzünden o kadar sersemlemişti ki, Calormenliler ellerini çözüp kollarını dümdüz yanına koyarak sırtını bir dişbudak ağacına yaslayana kadar neler olduğunu anlayamamıştı. Ayak bileklerinden, dizlerinden, belinden ve göğsünden ağaca bağlayarak onu orada bırakmışlardı. O anda Kral'ı en fazla rahatsız eden şey - insan için dayanması en zor olan şeyler genellikle küçük şeylerdir - dudağının kanamasına ve kaşınmasına rağmen akan kanı silememesiydi.

Bulunduğu yerden tepenin üzerindeki küçük ahırı ve ahırın önünde oturan maymunu görebiliyordu. Maymunun konuştuğunu ve kalabalıktan arada sırada cevapların yükseldiğini duyabiliyor, ama ne dediklerini anlayamıyordu.

"Acaba Cevher'e ne yaptılar?" diye düşündü.

Az sonra hayvanların oluşturduğu kalabalık dağılmaya başladı. Bazıları Tirian'ın yakınından geçiyordu. Sanki korkuyormuş gibi ona bakıyorlardı, ama hiçbiri konuşmuyordu. Çok geçmeden hepsi gitmiş, ormana sessizlik çökmüştü. Saatler geçti ve Tirian önce susuzluk, sonra açlık hissetmeye, gün ilerleyip akşam yaklaşınca da üşümeye başladı. Sırtı çok ağrıyordu. Güneş battı, alacakaranlık çöktü.

Hava kararmak üzereyken Tirian birtakım ayak sesleri duydu ve kendisine doğru gelen küçük yaratıkları gördü. Solda üç fare, ortada bir tavşan, sağdaysa iki köstebek vardı. Köstebekler sırtlarında küçük torbalar taşıyordu ve torbalar karanlıkta onları çok tuhaf gösteriyordu. Tirian ilk bakışta onların ne tür hayvanlar olduklarını anlamamıştı. Bir süre sonra hepsi arka ayakları üzerine dikildi; soğuk ön ayaklarını Kral'ın dizine koydular ve burunlarını çekerek onun dizini öpmeye başladılar. (Tirian'ın dizlerine ulaşabiliyorlardı, çünkü Narnia'daki konuşan hayvanlar İngiltere'deki dilsiz hayvanlardan daha büyüktür.)

"Lordumuz! Sevgili Kralımız" diyorlardı cılız sesleriyle, "sizin için üzülüyoruz. Ama sizi çözmeye cesaret edemeyiz, çünkü Aslan kızabilir. Akşam yemeğinizi getirdik."

İlk fare çevik hareketlerle Tirian'ın göğsüne bağlanan iplere kadar tırmanıp oraya oturdu. Yumuşak burnu Tirian'ın yüzünün önünde kıpırdıyordu. Sonra ikinci fare de ilk farenin hemen altına yerleşti. Diğer hayvanlar ise yiyecekleri yukarı göndermeye başladı.

"İçin efendim, o zaman yemek yiyebileceğinizi göreceksiniz" dedi en üstteki fare. Tirian küçük bir tahta bardağın dudaklarına değdiğini fark etti. Bardak bir yumurta kabı büyüklüğündeydi ve bu yüzden içindeki şeyin şarap olduğunu ancak bitmesine yakın anlayabilmişti. Sonra fare, bardağı aşağıya gönderdi, diğerleri doldurup tekrar yukarıya gönderdiler ve Tirian ikinci kez bardağı boşalttı. Bu şekilde Tirian doyana kadar devam ettiler; azar azar içilmesi çok daha iyiydi, çünkü bu şekilde içmek, susuzluğu kocaman bir yudumdan çok daha iyi giderirdi.

"Peynir de var, efendim" dedi ilk fare, "ama pek fazla değil, çünkü sizi çok susatacağından korkuyoruz." Peynirden sonra onu yulaflı ekmek ve taze tereyağıyla beslediler, sonra biraz daha şarap verdiler.

“Şimdi suyu verin” dedi ilk fare, “Kral’ın yüzünü yıkayacağım. Yüzünde kan var.”

Tirian, minik bir süngeri andıran bir şeyle yüzünün silindiğini hissetti. Yüzünün suyla temizlenmesi onu kendine getirmişti.

“Küçük dostlarım” dedi Tirian, “yaptıklarınız için size nasıl teşekkür edebilirim?”

“Teşekküre gerek yok, teşekküre gerek yok” dedi cılız sesler. “Başka ne yapabiliriz ki? Biz başka kral istemiyoruz. Biz sizin halkınızız. Sadece Maymun ve Calormenliler size karşı olsaydı, onların sizi bağlamasına izin vermeden, paramparça oluncaya kadar kavga ederdik. Ederdik, gerçekten ederdik. Ancak Aslan’a karşı gelemeyiz.”

“Onun gerçekten Aslan olduğunu mu düşünüyorsunuz?” diye sordu Kral.

“Ah, evet, evet” dedi tavşan. “Dün gece ahırdan çıktı. Hepimiz gördük.”

“Neye benziyordu?” dedi Kral.

“Çok korkunç, çok büyük bir aslana” dedi farelerden biri.

“Orman perilerini öldürüp hepinizi Calormen Kralı’na köle yapanın Aslan olduğunu mu düşünüyorsunuz gerçekten?”

“Ah, bu çok kötü değil mi?” dedi ikinci fare. “Tüm bunları görmeden ölseydik daha iyiydi. Fakat onun Aslan olduğundan hiç kuşkumuz yok. Herkes, tüm bu yapılanların Aslan’ın emri olduğunu söylüyor. Hepimiz onu gördük. Aslan’ın böyle olacağını düşünmüyorduk. Hepimiz… hepimiz onun Narnia’ya geri dönmesini istiyorduk.”

“Bu kez çok kızdığı belli oluyor” dedi ilk fare. Korkunç bir hata yapmış olmalıyız. Bizi cezalandırıyor olmalı. Umarım ne için cezalandırıldığımız söylenir bize!”

“Şimdi yaptığımız da yanlış bir şey galiba” dedi tavşan.

“Yanlış olsa bile fark etmez” dedi köstebeklerden biri. “Gerekirse bunu tekrar yaparım.”

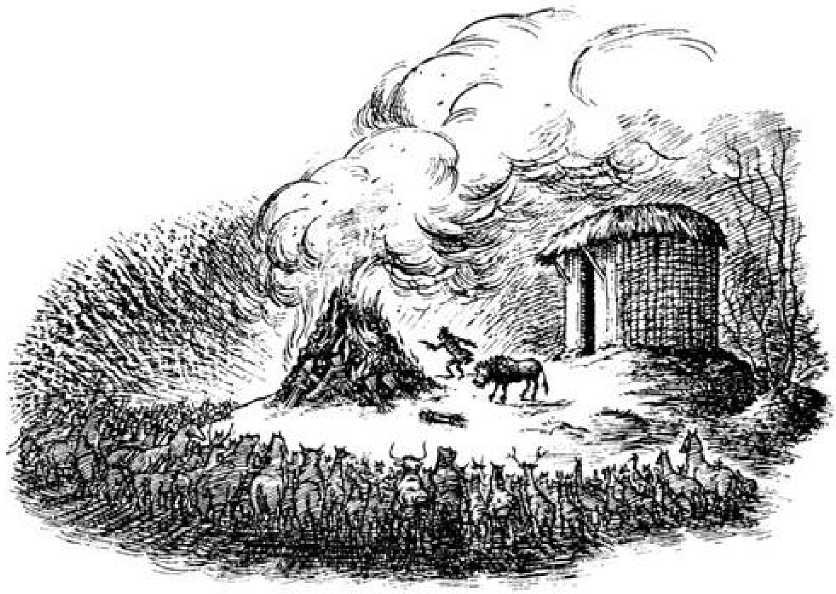
Diğerleri, önce, “Şişşşşt” ve “Dikkatli ol” sonra da, “Üzgünüz sevgili Kral, ama artık gitmeliyiz. Burada yakalanmak hiç iyi olmaz” dediler.

“Hemen gidin sevgili hayvanlar” dedi Tirian. “Narnia için olsa bile sizi tehlikeye atmak istemem.”

“İyi geceler, iyi geceler” dedi hayvanlar, burunlarını Tirian’ın dizlerine sürterek. “Tekrar geleceğiz - tabii eğer gelebilirsek.” Sonra hepsi pıtır pıtır uzaklaştı ve orman onlar gelmeden önce olduğundan daha karanlık, daha soğuk ve daha ıssız görünmeye başladı.

Yıldızlar göründü; Narnia’nın son kralı ağaca bağlı bir halde, ağrılar içinde, dimdik ve kaskatı dururken zaman çok yavaş ilerliyordu; ne kadar yavaş olduğunu belki tahmin edebilirsiniz. Ama aniden bir şeyler olmaya başladı.

Uzaklarda kırmızı bir ışık belirdi. Sonra bir an için kayboldu ve daha büyük, daha güçlü olarak tekrar göründü. Tirian karanlık şekillerin ateşin önünde ileri geri hareket ettiğini ve taşıdıkları şeyleri demetler halinde yere attıklarını gördü. Bir süre sonra neler olup bittiğini anladı. Bu yeni yakılmış bir ateşti ve birileri ateşe çalı çırpı demetleri atıyordu. Az sonra alevler iyice yükseldi ve Tirian ateşin, tepenin zirvesinde yandığını fark etti. Ateşin arkasındaki ahır alevlerin ışığıyla kıpkırmızı görünüyordu; Tirian ateşin önünde duran insan ve hayvanların oluşturduğu kalabalığı kolaylıkla seçebiliyordu. Ateşin yanındaki küçük kambur şekil Maymun olmalıydı. Kalabalığa bir şeyler söylüyordu, ama ne söylediği duyulmuyordu. Sonra ahırın kapısı önünde üç kez yere eğildi ve kapıyı açtı. Dört ayaklı ve zorlukla yürüyen bir şey ahırdan çıktı ve yüzü kalabalığa dönük olarak durdu.

Büyük bir uğultu yükseldi, öylesine güçlü bir uğultuydu ki, Tirian bazı kelimeleri duyabiliyordu.

“Aslan! Aslan! Aslan!” diye bağırdı hayvanlar. “Konuş bizimle. Bizi rahatlat. Artık bize kızma.”

Tirian, bulunduğu yerden o şeyin neye benzediğini çıkaramıyordu; sadece sarı ve kıllı bir şey olduğunu görebiliyordu. Görkemli Aslan’ı hiç görmemişti. Sıradan bir aslan dahi görmemişti. Gördüğünün gerçek Aslan olup olmadığından emin değildi. Aslan’ı orada hiçbir şey söylemeden dikilen o kaskatı şey gibi hayal etmemişti. Ama nasıl emin olabilirdi ki? Bir an için aklından korkunç düşünceler geçti. Sonra Aslan ve Taş’ın aynı şey olduğu saçmalığını hatırladı ve her şeyin bir kandırmaca olduğunu anladı.

Maymun, kendisine fısıldanan bir şeyi dinliyormuş gibi başını sarı şeyin başına yaklaştırdı. Sonra dönüp kalabalığa konuştu, kalabalıktan tekrar bir uğultu yükseldi. Sarı şey sendeleyerek geriye döndü ve ahıra doğru yürüdü, ördek gibi badi badi yürüyordu. Maymun arkasından kapıyı kapattı. Ateş söndürülmüş olmalıydı, çünkü ışık aniden kayboldu. Tirian bir kez daha soğuk ve karanlıkta tek başına kaldı.

Eski zamanlarda Narnia’da yaşayıp ölen diğer kralları aklından geçirdi ve hiçbirinin onun kadar şanssız olmadığını düşündü. Genç bir prensken bir cadı tarafından kaçırılıp Kuzeyli Devlerin toprak altındaki karanlık

mağaralarında yıllarca saklanan dedesinin dedesinin dedesi olan Kral Rilian'ı düşündü. Sonra her şey tatlıya bağlanmıştı, çünkü Dünyanın Sonu'nun ötesindeki ülkeden esrarengiz iki çocuk gelmiş ve onu kurtarmıştı; böylece Narnia'ya geri dönmüş, uzun süre başarılı bir şekilde hüküm sürmüştü. "Benim durumum öyle değil" dedi Tirian kendi kendine. Sonra daha da geriye gidip Rilian'ın babası Denizci Caspian'ı düşündü. Kötü kalpli amcası Miraz onu öldürmeyi denemiş ve Caspian ormana kaçıp cücelerle birlikte yaşamıştı. Ama bu hikâye de sonunda tatlıya bağlanmıştı; çünkü Caspian'a da dünyanın ötesinden bir yerlerden gelen ve büyük bir kavga verip onu babasının tahtına oturtan çocuklar yardım etmişti; bu kez dört kişiydiler. "Bunlar çok uzun zaman önceydi" dedi Tirian kendi kendine. "Bu tür şeyler artık olmuyor." Sonra (çocukken tarih derslerinde her zaman başarılı olduğu için) Caspian'a yardım eden o dört çocuğun bin yıldan fazla bir zaman önce Narnia'ya geldiklerini ve olağanüstü bir şey yaptıklarını hatırladı. Bu çocuklar Beyaz Cadı'yı yenmiş ve yüz yıllık kışı sona erdirmişlerdi, daha sonra Cair Paravel'de, görkemli krallar ve güzel kraliçeler olarak hüküm sürmüşlerdi ve onların saltanat sürdüğü dönemler Narnia'nın altın çağları olmuştu. Aslan'ın adı bu hikâyede sıkça geçmişti. Tirian'ın hatırladığı tüm diğer hikâyelerde de geçiyordu. "Aslan ve başka dünyalı çocuklar" diye düşündü Tirian. "Her şeyin kötü gittiği anlarda buraya gelmişler. Ah, keşke yine gelseler."

"Aslan! Aslan! Aslan! Gel ve bize yardım et" dedi.

Ama karanlık, soğuk ve sessizlik aynen devam ediyordu.

"Bırak da öleyim" diye bağırdı Kral. "Kendim için bir şey istemiyorum. Gel ve Narnia'yı kurtar."

Gecenin ıssızlığında ve ormanda her şey aynıydı, ama Tirian'ın içinde bir şeyler değişmeye başladı. Nedenini bilmiyordu ama içinde bir umut ışığı belirdi. Bir şekilde kendini daha güçlü hissetmeye başladı. "Ah, Aslan, Aslan" diye fısıldadı. "Eğer gelmeyeceksen en azından dünyanın ötesinden yardımcılar gönder." Sonra farkında olmadan güçlü bir sesle bağırmaya başladı:

“Çocuklar! Çocuklar! Narnia’nın dostları! Çabuk. Gelin buraya. Başka dünyalardan sizi çağırıyorum, ben Tirian, Narnia Kralı, Cair Paravel’in Efendisi, Issız Adalar’ın İmparatoru!”

Bağırır bağırmaz, yaşamı boyunca gördüklerinden daha canlı bir rüyaya (eğer rüyaysa) daldı.

Yedi kişinin yuvarlak bir masanın etrafında oturduğu aydınlık bir odada ayakta duruyordu. Az önce yemeklerini bitirmişlerdi. İki tanesi çok yaşlıydı; beyaz sakallı ve yaşlı bir adamla bilge, mutlu ve parlak gözlü yaşlı bir kadın. Yaşlı adamın sağ tarafında oturan kişi yetişkin biri değildi, Tirian’dan kesinlikle daha gençti, ama yüzü kralların ve savaşçıların yüzünü andırıyordu. Yaşlı kadının sağında oturan diğer genç için de aynı şeyleri söyleyebilirdiniz. Tirian’ın tam karşısında, masanın diğer yanında her ikisinden de daha genç sarı saçlı bir kız ve onun bir yanında ondan da genç bir erkek, diğer yanındaysa bir kız vardı. Hepsi de Tirian’a çok garip görünen giysiler giymişlerdi.

Bu tür ayrıntıları düşünecek zamanı yoktu, çünkü en genç erkek çocuğu ile kızlar ayağa fırlamış, kızlardan biri çığlık atmıştı. Yaşlı kadın ayağa kalkmayı denemiş ve derin bir nefes almıştı. Yaşlı adam da ani bir hareket yapmış olmalıydı, çünkü sağında duran şarap bardağı masadan düşmüştü. Tirian kırılan bardağın şıngırtısını duyabiliyordu.

Sonra bu insanların kendisini görebildiklerini anladı; ona sanki bir hayalet görmüş gibi bakıyorlardı. Yaşlı adamın sağında oturan ve krala benzeyen kişi (korkudan beti benzi uçmuştu) yumruklarını sıkmak dışında hiç hareket etmemişti. Sonra, “Hayalet ya da rüya değilsen konuş. Bir Narnialı’ya benziyorsun, bizler Narnia’nın yedi dostuyuz” dedi.

Tirian konuşmak ve yardıma ihtiyacı olan Narnia Kralı Tirian olduğunu yüksek sesle bağırmak istedi, ama (bazen rüya görürken benim de başıma geldiği gibi) sesinin çıkmadığını fark etti.

Onunla konuşan kişi ayağa kalktı. “Gölge, ruh ya da her neysen” dedi gözlerini Tirian’a dikerek. “Narnialı’ysan, Aslan adına benimle konuşmanı emrediyorum. Ben Yüce Kral Peter’im.”

Oda Tirian’ın gözleri önünde dalgalanmaya başladı. Her an belirsizleşen ve hep bir ağızdan konuşan yedi kişinin seslerini duyuyordu ve “Bak! Belirsizleşiyor” “Eriyor” “Kayboluyor” gibi şeyler söylüyorlardı. Biraz sonra ağaca bağlı olduğu yerde, soğuktan kaskatı bir halde uyandı. Gündoğumu öncesinin kasvetli ve donuk ışığı tüm ormanı sarmıştı, her yer çiy nedeniyle sırılsıklam olmuştu; sabah olmak üzereydi.

Hayatı boyunca uykusundan hiç bu kadar kötü uyanmamıştı.

Kral'a Yardım Nasıl Geldi?

Kral'ın bu umutsuz hali uzun sürmedi. Peş peşe iki tane gümbürtü duyuldu; önünde iki çocuk duruyordu. Az önce önündeki ağaçlıkta kimse yoktu. Çocukların, bağlı olduğu ağacın arkasından gelmediklerini biliyordu; öyle olsa duyardı. Aniden ortaya çıkmışlardı. Çocuklara ilk baktığında tıpkı rüyasındakiler gibi onların da soluk renkli tuhaf elbiseler giydiklerini fark etti; ikinci kez baktığındaysa, bu çocukların yedi kişilik gruptaki en genç kız ve oğlan olduğunu anladı.

"Vay be!" dedi oğlan, "Nefes kesici! Sanmıştım ki…"

"Acele et ve onun bağlarını çöz" dedi kız. "Sonra konuşuruz." Tirian'a dönerek, "Kusura bakmayın geç kaldık. Olabildiğince çabuk geldik" dedi.

Kız konuşurken oğlan cebinden bir çakı çıkardı; Kral'ın bağlarını kesmeye başladı ve onu çabucak kurtardı. Ama Kral'ın her tarafı öylesine tutulmuş ve hissizleşmişti ki, onu tutan son ip de kesildiğinde yere yığıldı. Bacaklarını iyice ovuşturup biraz canlanınca ayağa kalktı.

"Bana bak" dedi kız. "Akşam yemeği yerken bize görünen sendin değil mi? Yaklaşık bir hafta önce."

"Bir hafta mı, güzel kız? dedi Tirian. "Rüyalarım beni sizin dünyanıza on dakikadan az bir zaman önce götürdü."

"Her zamanki karışıklık, Pole" dedi çocuk.

"Şimdi hatırlıyorum" dedi Tirian. "Eski hikâyelerde bu da anlatılır. Sizin ülkenizin zamanı bizimkinden farklı. Zamandan bahsetmişken, buradan gitmenin tam zamanıdır, düşmanlarım yakında gelir. Benimle gelecek misiniz?"

"Elbette" dedi kız. "Sana yardıma geldik."

Tirian ayağa kalktı ve aceleyle tepeden aşağı, güneye doğru yürüdüler. Nereden gitmek istediğini biliyordu; ilk tercihi iz bırakmayacakları kayalık bir yerlere gitmekti, ikincisiyse bir dereyi takip etmek ve böylece koku

bırakmamaktı. Yolculuk boyunca bir saat kadar tırmanmış, sulara bata çıka yürümüşlerdi; kimsenin konuşacak hali kalmamıştı. Bu durumda bile Tirian arkadaşlarına göz atıp duruyordu. Başka bir dünyadan gelen yaratıkların yanı başında yürümenin şaşkınlığı biraz başını döndürmüştü; o anda yaşadıkları eski hikâyelerin gerçekliğini kanıtlıyordu… Artık her şey olabilirdi.

Küçük bir vadinin girişine geldiklerinde, Tirian, “Artık o hainlerden gelecek tehlikelerden uzaktayız, daha yavaş yürüyebiliriz” dedi. Güneş yükselmişti, dallarda çiy damlaları parıldıyordu, kuşlar cıvıldamaya başlamıştı.

“Bir şeyler atıştırsanız! Size söylüyorum, efendim, biz kahvaltı ettik” dedi oğlan.

Tirian çocuğun “atıştırmak” diyerek neyi kastettiğini çok merak etmişti, oğlan taşıdığı şişkin çantayı açıp da yağlı ve ezik bir paket çıkardığında her şeyi anladı. Kurt gibi aç olduğu, o ana kadar hiç aklına gelmemişti. Pakette iki yumurtalı, iki peynirli, iki tane de ezmeli sandviç vardı. O kadar aç olmasaydı ezmeli sandviçlere pek yüz vermezdi, çünkü Narnia’da hiç kimse bu tür şeyler yemezdi. Altıncı sandvici de bitirdiğinde vadinin dibine inmişlerdi; orada, küçük bir pınarın kaynadığı yosunlu bir kayalık buldular. Durdular, su içip terli yüzlerini yıkadılar.

“Artık” dedi kız ıslak saçlarını geriye iterek, “kim olduğunu, neden bağlandığını ve neler olduğunu anlatır mısın?”

“Seve seve küçük hanım” dedi Tirian. “Ancak yürümeye devam etmemiz gerekiyor.” Yürürlerken Tirian onlara kim olduğunu ve başına gelenleri anlattı. “Şimdi” dedi sonunda, “bir kuleye gideceğiz. Orası büyükbabamın zamanında inşa edilen üç kuleden biridir, Lamba Çorakları’nı o civarda saklanan çok tehlikeli haydutlardan korumak üzere yapılmıştır. Neyse ki anahtarlarımı almadılar. O kulede silah depoları, zırhlar ve bir miktar yiyecek bulacağız; ama fazla ümitlenmeyin çünkü yiyecekler kuru bisküviden ibaret. Planlarımızı yaparken emniyette oluruz. Şimdi rica ederim bana kim olduğunuzu ve hikâyenizi anlatın.”

“Ben Eustace Scrubb ve bu da Jill Pole” dedi oğlan. “Uzun yıllar önce buraya bir kez daha gelmiştik. Bizim zamanımızla bir yılı geçti. Prens Rilian denilen bir delikanlı vardı ve bu delikanlıyı yeraltında esir tutuyorlardı, fakat Suratsız ayağını ateşe…”

“Ha!” diye bağırdı Tirian, “siz Kral Rilian’ı o uzun süreli büyüden kurtaran Eustace ve Jill misiniz?”

“Evet, biziz” dedi Jill. “O Prens Rilian kral oldu ha? Ah, kuşkusuz ölmüştür. Unuttum…”

“Ben onun yedinci kuşaktan torunuyum. O öleli iki yüz yıldan fazla oluyor” dedi Tirian.

Jill yüzünü buruşturdu. “Of!” dedi. “Bu da Narnia’ya geri gelmenin en korkunç yanı.” Eustace konuşmaya devam etti.

“Pekâlâ, artık kim olduğumuzu biliyorsunuz, efendim” dedi. “Hikâyemiz şöyle. Profesör ve Polly Hala, Narnia’nın dostları olan herkesi bir araya toplamıştı.”

“O isimleri bilmiyorum, Eustace” dedi Tirian.

“Onlar her şeyin başlangıcında, hayvanların konuşmayı öğrendiği gün Narnia’ya gelen ilk kişilerdir.”

“Aslan’ın yelesi adına!” diye bağırdı Tirian. “O ikisi ha! Lord Digory ve Leydi Polly! Sizin orada hâlâ hayattalar ha? Ne kadar sevindirici! Ne kadar şaşırtıcı! Hadi anlat, anlat.”

“O bizim gerçek halamız değil, biliyorsun” dedi Eustace. “O Bayan Plummer’dır. Ama biz ona Polly Hala deriz. O ikisi eğlenmek ve Narnia hakkında doya doya konuşmak için hepimizi bir araya toplamıştı (çünkü böyle şeyler hakkında konuşabileceğimiz hiç kimse yok), ayrıca Profesör bize burada ihtiyaç duyulduğunu da hissetmiş. Sonra, nasıl olduğunu bilmiyoruz ama hayalet gibi sen geldin ve bizi ölesiye korkutarak, tek kelime bile konuşmadan kayboldun. Bir tuhaflık olduğunu kesinlikle biliyorduk. Tek sorun buraya gelebilmekti. Sadece istemekle buraya gelmek mümkün değil. Böylece uzun süre tartıştık ve sonunda Profesör tek yolun büyülü yüzükler olduğunu söyledi. O ve Polly Hala, biz doğmadan çok uzun zaman önce, onlar daha çocukken o yüzüklerle buraya gelmişler. Ne var ki, yüzükler Londra’daki (bu bizim başkentimizdir, efendim) bir evin bahçesinde gömülüydü ve ev bir başkasına satılmıştı. Tek sorun onları oradan alabilmekti. Ne yaptığımızı asla tahmin edemezsin! Peter ve Edmund - seninle konuşan Yüce Kral Peter’di - sabahleyin erkenden, kimse uyanmadan bahçeye arkadan girip yüzükleri alabilmek için Londra’ya gitti. Biri görürse, onları kanalizasyon tamircisi sansın diye işçi gibi giyindiler. Keşke ben de onlarla beraber gidebilseydim, çok eğlenmiş olmalılar. Bu işi başardılar ve Peter ertesi gün bize yüzükleri bulduğuna dair bir telgraf çekti - bu mesaj göndermenin değişik bir yoludur efendim, bunu size başka zaman anlatırım. Ertesi gün Pole ve ben okula dönmek zorundaydık; okula giden sadece ikimiziz, aynı okulda okuyoruz. Peter ve Edmund okula giderken bizi yolda bir yerde karşılayacak ve yüzükleri vereceklerdi. Narnia’ya gidecek kişiler bizdik, çünkü yaşlılar yapamıyordu bunu. Neyse, trene bindik - tren dünyamızdaki insanların seyahat araçlarından biridir; birbirine bağlanmış bir sürü vagon - Profesör, Polly Hala ve Lucy de bizimle geldi. Mümkün olduğunca beraber olmak istiyorduk. Sonunda trene bindik. Diğerleriyle buluşacağımız istasyona girmek üzereydik ve ben onları görebilmek için pencereden dışarıya bakıyordum ki, aniden bir sarsıntı oldu, bir gürültü duyuldu; kendimizi Narnia’da, siz Ekselanslarını da ağaca bağlı bir halde bulduk.”

“Öyleyse yüzükleri kullanmadınız” dedi Tirian.

“Hayır” dedi Eustace. “Görmedik bile. Aslan, yüzüklere gerek kalmadan kendi yöntemleriyle getirdi bizi.”

“Yüzükler Yüce Kral Peter’de, öyle mi?” dedi Tirian.

“Evet” dedi Jill. “Ama kullanabileceğini sanmıyoruz. Diğer iki Pevensie - Kral Edmund ve Kraliçe Lucy - buraya son kez geldiklerinde, Aslan bir daha Narnia’ya geri dönmeyeceklerini söylemiş. Yüce Kral’a da aynı türden şeyler söylemişti daha önce. İzin verilseydi mermi hızıyla geleceğinden emin olabilirsin.”

“Of!” dedi Eustace. “Hava da iyice ısındı. Kuleye yaklaştık mı, efendim?”

“Bakın” dedi Tirian parmağıyla göstererek. Ağaçların arkasından yükselen gri burçlar pek uzakta değildi; bir dakikalık bir yürüyüşten sonra açık ve otluk bir alana geldiler. Otluk alanın ortasından bir nehir geçiyordu; nehrin karşı yakasında, birkaç dar penceresi ve pencerelerin bulunduğu duvarda da çok ağır görünen kapısıyla hiç oraya yakışmayan kare şeklinde bir kule vardı.

Tirian ortalıkta düşman olmadığından emin olmak için dikkatle sağa sola baktı. Sonra kuleye doğru yürüdü, av elbisesinin içindeki ince gümüş

zincire asılı olan bir deste anahtarı çıkarabilmek için bir süre durdu. Çıkardıkları, güzel anahtarlardı. İki tanesi altındı, birçoğu güzelce işlenmişti; belli ki bunlar saraylardaki önemli ve gizli odaları ya da saray hazinelerinin bulunduğu tatlı kokulu ağaçlardan yapılmış kutu ve sandıkları açmak için yapılmışlardı. Ama kilide soktuğu, sıradan, büyük bir anahtardı, özensiz yapılmıştı. Kilit sıkışmıştı sanki, Tirian anahtarı çeviremeyeceğinden korkmaya başlamıştı ki, kapı hafif bir gıcırtıyla açılıverdi.

“Buyurun dostlarım” dedi Tirian. “Sanırım Narnia Kralı’nın şu an için misafirlerini ağırlayabileceği en iyi yer burası.”

Tirian bu iki yabancının iyi yetiştirilmiş gençler olduğunu görmekten memnundu. İkisi de bunun önemli olmadığını, her şeyin düzeleceğinden emin olduklarını söylemişti.

Aslında içerisi hiç de iyi değildi. Son derece karanlıktı ve rutubet kokuyordu. Sadece bir odadan ibaretti ve duvarları taş çatıya kadar yükseliyordu; bir köşede, burçlara çıkabilmenizi sağlayacak küçük bir kapıya uzanan tahta bir merdiven duruyordu. Uyumak için birkaç kaba ranza, bir sürü kilitli dolap, bohçalar ve yıllardır içinde ateş yakılmamış gibi görünen bir ocak vardı içeride.

“Her şeyden önce dışarıya çıkıp biraz odun toplasak iyi olur değil mi?” dedi Jill.

“Henüz değil arkadaşlar” dedi Tirian. Silahsız yakalanmamaya kararlıydı; gerekli malzemelerin depolandığından emin olmak için bu garnizon kulelerinin yılda bir kez teftiş edilmesine dikkat ettiğini hatırlayarak dolapların içine bakmaya başladı. Yayların ibrişimleri yağlı ipek örtüler içindeydi, kılıçlar ve oklar da küflenmeye karşı yağlanmıştı, zırhlar ambalajları içinde pırıl pırıl duruyorlardı. Ama hepsinden daha iyi bir şey vardı. “Bakın!” dedi Tirian, garip bir zincir zırhın yeleğini çıkarıp çocukların gözleri önünde sallarken.

“Çok tuhaf bir zırh, efendim” dedi Eustace.

“Doğru dostum” dedi Tirian. “Bunu bir Narnia cücesi yapmadı. Bu bir Calormen zırhı, tuhaf bir eşya. Her zaman buna benzer birkaç zırhı hazırda tutmuşumdur; çünkü ben ve arkadaşlarımın günün birinde Tisrok’un ülkesinde fark edilmeden dolaşmak için iyi bir nedenimiz olabilir. Şu taş

şişeye bakın. İçinde yüzümüze ve ellerimize sürdüğümüzde bizi Calormenliler gibi esmer yapacak bir özsu var."

"Heyy, yaşasın!" dedi Jill. "Kılık değiştireceğiz! Çok severim kılık değiştirmeyi."

Tirian sıvıyı nasıl kullanacaklarını, yüzlerine, boyunlarından omuzlarına, ellerinden dirseklerine kadar nasıl süreceklerini gösterdi. Aynısını kendi de yaptı.

"Bu sıvı sertleştikten sonra" dedi, "yıkansak da, rengimiz değişmez. Yağ ve kül hariç hiçbir şey bizi tekrar beyaz Narnialılar'a dönüştüremez. Şimdi tatlı Jill, bakalım bu zırh sana uyuyor mu? Biraz uzun gelebilir, ama korktuğum kadar değil. Kuşkusuz Tarkaan kafilesindeki uşaklardan birine aitti."

Zırhlardan sonra, insanın başına sıkıca oturan sivri tepeli, küçük ve yuvarlak Calormen miğferlerini giydiler. Daha sonra Tirian dolaptan uzun ve beyaz rulolar çıkarıp miğferlerin üzerine sarık şeklinde sardı. Fakat küçük sivri tepe hâlâ görünüyordu. Eustace ile Tirian eğik Calormen kılıçlarıyla, küçük yuvarlak kalkanları ellerine aldı. Jill'in taşıyabileceği kadar hafif bir kılıç yoktu, ama Tirian ona gerektiğinde kılıç yerine kullanabileceği uzun ve düz bir av bıçağı vermişti.

"Okçuluktan anlar mısın, Bayan?" dedi Tirian.

"Pek fazla değil" dedi Jill, kızararak. "Scrubb fena değildir."

"Ona inanmayın, efendim" dedi Eustace. "Narnia'dan döndüğümüzden beri okçuluk çalışıyorduk, artık benim kadar iyi. Aslında ikimiz de çok iyi sayılmayız."

Tirian Jill'e okla dolu bir sadak ve bir yay verdi. Sonraki işleri ateş yakmaktı. Kulenin içi bir mağarayı andırıyor ve insanın içini titretiyordu. Odun toplarken ısınmışlardı, alevler yükseldikçe oda da şenlenmişti. Bununla beraber akşam yemekleri pek sönüktü çünkü ellerinden gelen tek şey, bir dolapta buldukları bisküvileri parçalamak ve kaynar suya koyup tuzlayarak bir tür lapa yapmaktı. Ayrıca sudan başka içecekleri yoktu.

“Keşke bir paket çay getirmiş olsaydık” dedi Jill.

“Ya da bir kutu kakao” dedi Eustace.

“Her kuleye bir ya da iki fıçı şarap konsaymış fena olmazmış” dedi Tirian.

İyi Bir Gece

Yaklaşık dört saat sonra Tirian biraz uyumak için kendini ranzalardan birine attı. İki çocuk şimdiden horlamaya başlamıştı bile. Tirian kendisi yatmadan önce çocukları yatırmıştı, yoksa bütün gece uyumayacaklardı; o yaştaki çocukların uyumadan edemeyeceğini biliyordu. Uyutmadan önce onları iyice yormuştu. İlk önce Jill'le biraz okçuluk çalışmışlardı; kızın Narnialılar kadar iyi olmasa da, fena olmadığını fark etmişti. Aslında Jill tavşan bile vurabilmişti (kuşkusuz konuşan tavşan değildi; batı Narnia'da sürüyle sıradan tavşan vardır). Tavşan derisi yüzülmüş, temizlenmiş olarak asılı duruyordu. Tirian, çocukların ikisinin de bu soğuk ve hoş kokmayan işi bildiğini anlamıştı; bu tür şeyleri Prens Rilian zamanında devlerin ülkesine yaptıkları seyahatte öğrenmişlerdi. Tirian, Eustace'e kılıçla kalkanı nasıl kullanacağını öğretmeyi denemişti. Eustace daha önceki maceralarında kılıç kavgası hakkında birçok şey öğrenmişti ama hepsinde düz Narnia kılıcı kullanmış, hiç eğik Calormen palası kullanmamıştı. Tabii bu da her şeyi zorlaştırıyordu, çünkü birçok hareket oldukça farklı yapılıyordu, uzun kılıçla öğrendiği hareketleri unutmak zorundaydı. Tirian, onun iyi bir gözlemci olduğunu, ayağını iyi kullandığını fark etmişti. Çocukların gücü şaşırtmıştı onu. Aslında ikisi de birkaç saat öncesine göre daha güçlü, daha büyük ve daha olgun görünüyordu. Narnia havası bizim dünyamızdan giden ziyaretçilerin üzerinde böyle bir etki yapar.

Üçü de yapacakları ilk işin Ahır Tepe'ye dönüp Cevher'i kurtarmayı denemek olduğuna karar vermişti. Bundan sonra, eğer başarılı olurlarsa, doğuya gidip Sentor Bilge'nin Cair Paravel'den getireceği küçük orduyla buluşmayı deneyeceklerdi.

Tirian gibi tecrübeli bir avcı ve savaşçı istediği saatte uyanabilir. Tirian tüm endişeleri aklından çıkarıp gece saat dokuzda uyanmayı tasarlayarak uykuya daldı. Uyandığında sanki sadece bir saniye geçmiş gibiydi; havanın karanlık olmasından ve hislerinden çıkardığına göre, tam zamanında uyanmıştı. Kalktı, miğferini giydi (zırhıyla uyumuştu) ve uyandırmak için diğerlerini sarsmaya başladı. Gerçeği söylemek gerekirse, çocuklar ranzalarından inerken çok neşesiz ve solgun görünüyor, sürekli esniyorlardı.

“Şimdi” dedi Tirian, “buradan kuzeye doğru gideceğiz - şansımıza yıldızlı bir gece - yolculuğumuz bu sabahkinden çok daha kısa sürecek. Sabah dolaşarak geldik, şimdiyse dosdoğru gideceğiz. Eğer soru soran olursa siz ikiniz hiç ses çıkarmayın, ben, zalim, lanetli ve kibirli bir Calormen beyi gibi konuşacağım. Kılıcımı çekersem, Eustace, sen de aynısını yapmalısın ve Jill arkamıza sıçrayıp kirişindeki okla tetikte durmalı. ‘Eve’ diye bağırırsam ikiniz birden kuleye doğru kaçın. Geri çekilme emri verirsem kimse kavgaya devam etmesin - tek bir kılıç darbesi bile vurmaya kalkmayın - böyle saçma kahramanlıklar savaşlarda birçok iyi planı mahvetmiştir. Şimdi dostlarım, Aslan adına ilerleyelim.”

Dışarıya, soğuk geceye çıktılar. Muhteşem kuzey yıldızları ağaçların üstünde pırıl pırıl parlıyordu. Bu dünyanın Kuzey Yıldızı’na Temren denir. Bizim Kutup Yıldızı’mızdan daha parlaktır.

Bir süre dosdoğru Temren yönünde ilerlediler az sonra önlerine sık bir çalılık çıktı; etrafından dolaşmak için yönlerini değiştirmek zorunda kaldılar. Bundan sonra - dallar üzerlerini kapattığı için - yönlerini bulmaları zorlaştı. Doğru yolu bulan Jill oldu; İngiltere’deyken mükemmel bir rehberdi. Kuzeyin Vahşi Toprakları’nda çok dolaşmış olduğundan Narnia yıldızlarını iyi biliyordu, Temren’in görünmediği zamanlarda da diğer yıldızlara bakarak yönünü bulabiliyordu. Tirian, Jill’in yön duygusunun çok gelişmiş olduğunu anlayınca onu en öne geçirdi. Sonra da, nasıl da sessizce ve görünmeden süzüldüğünü görünce şaşırdı.

“Yele adına!” diye fısıldadı Eustace’e. “Bu kız harika bir orman kızı. Damarlarında orman perisi kanı taşıyor olsaydı bile bundan iyisini beceremezdi.”

“Ufak tefek olmak çok işine yarıyor” diye fısıldadı Eustace. Jill, “Şşşşt, fazla ses çıkarmayın” dedi.

Çevrelerindeki ağaçlık çok sessizdi, hatta belki de fazlasıyla sessizdi. Sıradan bir Narnia gecesinde bazı seslerin duyulması gerekirdi; arada sırada bir kirpinin neşeli “İyi geceler”i, tepenizdeki bir baykuşun ötüşü, faunların dansına eşlik eden bir flüt sesi ya da yeraltındaki cücelerin çekiç sesleri. Tüm bunlar susmuştu; Narnia’ya hüzün ve korku hâkimdi.

Bir süre sonra dik bir yokuş tırmanmaya başladılar, ağaçlar seyrekleşti. Tirian gayet iyi bildiği o tepeyi ve ahırı zorlukla seçebiliyordu. Jill yürürken daha dikkatli davranıyor, diğerlerine de aynı şeyi yapmalarını işaret ediyordu. Sonra durdu, Tirian onun otların içine çöküp sessizce kaybolduğunu gördü. Jill, bir an öylece durup sonra kalktı, Tirian'ın kulağına yaklaştı ve mümkün olabilecek en alçak sesle, “Çökün. Daha iyi görünüyor” dedi. Tirian hemen yere uzandı. Jill kadar sessiz bir şekilde uzanmaya çalışmıştı, ama ondan daha iri ve daha ağır olduğu için biraz ses çıkarttı. Yere uzandıklarında, bulundukları yerden, karşılarındaki tepenin yıldızlarla bezeli gökyüzünün altında çok net göründüğünü fark ettiler. İleride iki karaltı görünüyordu: Biri ahır, diğeri onun birkaç metre önündeki Calormenli nöbetçiydi. Kötü bir nöbetçiydi, yürümüyor, hatta ayakta bile durmuyordu, mızrağı omuzundaydı, başı önüne düşmüştü. “Bravo” dedi Tirian Jill'e. Jill ona tam da bilmek istediği şeyi göstermişti.

Kalktılar, bu kez Tirian öne geçti. Nefes almaya bile çekinerek, yavaşça, nöbetçiye yaklaşık on beş metre uzaklıktaki koruluğa ulaştılar.

Tirian, “Ben geri gelene kadar burada bekleyin” diye fısıldadı diğer ikisine. “Başaramazsam kaçın.” Sonra cesaretle, düşmanın gözünün önünde salına salına yürümeye başladı. Adam onu gördüğünde ürktü ve sıçradı. Tirian'ın subay olmasından, nöbette oturduğu için başının belaya gireceğinden korkmuştu. Nöbetçiye ayağa kalkma fırsatı vermeyen Tirian diz çöktü ve:

“Ömrü uzun olsun, Tisrok'un savaşçılarından biri misin? Tüm bu Narnialı şeytan ve hayvanların arasında seni görmek kalbimi ferahlattı. Ver

elini dostum.”

Ne olduğunu anlayamadan Calormenli nöbetçi güçlü bir elin elini kavradığını gördü. Birkaç saniye içinde, Tirian adamın bacaklarına bastırıp boynuna da bir hançer dayamıştı.

“En ufak bir ses çıkarırsan kendini ölmüş bil” dedi Tirian, kulağına. “Bana Tekboynuz’un nerede olduğunu söylersen yaşarsın.”

“Ahı… ahırın arkasında efendim” diye kekeledi zavallı adam.

“Güzel. Ayağa kalk ve beni ona götür.”

Adam ayağa kalkarken hançerin ucu boynundan ayrılmamıştı. Tirian adamın arkasına geçerken hançeri onun boynunun etrafında döndürmüş (soğuk ve oldukça gıdıklayıcıydı) ve kulağının altında uygun bir yere yerleştirmişti. Adam titreyerek ahırın arkasına yürüdü.

Karanlık olmasına rağmen Tirian Cevher’i hemen tanıdı.

“Şşşşt!” dedi. “Kişneme. Evet Cevher, benim. Seni nasıl bağladılar?”

“Dört ayağımı bağlayıp dizginimi duvardaki bir halkaya geçirdiler” dedi Cevher.

“Nöbetçi, şurada sırtın duvara dönük dur. Şöyle. Şimdi, Cevher, boynuzunun ucunu bu Calormenlinin göğsüne çevir.”

“Seve seve, efendim” dedi Cevher.

“Hareket ederse kalbine sapla.” Tirian birkaç dakikada ipleri kesti. Arta kalan iplerle nöbetçinin elini ayağını bağladı. Son olarak da ağzını otla doldurdu ve ses çıkaramasın diye çenesini iple sardı, yere oturtup sırtını duvara yasladı.

“Sana pek nazik davranmadım asker” dedi Tirian, “ama öyle gerekiyordu. Tekrar karşılaşırsak belki daha iyi davranırım. Cevher, şimdi sessizce uzaklaşalım.”

Sol kolunu hayvanın boynuna doladı, eğilerek burnunu öptü. İkisi de büyük bir mutluluk içindeydi. Mümkün olduğunca sessiz, çocukların yanına

geri döndüler. Ağaçların altı geldikleri yerden daha karanlıktı ve neredeyse Eustace’e çarpıyorlardı.

“Her şey yolunda” diye fısıldadı Tirian. “Bu gece iyi iş çıkardık. Şimdi doğru eve.”

Dönüp birkaç adım gitmişlerdi ki Eustace, “Pole, neredesin?” dedi. Cevap yoktu. “Jill diğer tarafta mı, efendim?” diye sordu.

“Ne?” dedi Tirian. “Senin arkanda değil mi?”

Korkunç bir andı. Bağırmaya cesaret edemiyorlardı; becerebildikleri kadar yüksek sesle ismini fısıldıyorlardı. Cevap yoktu.

“Ben yokken senden uzaklaştı mı?”diye sordu Tirian.

“Gittiğini ne gördüm ne de duydum” dedi Eustace. “Ben fark etmeden gitmiş olabilir. Bir kedi kadar sessizdir, sen de gördün.”

O anda, çok uzaklardan bir yerden davul sesleri duyuldu. Cevher kulaklarını dikti. “Cüceler” dedi.

“Büyük olasılıkla kalleş ve düşman cüceler” diye mırıldandı Tirian.

“Dört ayaklı bir şey geliyor, çok yakında” dedi Cevher.

İki insan ve tekboynuzlu at kıpırdamadan durdular. O an akıllarından o kadar fazla şey geçiyordu ki, ne yapacaklarını bilemediler. Toynak sesleri düzenli olarak yaklaştı ve oldukça yakınlarından bir ses fısıldadı:

“Hey! Hepiniz orada mısınız?”

Tanrı’ya şükür, bu Jill’in sesiydi.

“Ne cehenneme gittin?” dedi Eustace öfkeli bir sesle, çok korkmuştu.

“Ahırdaydım” dedi Jill nefes nefese, gülmemek için kendini zor tutuyordu.

“Ya!” diye haykırdı Eustace, “komik olduğunu düşünüyorsun, öyle mi? Pekâlâ, sana tüm söyleyeceğim—”

“Cevher’i kurtardınız mı, efendim?” diye sordu Jill.

“Evet. İşte burada. Yanındaki hayvan kim?”

“Bu o” dedi Jill. “Bizimkiler uyanmadan eve dönelim.” Yine kıs kıs güldüğü duyuldu.

Diğerleri denileni yaptı çünkü bu tehlikeli yerde gerektiğinden fazla oyalanmışlardı ve cücelerin davulları daha da yaklaşmış gibi geliyordu. Güneye doğru dakikalarca yürüdükten sonra Eustace,

“Onu buldun mu? Ne demek istiyorsun?” dedi.

“Sahte aslan” dedi Jill.

“Ne?” dedi Tirian. “Nereye gittin? Neler yaptın?”

“Şey, efendim” dedi Jill. “Sizin nöbetçiyi uzaklaştırdığınızı görür görmez, ahırın içine bir göz atmanın iyi olacağını düşündüm. Sonra sürünerek yaklaştım. Kilidi açmak çok kolay oldu. İçerisi zifiri karanlıktı ve sıradan bir ahır gibi kokuyordu. Sonra bir ateş yaktım, - inanabiliyor musunuz - sırtına aslan postu bağlanmış bu yaşlı eşekten başka hiçbir şey yoktu içerde. Çakımı çıkarıp benimle gelmesi gerektiğini söyledim. İşin gerçeği, çakıyla tehdit etmeme gerek kalmadı. Ahırdan bıkmıştı, çıkmaya gönüllüydü - değil mi sevgili Şaşkaloz?”

“Ulu Tanrım!” dedi Eustace. “Hayret doğrusu! Az önce sana çok kızgındım. Haberimiz olmadan gizlice uzaklaşmanın düşüncesizlik olduğuna inanıyorum, ama kabul etmeliyim ki - yani demek istiyorum ki - şey, bu yaptığın mükemmel bir şey. Eğer erkek olsaydı ona şövalye unvanı verilirdi, değil mi efendim?”

“Erkek olsaydı, emirlere uymadığı için kırbaçlanırdı.” Karanlıkta kimse onun bu sözleri kızgınlıkla mı yoksa gülümseyerek mi söylediğini görememişti. Kısa süre sonra sonra bir sürtünme sesi duyuldu.

“Ne yapıyorsunuz, efendim?” diye sordu Cevher sertçe.

“Lanetli eşeğin başını kesmek için kılıcımı çekiyorum” dedi Tirian korkunç bir sesle. “Uzak dur, Jill.”

“Ah, yapma, lütfen yapma” dedi Jill. “Gerçekten yapmamalısınız. Bu onun hatası değil. Her şeyi Maymun planlamış. Neler olduğunu bilmiyordu ve şimdi çok üzgün. O iyi bir eşek. İsmi Şaşkaloz. Kollarımı da boynuna doladım zaten.”

“Jill” dedi Tirian, “tüm kullarımın en cesuru, ormanı en iyi bileni sensin, ama aynı zamanda en küstahı da. Pekâlâ, eşek hayatta kalsın. Söylemek istediğin bir şey var mı, eşek?”

“Benim mi, efendim?” dedi Eşek. “Hata yaptıysam çok üzgünüm. Maymun, Aslan’ın benim öyle giyinmemi istediğini söyledi. Ben onun her şeyi bildiğini düşünmüştüm. Ben onun gibi akıllı değilim. Sadece bana söyleneni yaptım. O ahırda yaşamak hiç de eğlenceli değildi. Dışarıda neler olduğunu bile bilmiyorum. Akşamları bir iki dakikalık yürüyüşler hariç, beni dışarıya çıkarmazdı. Bazı günler bana su vermeyi bile unutuyorlardı.”

“Efendim” dedi Cevher. “Cüceler gittikçe yaklaşıyor. Onlarla karşılaşmayı ister miyiz?”

Tirian bir an düşündü ve bir kahkaha koyuverdi. Sonra, bu kez fısıldamadan, konuştu. “Aslan adına” dedi. “Eskisi kadar hızlı değilim. Onlarla karşılaşmak mı? Elbette karşılaşacağız. Artık herkesi karşılayabiliriz. Onlara bu eşeği göstereceğiz. Korkup önünde eğildikleri şeyi görsünler. Maymun’un alçakça planlarının içyüzünü gösterebiliriz onlara. Giz açığa çıktı. Eller değişti. Yarın o maymunu Narnia’daki en yüksek ağaca asacağız. Fısıldamaya, kıyafet değiştirmeye ve gizlice yürümeye gerek yok artık. Nerede o dürüst cüceler? Onlara iyi haberlerimiz var.”

Saatlerdir fısıldıyorsanız, herhangi birinin yüksek sesle konuşması içinizi ferahlatır. Bütün grup konuşup gülüşmeye başladı, Şaşkaloz bile kafasını kaldırıp maymunun yasak ettiği şeyi yaptı; kocaman bir a-iii-a-iii patlattı. Sonra davul seslerinin geldiği yöne doğru yola çıktılar. Sesler gittikçe güçlendi, çok geçmeden meşalelerin ışıklarını gördüler. Lamba Çorakları'nı boydan boya geçen - İngiltere'de yol bile demeyeceğimiz - engebeli yollardan birine çıktılar. Karşılarına uygun adım yürüyen, kürekleri ve döşekleri sırtlarında otuz kadar cüce çıktı. İki silahlı Calormenli önden, iki tane de arkadan geliyordu.

"Durun!" diye kükredi Tirian yola çıkarken. "Askerler durun. Bu Narnialı cüceleri kimin emriyle ve nereye götürüyorsunuz?"

Cüceler

Onları bir Tarkaan ya da yüksek rütbeli bir lord ve silahlı iki uşak sanan grubun başındaki Calormenli iki asker durdu ve mızraklarıyla selam verdi.

“Ey efendi” dedi birisi, “bu küçük adamları, ömrü uzun olsun Tisrok’un madenlerinde çalışmak üzere Calormen’e götürüyoruz.”

“Ulu Taş adına, çok da uysallar” dedi Tirian. Sonra cücelere doğru döndü. Her altı cüceden biri, bir meşale taşıyordu, Tirian o titrek ışıkta sert ve inatçı ifadelerle ona bakan sakallı yüzleri görebiliyordu. “Ey cüceler, Tisrok büyük bir savaş kazandı da ülkenizi ele mi geçirdi ki boyun eğmiş, Rugrahan’ın tuz kuyularında ölmeye gidiyorsunuz?” diye sordu.

İki asker şaşkınlıkla ona baktı, cüceler hep bir ağızdan cevapladı, “Aslan’ın emirleri, Aslan’ın emirleri. Bizi o sattı. Ona nasıl karşı gelebiliriz ki?”

“Tisrok’muş!” dedi birisi ve yere tükürdü. “Şimdi karşıma bir çıksın isterdim.”

“Susun, köpekler!” dedi askerlerin kumandanı.

“Bakın!” dedi Tirian, Şaşkaloz’u aydınlığa çıkararak. “Her şey yalandı. Aslan Narnia’da değil. Maymun sizi aldattı. Ahırdan size göstermek için

çıkardığı şey bu. Bakın şuna.”

Cücelerin gördüğü şey (artık yakından görebildikleri için) nasıl aldatıldıklarını anlamalarına yeterliydi. Şaşkaloz’un ahırdaki mahpusluğu sırasında aslan postu oldukça eskimiş, karanlık ormandaki yolculukları sırasında da iyice bozulmuştu. Büzüşmüş, iri bir yığın halinde omzunun üzerinde toplanmıştı. Başı yan tarafa kaymış, iyice geriye sıyrılmıştı; herkes eşeğin komik ve nazik yüzünü görebiliyordu. Eşeğin ağzının bir köşesinden bir miktar ot sarkıyordu; yolda otlanmıştı. “Benim hatam değil ki, akıllı değilim. Akıllı olduğumu hiçbir zaman söylemedim” diye mırıldanıyordu.

Tüm cüceler ağızlarını açıp Şaşkaloz’a bakakaldılar. Askerlerden biri, “Deli misiniz, efendim? Kölelere ne yapıyorsunuz?” dedi. Bir diğeri de, “Siz kimsiniz?” diye sordu. İkisi de mızraklarını indirmişti ve saldırmaya hazırdı.

“Parolayı söyle!” dedi askerlerin kumandanı.

“İşte benim parolam” dedi Kral kılıcını çekerken. “Şafak söküyor, yalanlar çöküyor. Şimdi kolla kendini vicdansız, çünkü ben Narnialı Tirian’ım.”

Şimşek gibi kumandanın üzerine atıldı. Kralın saldırdığını görünce kılıcını çeken Eustace diğer askerin üzerine atıldı. Yüzü bembeyazdı, ama bundan dolayı onu suçlayamayız. Eustace’in başarısını şöyle açıklayabiliriz: Acemi şansı. O gün öğleden sonra Tirian’ın ona öğrettiklerinin hepsini unutmuştu, kılıcını çılgınca sallamış (aslında gözlerinin kapalı olup olmadığından emin değilim) ve sonra, büyük bir şaşkınlıkla Calormenli’nin yerde, ayaklarının dibinde yattığını görmüştü. Calormenli’nin ölümü onu rahatlatmış olsa da, o an için korkutucuydu. Kral bir-iki saniye daha savaşmıştı. Sonra o da rakibini hakladı ve Eustace’e bağırdı, “Diğer ikisine dikkat et.”

Neyse ki cüceler öbür iki Calormenli’nin icabına bakmıştı. Düşmanların işi bitirilmişti.

“İyi savaştın, Eustace!” diye bağırdı Tirian, sırtını sıvazlayarak. “Cüceler, artık özgürsünüz. Yarın başınızda ben, tüm Narnia’yı kurtaracağız. Aslan

için üç hurra!”

Cücelerin tepkisi tuhaftı. Birkaç cücenin (yaklaşık beş) bağırmasıyla susması bir olmuş, diğerlerinin bir kısmı asık suratla hırlamaya benzer sesler çıkarmıştı. Birçoğu tek kelime etmemişti.

“Anlamıyor musunuz?” dedi Jill sabırsızca. “Sizin neyiniz var? Kral’ın dediklerini duymadınız mı? Her şey sona erdi. Maymun artık Narnia’ya hükmetmeyecek. Herkes günlük yaşamına geri dönebilir. Tekrar eğlenmeye başlayabilirsiniz. Memnun değil misiniz?”

Yaklaşık bir dakikalık duraklamadan sonra, saçları ve sakalları kömür karası, kaba görünüşlü bir cüce, “Sen de kim oluyorsun, Bayan?” dedi.

“Ben Jill’im” dedi. “Kral Rilian’ı büyüden kurtaran Jill - ve bu da aynı şeyi yapan Eustace - yüzlerce yıl sonra başka bir dünyadan geri döndük. Bizi Aslan gönderdi.”

Cüceler küçümser ifadelerle, sırıtarak birbirlerine baktılar.

“Pekâlâ” dedi ismi Kıkır olan kara cüce, “siz delikanlıların ne düşündüğünü bilmiyorum, ama ben yaşamımın sonuna yetecek kadar Aslan hikâyesi dinledim.”

“Doğru, doğru” diye hırladı diğer cüceler. “Hepsi hikâye, sırf hikâye.”

“Ne demek istiyorsunuz?” dedi Tirian. Kavga ederken bir an olsun bile yüzü sararmamıştı, ama şimdi beti benzi atmıştı. Bunun harika bir an olacağını düşünmüştü ama her şey kötü bir rüyaya dönüşmekteydi.

“Aklımızın başımızda olmadığını düşünüyor olmalısınız, evet öyle olmalı” dedi Kıkır. “Bir defa aldandık ve şimdi siz bir dakika sonra yine aldatmaya çalışıyorsunuz. Artık Aslan hikâyelerinin hiçbir yararı yok, anlıyor musun? Şuna bak! Uzun kulaklı bir eşek.”

“Aman Tanrım, beni kızdırıyorsunuz” dedi Tirian. “Hangimiz onun Aslan olduğunu söyledi ki? Bu Maymun’un size aslan diye yutturduğu eşek. Anlamıyor musunuz?”

“Sanırım, elinde daha iyi bir taklit var” dedi Kıkır. “Teşekkürler, ama istemiyoruz. Bir kere aldatıldık, bir daha aldatılmayacağız.”

“Hayır” dedi Tirian öfkeyle, “ben gerçek Aslan’a hizmet ediyorum.”

“Nerededir o? Kimdir? Göster bize!” dedi cücelerin çoğu.

“Onu cebimde tuttuğumu mu sanıyorsunuz, aptallar?” dedi Tirian. “Ben kimim ki onu istediğim an gösterebileyim? O uysal bir aslan değildir.” Bu sözler ağzından çıktığı an yanlış bir şey söylediğini anladı. Cüceler hemen, “Uysal bir aslan değildir, uysal bir aslan değildir” diye tekrarlamaya, alay etmeye başlamışlardı. “Diğerleri de bunu söyleyip duruyordu” dedi birisi.

“Gerçek Aslan’a inanmadığınızı mı söylemek istiyorsunuz?” dedi Jill. “Ben onu gördüm. Bizi buraya başka bir dünyadan o gönderdi.”

“Ah” dedi Kıkır, gülerek. “Sen öyle diyorsun. Sana söylenenleri iyi öğrenmişsin. Ezberden konuşuyorsun, değil mi?”

“Kaba herif” diye bağırdı Tirian, “bu bayanı, yalancılıkla mı suçluyorsun?”

“Ağzınızdan çıkanlara dikkat edin, Bayım” diye cevapladı cüce. “Başka aslanlar istemediğimiz gibi - eğer Tirian’san, ki hiç benzemiyorsun - başka

krallar da istemiyoruz. Bundan sonra kendi başımızın çaresine bakacak, kimseye şapka çıkarmayacağız. Anlıyor musunuz?”

“Doğru” dedi diğer cüceler. “Artık kendi başımızayız. Ne Aslan ne krallar ne de başka dünyalar hakkında hikâye dinlemek istiyoruz. Cüceler, cüceler için.” Sonra yerlerine geçip geldikleri yere dönmek için hazırlanmaya başladılar.

“Küçük canavarlar” dedi Eustace. “Tuz madenlerinden kurtarıldığınız için teşekkür etmeyecek misiniz?”

“Ah, bunun nedenini biliyoruz” dedi Kıkır başını çevirerek. “Bizden yararlanmak istediniz, kurtarmanızın nedeni bu. Kendinize göre bir oyun oynuyorsunuz. Haydi arkadaşlar.”

Tirian ve dostları cücelerin ardından bakakaldı. Sonra Tirian, “Gelin” dedi dostlarına ve yola devam ettiler.

Sessiz bir gruptu. Şaşkaloz hâlâ yüzkarası olarak görüyordu kendini, neler olduğunu anlamamıştı. Jill, cücelerden iğrenmiş, Eustace’in Calormenli’ye karşı kazandığı zaferden çok etkilenmişti, kendini saf ve neredeyse işe yaramaz hissediyordu. Eustace’e gelince, kalbi oldukça hızlı çarpıyordu. Tirian ve Cevher üzgün bir şekilde arkadan yürüyordu. Kral kolunu Cevher’in omzuna atmıştı ve at kimi zaman yumuşak burnuyla Kral’ın yanağına dokunuyordu. Birbirlerini teselli etmeye çalışmıyorlardı. Rahatlatıcı bir şeyler söylemek pek kolay değildi. Tirian, maymunun sahte bir aslan yaratmasının sonucunun, insanların gerçek Aslan’a inancının sarsılması olacağına rüyasında görse inanmazdı. Cücelere aldatıldıklarını gösterdiği an, hepsinin birden kendi tarafında toplanacaklarından emindi. Ertesi gece onları Ahır Tepe’ye götürerek Şaşkaloz’u tüm yaratıklara gösterecek ve herkes Maymun’a karşı ayaklanacak, belki Calormenliler’le biraz çekiştikten sonra her şey sona ermiş olacaktı. Ama öyle görünüyordu ki bundan sonra hiçbir şeye güvenemezdi. Acaba Narnialılar’dan kaçı, cüceler gibi davranacaktı?

“Sanırım arkamızda biri var” dedi Şaşkaloz aniden.

Durup dinlediler. Gerçekten de küçük ayakların pıtır pıtır yere vuruşunu duydular.

“Kim var orada?” diye bağırdı Kral.

“Sadece ben, efendim” diye bir ses geldi. “Ben, Zıpır. Az önce diğerlerinden ayrılmayı başarabildim. Ben sizden yanayım, efendim. Ve Aslan’dan. Elime bir cüce kılıcı verirseniz, tüm gücüm tükenmeden önce düşmanlarımıza birkaç darbe vurmaktan memnuniyet duyarım.”

Herkes cücenin etrafına toplanıp, “Hoş geldin” dedi, övgüler yağdırıp sırtını sıvazladı. Kuşkusuz tek bir cüce pek bir şey değiştirmezdi, ama birinin bile doğrudan yana olması huzur vericiydi. Tüm grup canlanmıştı. Ne var ki, Jill ile Eustace’in canlılığı çok uzun sürmedi, yatmaktan başka bir şey düşünemeyecek kadar yorgunlardı ve sürekli esniyorlardı. Şafaktan az önce, gecenin en soğuk saatinde tekrar kuleye ulaştılar. Eğer hazırda bir şeyler olsaydı memnuniyetle yerlerdi, ancak yemek hazırlamanın zahmetini ve alacağı zamanı düşünmek bile istemiyorlardı. Bir dereden su içtiler, yüzlerini yıkadılar ve ranzalara yuvarlandılar; dışarıda daha rahat olacaklarını söyleyen Şaşkaloz’la Cevher hariç. Onlar için en iyisi dışarıda

kalmaktı, çünkü bir atla, yetişkin ve şişko bir eşek her zaman kalabalık ederdi.

Narnia cüceleri bir metre yirmi santimden daha kısa olmalarına rağmen boylarına göre çok güçlü ve dayanıklı yaratıklardır; Zıpır da zorlu bir gün geçirip gece geç yatmıştı ama herkesten önce kalktı. Hemen Jill'in yayını alarak dışarı çıktı ve bir çift orman güvercini avladı. Kapının önünde oturup kuşların tüylerini yolarken Cevher ve Şaşkaloz'la sohbet etti. Şaşkaloz çok daha iyi görünüyor, kendini daha iyi hissediyordu. Bir tekboynuzlu at olduğu için hayvanların en soylusu ve naziği olan Cevher ona çok kibar davranıyor; ot, şeker ve toynak bakımı gibi, ikisinin de anlayabileceği şeyler hakkında konuşuyordu. Jill ile Eustace, saat on buçukta esneyerek ve gözlerini ovalayarak dışarıya çıktıklarında, cüce onlara kuzukulağına oldukça benzeyen, ama pişirildiğinde çok daha lezzetli olan yabani otları toplayabilecekleri yeri gösterdi. (Tam lezzetini verebilmesi için tereyağı ve karabiberle pişirilir ama orada bu malzemeler yoktu.) Ellerindeki malzemelerle kahvaltı - ya da öğlen yemeği - için harika bir yahni yapmaya başladılar. Tirian ormanın içlerine girip bir miktar yakacak odun getirdi. Yemek pişerken - çok uzun sürecekmiş gibi görünüyordu, pişmesine yakın daha güzel kokmaya başlamıştı - Kral, Zıpır için bir cüce kıyafeti bulmuştu: Bir zırh, miğfer, kalkan, kılıç, kemer ve bir hançer. Sonra Eustace'in kılıcını kontrol etti ve Calormenli'yi öldürdükten sonra kılıcı kınına temizlemeden koyduğunu gördü. Eustace bundan dolayı azar işitti, kılıcı temizleyip, parlatmak zorunda kaldı.

Tüm bu süre boyunca Jill, kâh yemeği karıştırıyor, kâh huzurla otlayan eşekle ata kıskançlıkla bakarak vakit öldürüyordu. O sabah onların yerinde olup otlayabilmeyi öylesine arzulamıştı ki!

Yemeğe başladıklarında hepsi beklemeye değdiğini anladı, yemek herkesin ikişer porsiyon yiyebileceği kadar çoktu. Yiyebilecekleri kadar yedikten sonra üç insan ile cüce kapının eşiğine oturdu, dört ayaklılar da yüzleri onlara dönük olarak yattı. Cüce, Jill ve Tirian'dan izin alarak piposunu yaktı. Kral, "Şimdi, dostum Zıpır, muhtemelen düşman hakkında bizden daha fazla bilgi sahibisin. Tüm bildiğini anlat. İlk önce, kaçışım hakkında ne gibi hikâyeler anlattıklarını söyle" dedi.

“Akla gelebilecek en kurnazca hikâye anlatılıyor, efendim” dedi Zıpır. “Bunu anlatan Kızıltüy, büyük bir olasılıkla da uyduruyordu. Bu Kızıltüy, efendim - gelmiş geçmiş en sinsi kedidir o - diyordu ki, o hainlerin sizi bağladığı ağacın yanından geçiyormuş. Sizin - af buyrun - uluyup, küfrettiğinizi, Aslan’a lanetler yağdırdığınızı duymuş. ‘Size söyleyemeyeceğim bir şekilde’ diyordu, kullandığı kelimeler aynen böyleydi. Öylesine ciddi ve dürüst görünüyordu ki - bir kedinin halinden memnun olduğunda nasıl göründüğünü bilirsiniz. Kızıltüy’ün anlattıklarına göre, Aslan bir şimşek gibi görünmüş ve bir lokmada siz Ekselanslarını yutmuş. Bunu duyunca tüm hayvanlar titredi, bazıları bayıldı. Kuşkusuz Maymun bundan yararlandı. ‘Gördünüz mü?’ dedi, ‘Bakın Aslan kendisine saygı duymayanları nasıl cezalandırıyor. Bu hepinizin kulağına küpe olsun.’ Zavallı yaratıklar inleyip sızlanmaya başladılar ve ‘Olur mu olur’ dediler. Neticede, siz Ekselanslarının kaçışı onlara, hâlâ size sadık dostlarınız olduğunu düşündürmedi; aksine bu, Maymun’a duydukları korkuyu artırıp, kuşku duymadan itaat etmelerine yol açtı.”

“Ne şeytani bir plan!” dedi Tirian. “Öyleyse Kızıltüy Maymun’la işbirliği içinde?”

“Eğer Maymun onunla işbirliği yapıyorsa” diye cevapladı Cüce, “fazla uzun süreceğini sanmıyorum, efendim. Görüyorsunuz ki Maymun kendini içkiye vurmuş. Bence, planı Kızıltüy ve o Calormenli Yüzbaşı Rishda uyguluyor. Kızıltüy’ün cüceler arasında yaydığı birtakım söylentiler dönüşünüzü zorlaştırdı sanırım. Nedenini size anlatayım. Evvelki gece, o iğrenç gece yarısı toplantılarından biri az önce bitmiş ve ben eve doğru yürüyordum ki, pipomu unuttuğumu fark ettim. Eskiden beri kullandığım iyi bir pipoydu, onu aramak için geri döndüm. Oturduğum yere ulaşmadan önce (orası zifiri karanlıktı) bir kedinin ‘miyav’, bir Calormenli’nin de ‘buradayım… yavaş konuş’ dediğini duydum, donakalmıştım. Kızıltüy’le konuşan kişi Rishda Tarkaan denilen adamdı. ‘Soylu Tarkaan’ dedi kedi, o yumuşacık sesiyle, ‘bugün Aslan’ın Taş’ın ta kendisi olduğunu söylerken ne demek istediğinizi öğrenmek istemiştim’ dedi. ‘Kedilerin en zekisi’ dedi diğeri, ‘kuşkusuz ne demek istediğimi anlamışsındır.’ ‘Yani’ dedi Kızıltüy, ‘onların var olmadığını mı söylemek istiyorsunuz?’ ‘Kafası çalışan herkes bunu anlar’ dedi Tarkaan. ‘O zaman anlaşabiliriz’ diye mırıldandı kedi.

‘Sen de benim gibi Maymun’dan bıkmaya başladın mı?’ ‘Aptal ve açgözlü bir hayvan’ dedi diğeri. ‘Ama şimdilik onu kullanmamız gerekiyor. Her şeyi önceden hazırlayıp, istediklerimizi Maymun’a yaptırmalıyız.’ ‘Bazı kafası çalışan Narnialıları birer birer yanımıza çekmemiz iyi olur, değil mi?’ dedi Kızıltüy. ‘Uygun zamanı kollayıp birer birer kandırırız onları. Çünkü Aslan’a inanan hayvanlar her an döneklik edebilir; Maymun budalalığı yüzünden sırrını açığa vurursa döneceklerdir de. Gelgelelim Taş’a da Aslan’a da inanmayanlar ve Narnia’nın bir Calormen eyaleti olması halinde Tisrok’un vereceği ödülleri düşünerek kendi çıkarlarını kollayanlar ayakta kalacaktır.’ ‘Mükemmel konuştun’ dedi yüzbaşı, ‘ama seçimini dikkatli yap.’”

Cüce konuşurken her şey değişmiş gibi görünüyordu. Oturduklarında hava güneşliydi. Şimdi ise Şaşkaloz tir tir titriyordu. Cevher endişeyle başını çevirdi. Jill yukarıya baktı.

“Hava bulutlanıyor” dedi.

“Ayrıca çok da soğuk” dedi Şaşkaloz.

“Buz gibi soğuk, Aslan adına!” dedi Tirian ellerine üfleyerek. “Üf be! Ne kötü koku bu!”

“Üf!” dedi Eustace nefes nefese. “Leş gibi kokuyor. Yakınlarda ölü bir kuş mu var? Neden daha önce fark etmedik ki?”

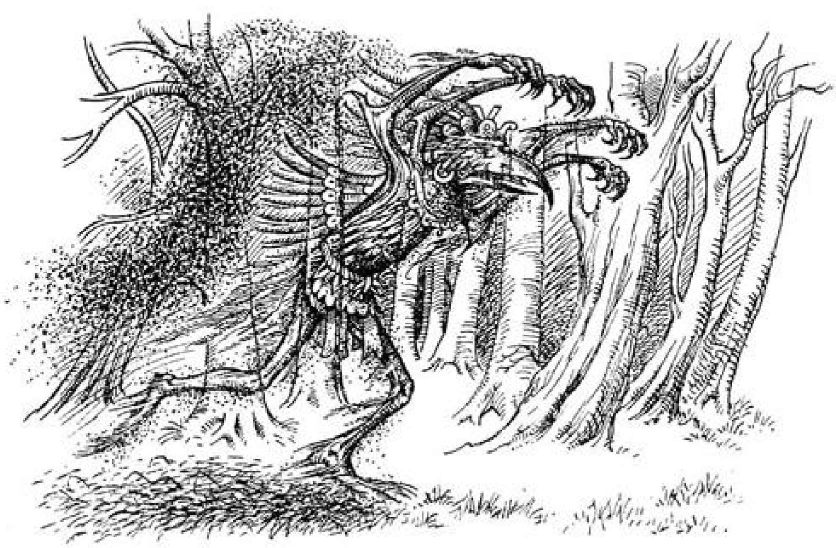
Büyük bir şaşkınlıkla Cevher ayağa kalktı ve boynuzuyla işaret ederek:

“Bakın!” diye bağırdı. “Bakın şuna! Bakın, bakın!”

Altısı birden baktı ve hepsinin yüzünü bir dehşet ifadesi kapladı.

Kartalın Getirdiği Haber

*A*çık arazinin sona erdiği yerdeki ağaçların gölgesinde bir şey hareket ediyor, yavaşça kuzeye doğru süzülüyordu. İlk bakışta dumana benziyordu, yoğun olmayan gri bir sis gibiydi ve arkasındakileri görebiliyordunuz. Ancak o kötü koku, dumana benzer şeyden gelmiyordu. O tuhaf şey duman gibi dalgalanıp kıvrılmıyor, sabit duruyordu. Gövdesi bir insanı andırıyordu, ama bir kuş kafasına sahipti; kıvrık, yırtıcı bir gagası olan vahşi bir kuş. Başının üzerine kaldırdığı dört kolu vardı, sanki tüm Narnia’yı avuçlarına almak istiyormuş gibi onları öne uzatmıştı; parmakları - yirmisi birden - gagası gibi kıvrıktı, uzun, sivri ve kuşlarınkine benzeyen pençeleri vardı. Otların üzerinde sanki yüzüyor, geçtiği yerdeki otlar sararıyordu.

Şaşkaloz onu gördüğü anda çığlık atar gibi anırıp ok gibi kuleye daldı. Jill (aslında korkak olmadığını siz de bilirsiniz) ona bakmamak için yüzünü elleriyle kapadı. Diğerleri, o şey sağdaki sık ağaçlara dalıp kaybolana kadar seyretmeye devam etti. Sonra güneş tekrar çıktı ve kuşlar şarkı söylemeye başladı.

Herkesin soluğu yavaş yavaş normale döndü. Hepsi de o şeyi gördüğünde heykel gibi hareketsiz kalmıştı.

“Neydi o?” dedi Eustace fısıltıyla.

“Onu bir kere daha görmüştüm” dedi Tirian. “Ama o zaman altın kaplı bir heykeldi ve gözlerinde elmas vardı. Senin yaşındaydım; Tisrok’un Tashbaan’daki sarayına ziyarete gitmiştim. Tisrok beni Taş’ın büyük tapınağına götürdü. Orada görmüştüm, sunağın üzerine oyulmuştu.”

“O zaman o… o Taş mıydı?” dedi Eustace.

Tirian ona cevap vermek yerine kolunu Jill’in omzuna doladı, “Sen nasılsın, Bayan?” dedi.

“İ… iyiyim” dedi Jill, ellerini bembeyaz yüzünden indirip gülümsemeye çalışarak. “İyiyim. Sadece bir an için midemi bulandırdı.”

“Öyle görünüyor ki” dedi Tekboynuz, “her şeye rağmen gerçek bir Taş varmış.”

“Evet” dedi Cüce. “Taş’a inanmayan bu aptal maymun, ettiğinden fazlasını bulacak. Taş’ı çağırdı; Taş da geldi.”

“O şey nereye gitti peki?” dedi Jill.

“Kuzeye, Narnia’nın kalbine” dedi Tirian. “Bizimle kalmaya geldi. Çağırdılar, o da geldi.”

“Ha, ha, ha!” diye kıkırdadı Cüce, kıllı ellerini ovuşturarak. “Maymun için büyük bir sürpriz olacak bu. İnsanlar gerçekten inanmıyorlarsa, şeytanları çağırmamalılar.”

“Taş’ın Maymun’a görünüp görünmeyeceğini kim bilir?” dedi Cevher.

“Şaşkaloz nereye gitti?” dedi Eustace.

Hepsi Şaşkaloz’u çağırdı ve Jill onu aramak üzere kulenin arkasına dolandı.

Aramaktan epeyce yorulmuşlardı ki, Şaşkaloz’un büyük ve kır başı kapının ardında göründü. “Uzaklaştı mı?” diye sordu. Onu dışarıya çıkarabildiklerinde, bir köpek fırtına öncesinde nasıl titrerse o da öyle titriyordu.

“Şimdi anlıyorum ki” dedi Şaşkaloz, “gerçekten çok kötü bir eşekmişim. Külyutmaz’ı dinlememeliydim. Böyle şeylerin olacağını hiç düşünmemiştim.”

“Akıllı olmadığını söylemek için zaman harcayacağına, olabildiğince akıllı davranmayı denemeye uğraşsaydın…” diye başladı Eustace, ama Jill sözünü kesti.

“Zavallı yaşlı Şaşkaloz’u rahat bırak. Bir yanlışlık oldu işte, değil mi sevgili Şaşkaloz?” dedi ve eşeğin burnunu öptü.

Gördükleri yüzünden sarsılmış olmalarına rağmen konuşmalarına devam ettiler.

Cevher’in söyleyecek pek fazla şeyi yoktu. Esirken zamanının tümünü bağlı olarak geçirmiş ve düşmanın planlarından hiçbirini duyamamıştı. Her akşam dışarıya çıkarılıp onlara gösterilen şeyin Aslan olduğuna inandığını söylemesi için tekmelenmiş (o da boş durmayıp çifteler savurmuştu), dövülmüş ve ölümle tehdit edilmişti. Kurtarılmasaydı o sabah idam edilecekti. Kuzuya ne olduğunu ise bilmiyordu.

Bir seçim yapmaları gerekiyordu; ya o gece Ahır Tepe’ye dönüp Şaşkaloz’u Narnialılar’a göstererek onlara aldatıldıklarını anlatmaya çalışacaklar, ya da doğuya doğru gidip Sentor Bilge’nin Cair Paravel’den getireceği yardımı karşılayacak ve Maymun ve Calormenliler’den daha güçlü olarak geri döneceklerdi. Tirian ilk planı uygulamak istiyordu, çünkü Maymun’un halkına zulmetmeye devam edeceği fikrinden nefret ediyordu. Öte yandan cücelerin dün akşamki davranışları da bir uyarı niteliğindeydi. Anlaşılan o ki Şaşkaloz’u gösterse bile onların bunu nasıl karşılayacağından emin olamazdı. Calormen askerlerini de unutmamak gerekiyordu. Zıpır, yaklaşık otuz asker olduğunu düşünüyordu. Tirian, eğer Narnialılar’ın hepsi ondan yana olursa, o, Cevher, çocuklar ve cücenin (Şaşkaloz’u adam yerine koymuyordu) otuz askeri yenme şansının yüksek olduğunu düşünüyordu. Fakat ya Narnialılar’ın yarısı - cüceler de dahil olmak üzere - sadece oturup seyrederse? Ya da ona karşı savaşırlarsa? Risk çok fazlaydı. Bulut gibi bir görünüp bir kaybolan Taş da gelmişti. Ne yapabilirdi acaba?

Sonra Zıpır'ın da söylediği gibi, Maymun'u bir-iki günlüğüne kendi haline bırakmanın hiç zararı olmazdı. Artık gösterebileceği bir Şaşkaloz yoktu. Bunu açıklamak için onun - ya da Kızıltüy'ün - nasıl bir hikâye uyduracaklarını tahmin etmek pek kolay değildi. Hayvanlar Aslan'ı görmek isterse ve gösterecek Aslan yoksa, en safı bile kuşkulanmaya başlardı.

Sonunda hepsi en iyi şeyin gidip Bilge'yi karşılamak olduğunda karar kıldı.

Buna karar verir vermez herkesin ne kadar neşelendiğini görmek harikaydı. Ben bunun kavgadan korkmalarından kaynaklandığını düşünmüyorum (belki Jill ve Eustace hariç). Sanırım her biri, Ahır Tepe'yi uğrak yeri yapmış, görünse de görünmese de korkunç olan o kuş kafalı şeyin yakınına yaklaşmayacaklarından dolayı memnundu. Her neyse, insan bir kere bir şeye karar verdi mi kendini daima iyi hisseder.

Tirian, Calormenliler'le karıştırılmamak ve karşılaşacakları sadık Narnialılar'ın muhtemel saldırısına uğramamak için, kıyafet değiştirmenin iyi olacağını söyledi. Cüce ocaktaki külleri ve kılıçlarla mızrak uçlarına sürülmek üzere saklanan yağı kullanarak iğrenç görünüşlü bir şey hazırladı. Sonra Calormen zırhlarını çıkarıp dereye gittiler. O iğrenç karışım tıpkı arapsabunu gibi köpürüyordu. Tirian ve iki çocuğun suyun yanında çömelerek birbirlerinin enselerini keselemeleri ya da durulanırken oflayıp puflamaları çok hoş bir görüntüydü. Sanki parti öncesi banyo yapan insanlar gibi kıpkırmızı ve parlak yüzleriyle kuleye geri döndüler. Düz kılıçları, üçgen kalkanlarıyla gerçek Narnialılar gibi silahlandılar. "Kendime geldim" dedi Tirian. "Böylesi daha iyi. Tekrar gerçek bir adam olduğumu hissediyorum."

Şaşkaloz aslan postunun üzerinden alınması için çok yalvardı. Çok sıcak olduğunu, eğreti durduğundan çok rahatsız ettiğini ve aynı zamanda onu gülünç gösterdiğini söylüyordu. Ancak bir süre daha üzerinde kalması gerektiğini söylediler, Bilge'yle buluşacak olmalarına rağmen, onu diğer hayvanlara göstermek istiyorlardı.

Güvercin ve tavşan etinden artanları taşımaya değmezdi ama yanlarına biraz kurabiye aldılar. Tirian kulenin kapısını kilitledi; bu orayı son

görüşleri olacaktı.

Yola çıktıklarında saat öğleden sonra ikiydi, baharın ilk sıcak günüydü. Yapraklar dününden çok daha fazla büyümüş görünüyordu; kardelenlerin zamanı geçmişti ama birçok çuhaçiçeği gördüler. Gün ışığı ağaçların arasından tatlı tatlı süzülüyor, kuşlar şarkı söylüyor, (görünmemesine rağmen) akan suyun sesi duyuluyordu. Taş gibi iğrenç şeyleri düşünmek zordu. Çocuklar, “İşte gerçek Narnia bu” diye düşünüyorlardı. Eski bir Narnia marşını mırıldanarak önlerinde yürüyen Tirian’ın bile yüreği ferahlamıştı. Marşın nakaratı şöyleydi:

> Hey, gürlesin, gürlesin, gürlesin,
>
> Gürlesin vurdukça davullar.

Kral’ı, Eustace ve Zıpır takip ediyordu. Zıpır, Eustace’e önceden bilmediği tüm Narnia ağaçlarının, kuş ve bitkilerinin isimlerini söylüyordu. Eustace de arada sırada İngiltere’dekiler hakkında bilgi veriyordu.

Onların ardından Şaşkaloz yürüyor, Şaşkaloz’u da Jill’le Cevher izliyordu. Jill’in Cevher’e âşık olduğunu anlayabilirdiniz. Onun şimdiye kadar karşılaştığı en parlak, en zarif ve en narin hayvan olduğunu düşünüyordu, ki bunda yanıldığı da söylenemezdi; öylesine kibar ve yumuşak konuşuyordu ki, savaşta ne kadar korkunç ve vahşi olduğuna inanamazdınız.

“Ah, bu çok güzel!” dedi Jill. “Böyle yürümek. Keşke bu tür şeyleri daha sık yapabilseydik. Ne yazık ki Narnia’da kötü şeyler oluyor.”

At yanıldığını söyledi. Âdemoğullarıyla Havvakızlarının sadece karışıklık olduğu zamanlarda çağrıldıklarını, ama Narnia’nın her zaman böyle olmadığını söyledi. Onların ziyaretleri arasında, isimlerini, hatta sayılarını bile hatırlayamadığı barışçı kralların birbirlerini takip ettiği yüzlerce, binlerce yıl vardı; tarih kitaplarına yazılması gereken öylesine az şey olmuştu ki. Sonra Jill’in isimlerini hiç duymadığı eski kraliçe ve kahramanlardan söz etti. Beyaz Cadı’dan; büyük kıştan önce yaşayan, ormandaki herhangi bir gölete baktığında yüzünün görüntüsü yıldız gibi bir yıl bir gün boyunca gölette parlayan müthiş güzel Kraliçe Kuğutüy’den söz

etti. Kazan Göleti'nin yanında, Büyük Çağlayan'ın gürültüsünde oturup, Cair Paravel'deki insanların fısıldadıklarını duyabilen kulaklara sahip Tavşan Yelkenkulak'ı anlattı. Bütün kralların ilki olan Frank'ın dokuzuncu kuşaktan torunu olan Kral Gale'in Doğu Denizleri'ne yelken açışını, Issız Adalılar'ı bir ejderhadan kurtarışını ve karşılığında Issız Adalar'ın sonsuza kadar Narnia kraliyet topraklarının bir parçası olmak üzere ona verilişini anlattı. Narnialılar'ın çok mutlu olduğu, dansların, ziyafetlerin ya da yarışmaların yapıldığı ve her günün bir öncekinden daha iyi olduğu yüzyıllardan söz etti. Cevher anlattıkça, tüm o mutlu yılların binlercesinin birden resimleri birbirine eklendi ve sonunda Jill kendini yüksek bir tepeden, ağaçlar, nehirler ve mısır tarlalarıyla dolu, ufuğa doğru uzanarak ince bir sis haline gelen verimli güzel bir ovaya bakıyormuş gibi hissetti. "Ah, umarım yakında maymuna gereken dersi verip o güzel ve eğlenceli zamanlara geri döneriz. Umarım sonsuza kadar böyle devam eder. Bir gün bizim dünyamızın sonu gelecek. Belki bu dünyanınki gelmez. Ah, Cevher Narnia sonsuza kadar yaşasa güzel olmaz mı? Her zaman senin anlattığın gibi olsa!" dedi.

"Hayır, kardeşim" diye cevapladı Cevher, "Aslan'ın kendi ülkesi hariç tüm dünyaların sonu gelir."

"Şey, en azından bu son milyonlarca yıl sonra olur, değil mi? Hey! Neden durduk?"

Kral, cüce ve Eustace gökyüzüne bakıyordu. Gördükleri dehşeti hatırlayan Jill ürperdi. Ama bu kez öyle bir şey değildi. Küçüktü ve mavi gökyüzünde siyahmış gibi görünüyordu.

"Yemin ederim ki" dedi Cevher, "uçuşuna bakılırsa, bu bir konuşan kuş."

"Ben de öyle düşünüyorum" dedi Kral. "Dost mu yoksa maymunun casusu mu?"

"Bence, efendim" dedi cüce, "Kartal Keskingöz'e benziyor."

"Ağaçların altına saklansak mı?" dedi Eustace.

"Hayır" dedi Tirian, "en iyisi kıpırdamadan taş gibi dikilmek. Hareket edersek bizi kesinlikle fark eder."

“Bakın! Daire çiziyor, bizi gördü bile” dedi Cevher. “Döne döne aşağı iniyor.”

“Okunu yayına tak, Bayan” dedi Tirian Jill’e. “Ama ben izin vermedikçe kullanma. Dost olabilir.”

İnsanın içi rahat olsa, o kocaman kuşun zarafetle süzülerek yere inişini seyretmek bir zevk olurdu. Kuş, Tirian’ın birkaç metre önündeki kayaya kondu, sorguçlu başını eğdi, garip kartal sesiyle, “Selam, Kralım” dedi.

“Selam, Keskingöz” dedi Tirian. “Bana kral diye hitap ettiğine göre, maymunun yandaşı olmadığına inanabilirim. Geldiğine sevindim.”

“Efendim” dedi kartal, “getirdiğim haberi duyduğunuzda, başınıza gelen en büyük acıya üzüldüğünüzden daha fazla üzüleceksiniz.”

Bu sözleri duyduğunda Tirian’ın kalbi duracak gibi oldu, ama dişlerini sıktı. “Anlat” dedi.

“İki şey gördüm” dedi Keskingöz. “Birincisi, Cair Paravel ölü Narnialılar ve canlı Calormenliler’le dolu. Burçlarınıza Tisrok’un sancağı çekilmiş; halkınız şehirden - şu veya bu şekilde - ormana kaçıyor. Cair Paravel

denizden fethedildi. Bir önceki gece yirmi büyük Calormen gemisi demirlemiş.”

Kimse konuşamadı.

“İkincisi, Cair Paravel’in beş fersah uzağında, karnında bir Calormen okuyla Sentor Bilge yatıyor. Son dakikalarında onunla beraberdim, siz Ekselanslarına şu mesajı gönderdi: Unutmayın ki, tüm dünyaların er ya da geç sonu gelecektir ve soylu ölüm onu hak eden herkes için bir hazinedir.”

“Öyleyse” dedi Kral uzun bir sessizlikten sonra, “artık Narnia yok.”

Ahır Tepe’deki Toplantı

*U*zun bir süre ne konuşabildiler ne de gözyaşı dökebildiler. Sonra Tekboynuz ayağını yere vurdu, yelesini salladı ve konuşmaya başladı.

“Efendim” dedi, “fazla düşünmeye gerek yok. Maymunun planlarının çok ayrıntılı düşünüldüğü anlaşılıyor. Uzun süredir Tisrok’la gizli gizli haberleşiyor olmalı; belli ki aslan postunu bulur bulmaz, Tisrok’a donanmasını Cair Paravel dahil tüm Narnia’yı fethetmek için hazırlamasını söyledi. Artık Ahır Tepe’ye geri dönüp gerçeği açıklamak ve Aslan’ın bize reva gördüğü maceraya atılmaktan başka yapacak bir şey yok. Bir mucize olur da maymunun yanındaki otuz Calormenli’yi yenersek, yakında Cair Paravel’den gelecek büyük bir orduyla yapacağımız savaşta huzur içinde ölebiliriz.”

Tirian başını salladı. Çocuklara dönüp, “Dostlarım, artık kendi dünyanıza gitme zamanı geldi. Görevinizi yerine getirdiğinizden şüpheniz olmasın” dedi.

“A… ama daha bir şey yapmadık ki” dedi, korkudan değil de her şeyin böylesine karmaşık bir hal almasından dolayı titreyen Jill.

“Hayır” dedi Kral, “beni kurtardınız; dün gece ormanda önümden bir yılan gibi süzülerek Şaşkaloz’u getirdin; ve sen, Eustace, adamını öldürdün. Diğerlerinin bu gece ya da bundan üç gün sonra karşılaşacağı kanlı sonu paylaşmak için çok gençsiniz. Size kendi dünyanıza dönmeniz için yalvarıyorum; hayır emrediyorum. Böylesine genç savaşçıların ölmesine izin verirsem kahrolurum.”

“Hayır, hayır, hayır” dedi Jill (konuşmaya başladığında bembeyazdı, sonra kızardı, sonra tekrar bembeyaz oldu). “Gitmeyeceğiz. Ne söylediğin umrumda değil. Ne olursa olsun seninle beraberiz, değil mi Eustace?”

“Evet, bu kadar heyecanlanmaya gerek yok” dedi ellerini ceplerine sokmuş olan Eustace (zırh yeleğin ceplerine ellerini sokmasının ne kadar tuhaf göründüğünü unutmuştu). “Görüyorsun ki seçme şansımız yok. Geri dönmekten bahsetmenin ne yararı var? Bunu sağlayacak büyümüz yok!”

Bu çok mantıklı bir şeydi, ama Jill bunu söylediği için Eustace'ten nefret etmişti. Diğer insanlar heyecanlandığında, Eustace gerçekçi olmaktan çok hoşlanırdı.

Tirian yabancıların (Aslan istemedikçe) eve dönemeyeceğini anladığında, onların Güney Dağları'nı geçip emniyette olacakları Archenland'e gitmelerini istedi. Ancak yolu bilmiyorlardı, onlara rehberlik edecek biri de yoktu. Aynı zamanda Zıpır'ın da dediği gibi, Calormenliler Narnia'yı fethettiklerine göre bir iki haftaya kalmaz Archenland'i de alırlardı. Tisrok oldum olası kuzeydeki ülkeleri topraklarına katmak istiyordu. Sonunda Eustace ile Jill öyle çok yalvardı ki, Tirian onunla gelebileceklerini ancak kaderlerine razı olmaları gerektiğini söyledi; ya da onun deyişiyle, Aslan'ın onlara uygun gördüğü maceraya atılabileceklerini.

Kral'ın ilk düşüncesi, karanlık basmadan Ahır Tepe'ye (bu isim artık onları rahatsız ediyordu) gitmemeleriydi. Cüceyse, eğer gün ışığında giderlerse Calormenli nöbetçi hariç muhtemelen kimsenin olmayacağını söyledi. Maymun ve Kızıltüy, yaratıklara bu yeni kızgın Aslan - ya da Taş - hakkında o kadar korkunç hikâyeler anlatmıştı ki, yaratıklar çağrıldıkları o dehşet verici gece toplantıları dışında oraya gitmeye korkuyorlardı. Calormenliler ormancılıktan anlamazdı. Zıpır, gün ışığında bile kolaylıkla ahırın arkasında bir yere ulaşabileceklerini düşünüyordu. Maymun bütün hayvanları gece toplantısına çağırdığında ve tüm Calormenliler nöbetteyken bunu yapmak çok zordu. Toplantı başlayana kadar Şaşkaloz'u gözlerden uzak, ahırın arkasında saklayabilirlerdi. Bu iyi bir plandı; Narnialılar'a ani bir sürpriz yapmaktan başka şansları yoktu.

Bu plan üzerinde anlaştılar ve tüm grup yeni bir rota belirleyerek - kuzeybatıya - nefret ettikleri tepeye doğru yola çıktı. Kartal bazen tepelerinde ileri geri uçuyor bazen de Şaşkaloz'un sırtına tünüyordu. Kimse, Kral bile - çok acil bir durum hariç - Tekboynuz'a binmeyi düşünmezdi.

Jill ve Eustace yan yana yürüyordu. Gruba katılmalarına izin verilmesi için yalvarırken çok cesur davranmışlardı, ama şimdi kendilerini hiç de öyle hissetmiyorlardı.

“Pole” dedi Eustace fısıltıyla. “Sana gücümün kalmadığını söylesem iyi olur.”

“Bir şeyin yok, Scrubb” dedi Jill. “Savaşabilirsin. Aslını sorarsan be… ben titriyorum.”

“Titremek de bir şey mi” dedi Eustace. “Ben kusacak gibi hissediyorum kendimi.”

“Bundan bahsetme lütfen” dedi Jill.

Bir iki dakika sessizce yürüdüler.

“Pole” dedi Eustace az sonra.

“Ne var?” dedi Pole.

“Burada ölürsek ne olur?”

“Şey, sanırım ölürüz.”

“Demek istiyorum ki, bizim dünyamızda ne olacak? Uyanıp kendimizi o trende mi bulacağız? Ya da yok olup gidecek miyiz? İngiltere’de de ölmüş olacak mıyız?”

“Ha. Bunu düşünmemiştim.”

“Pencereden el salladığımı gördükten sonra, tren durduğunda bizi hiçbir yerde bulamamaları Peter ve diğerleri için epey garip olur! Ya da ikimizi - yani İngiltere’de de ölmüşsek.”

“Of!” dedi Jill. “Ne berbat bir düşünce.”

“Bizim için berbat değil ki” dedi Eustace. “Biz orada olmayacağız.”

“Keşke… ama hayır” dedi Jill.

“Ne diyecektin?”

“Keşke buraya gelmemiş olsaydık diyecektim. Ama demeyeceğim, demeyeceğim, demeyeceğim. Ölsek bile. Orada yaşlanıp aptallaşmaktansa

ya da tekerlekli sandalyeye mahkûm olup ölmektense Narnia için savaşarak ölmeyi tercih ederim.”

“Ya da İngiliz Demiryolları’nda kazaya uğramaktansa!”

“Bu da nereden çıktı?”

“Şey, biz Narnia’ya gelirken - trende ani sarsıntı olmuştu ya, ben onun bir kaza başlangıcı olduğunu sanmıştım. Bu yüzden buraya geldiğimize öyle sevinmiştim ki.”

Eustace ve Jill konuşurken, diğerleri planlarını tartışıyor, kazanacaklarına dair inançları giderek artıyordu. Artık ne yapacaklarına karar vermişler; Narnia’nın akibetini, tüm o görkemli ve eğlenceli zamanların sona ereceği düşüncesini akıllarından çıkarmışlardı. Konuşmayı bıraktıkları an bu düşünce tekrar ön plana çıkacak ve onları mutsuz edecekti; konuşmaya devam ediyorlardı. Zıpır o gece yapılacakları düşünerek şimdiden seviniyordu. Yabandomuzunun, ayının ve muhtemelen bütün köpeklerin hemen onların yanına geçeceğinden emindi. Cücelerin Kıkır’a sadık olacağına inanmıyordu. Ateşin ışığında savaşmak ve ağaçların arasına girip çıkma şanslarının olması, zayıf taraf için bir avantajdı. Bu gece kazanırlarsa, birkaç gün sonra Calormen ordusuyla savaşıp yaşamlarını boşu boşuna tehlikeye atmaları gerekli miydi?

Neden ormanda ya da Büyük Çağlayan'ın ötesindeki çoraklıklarda saklanıp haydutlar gibi yaşamasınlardı? Konuşan hayvanlar ve Archenlandliler onlara katılacağından gün geçtikçe güçlenirlerdi. Sonunda saklandıkları yerden çıkıp (artık gevşeyen) Calormenliler'i ülkeden sürerlerdi ve Narnia yeniden doğardı. Kral Miraz zamanında da buna benzer bir şey olmamış mıydı?

Tirian bunu duyduğunda, "Peki Taş ne olacak?" diye düşünmüştü; bunu yapmak imkânsızdı, ta içinde hissetmişti, ama kimseye söylememişti.

Ahır Tepe'ye yaklaştıklarında herkes sessizleşti. Sonra casusluk başladı. Tepeyi ilk gördükleri andan ahırın arkasına ulaştıkları ana kadar iki saatten fazla zaman harcamışlardı. Sayfalar dolusu yazmadıkça doğru düzgün anlatılamayacak bir şeydir bu. Bir sığınaktan diğerine ulaşabilmek başlı başına bir maceraydı; arada uzun bekleyişler vardı; birçok yanlış alarm verildi. İyi bir izci ya da rehberseniz nasıl olduğunu bilirsiniz. Günbatımına yakın, ahırın on beş metre arkasındaki çobanpüskülü ağaçlarının ardında emniyetteydiler. Biraz kurabiye yiyip uzandılar.

Sonra en kötü bölüm başladı: Beklemek. Şanslarına çocuklar iki saat kadar uyuyabildiler; ama gece çöküp hava soğuyunca uyandılar ve işin kötüsü, çok susamış olmalarına rağmen içecek bir şey bulma şansları yoktu. Şaşkaloz gergindi, hafifçe titreyerek ayakta duruyor, bir şey söylemiyordu. Gongun sesi ve ahırın diğer tarafındaki ateş vaktin geldiğini haber verene kadar, Tirian başını Cevher'in yanına koymuş sanki Cair Paravel'deki kraliyet yatağındaymış gibi derin derin uyumuştu.

"Beni öp Cevher" dedi Kral. "Bu büyük ihtimalle son gecemiz. Herhangi bir konuda seni incittiysem, beni affet."

"Sevgili Kral" dedi Cevher, "keşke, incitmiş olsaydın da ben de seni affetme şerefine erişseydim. Elveda. Çok eğlendiğimiz günler oldu. Aslan izin verseydi bile, sürdüğüm yaşamdan ve yaklaşan ölümümden başkasını dilemezdim."

Sonra başını kanadının altına sokmuş uyuyan Keskingöz'ü (bu onu başı yokmuş gibi gösteriyordu) uyandırdılar ve ileriye, ahıra doğru süründüler. Birisi onu alana kadar kıpırdamamasını söyleyerek Şaşkaloz'u (artık kimse

ona kızgın olmadığından bunu nazikçe söylemişlerdi) ahırın arkasında bırakıp yerlerini aldılar.

Ateş yakılalı çok olmamıştı, yeni yeni alevleniyordu; bulundukları yerden birkaç metre uzaktaydı. Narnia yaratıklarından oluşan büyük bir kalabalık ateşin diğer tarafındaydı. Tirian, ateşin aydınlığında, karanlıkta parlayan kedi gözleri gibi ışıldayan düzinelerce göz görmüş ama ilk bakışta kimlere ait olduklarını anlayamamıştı. Tirian yerini alır almaz gong sustu ve solundan bir yerlerden üç şekil ortaya çıktı. Birisi, Yüzbaşı Rishda Tarkaan'dı. İkincisi Maymun'du. Bir eliyle Tarkaan'ın elini tutmuş, mırıldanıp duruyordu, "Acele etme, bu kadar hızlı yürüme, hiç iyi değilim. Of zavallı başım! Bu gece yarısı toplantılarına katlanamaz oldum. Maymunların geceleri uyuması gerekir; ben bir tarlafaresi ya da yarasa değilim ki. Of zavallı başım." Maymun'un diğer tarafındaysa, kuyruğu dimdik havada, yumuşak adımlarla vakur bir şekilde yürüyen Kızıltüy vardı. Ateşe yönelmişlerdi. Tirian'a öyle yakınlardı ki, o tarafa baksalar

rahatlıkla görebilirlerdi. Neyse ki bakmadılar. Tirian, Rishda'nın Kızıltüy'e alçak sesle,

"Haydi kedi, yerine git. Rolünü iyi oynamaya bak" dediğini duydu.

"Miyav, miyav. Bana güvenebilirsin!" dedi Kızıltüy. Sonra ateşten uzaklaştı ve hayvanların arasında ön sıraya oturdu.

Her şey tıpkı bir tiyatro oyunu gibiydi. Narnialılar'ın oluşturduğu kalabalık, salondaki koltuklarda oturan insanlara benziyordu; ahırın hemen önündeki, ateşin yandığı, Maymun'la yüzbaşının kalabalığa hitap etmek üzere dikildiği küçük çimli alan sahne gibiydi. Sanki ahır dekor, Tirian ve dostlarıysa sahne görevlileriydi. Bu harika bir durumdu. İçlerinden biri öne çıksa tüm gözler ona çevrilirdi, ama ahırın yan duvarının gölgesinde kıpırdamadan durdukları sürece fark edilme olasılıkları yüzde bir bile değildi.

Rishda Tarkaan Maymun'u ateşin yakınına sürükledi. İkisi de yüzlerini kalabalığa çevirdi, ki bu da sırtlarının Tirian ve dostlarına dönük olduğu anlamına geliyordu.

"Evet, Maymun" dedi Rishda Tarkaan alçak sesle. "Bilge kişilerin sana bağışladığı sözleri söyle ve başını dik tut." Konuşurken Maymun'u ayağıyla dürtüklemiş hatta tekmelemişti.

"Beni yalnız bırak" diye mırıldandı Külyutmaz. Sırtını doğrultarak yüksek sesle konuşmaya başladı, "Hepiniz beni dinleyin. Korkunç bir şey oldu. Çok fena bir şey. Narnia'da meydana gelen en kötü şey. Ve Aslan…"

"Taşlan de seni aptal" diye fısıldadı Rishda Tarkaan.

"Yani Taşlan demek istemiştim elbette" dedi Maymun, "buna çok kızdı."

Hayvanlar yeni sorunun ne olduğunu duymak üzere beklerken korkunç bir sessizlik yaşandı. Ahırın yan duvarındaki küçük grup da tutmuştu nefesini. Sıradaki neydi acaba?

"Evet" dedi Maymun. "Şu anda, korkunç Taşlan aramızda, arkamdaki ahırdayken, uğursuz bir hayvan, o bin mil uzakta olsa bile kimsenin

yapmaya cesaret edemeyeceği bir şey yaptı: Üstüne bir aslan postu geçirdi ve şu anda Aslan taklidi yaparak ormanda dolaşıyor.”

Jill bir an için Maymun’un delirdiğini düşündü. Tüm gerçeği anlatacak mıydı? Hayvanlardan dehşet ve öfke dolu sesler yükseldi. Hırlamalar duyuldu. “Kim o? Nerede? Ona dişlerimi bir geçirirsem!”

“Dün gece görmüşler” diye bağırdı maymun, “ama kaçmış. Bir eşekmiş. Sıradan, sefil bir eşek. Eğer içinizden biri o eşeği görürse—”

“Grrrr!” diye hırladı hayvanlar. “Evet, evet. Yolumuza çıkmasa iyi eder.”

Jill Kral’a baktı: Ağzı bir karış açıktı ve yüzünü bir dehşet ifadesi kaplamıştı. O an düşmanın planlarındaki şeytani kurnazlığı anladı. Yalanlarını, biraz da gerçekle karıştırarak çok daha güçlü bir hale getirmişlerdi. Artık gerçeği açıklamak için bir eşeğin aslan gibi giydirildiğini anlatmanın ne yararı vardı ki? Maymun sadece, “Ben söylememiş miydim?” diyecekti. Şaşkaloz’u aslan postunun içinde onlara göstermenin hiçbir yararı yoktu! Sadece onu parçalamalarına neden olurdu bu. “Bu tüm planlarımızı berbat etti” diye fısıldadı Eustace. “Bizi tongaya düşürdüler” dedi Tirian. “Lanetli çok lanetli bir zekâ bu” dedi Zıpır. “Yemin ederim ki bu yeni yalan Kızıltüy’ün başının altından çıkmıştır.”

Ahıra Kim Girecek?

Jill bir şeyin kulağını gıdıkladığını hissetti. Cevher, o kocaman ağzıyla Jill'in kulağına bir şeyler fısıldadı. Jill, Cevher'in söylediklerini duyar duymaz başını sallayıp sessizce Şaşkaloz'un yanına gitti. Aceleyle aslan postunun bağlarını kesti. Maymun'un anlattıklarından sonra üzerinde postla yakalanması hiç de iyi olmazdı. Postu çok uzaklarda bir yere saklamak isterdi, ama çok ağırdı. Yapabileceğinin en iyisini yaptı ve onu sık çalılıkların arasına gizledi. Sonra Şaşkaloz'a işaret ederek kendisini takip etmesini söyledi. Gidip diğerlerine katıldılar.

Maymun tekrar konuşmaya başlamıştı.

"Böylesine iğrenç bir olaydan sonra Aslan - yani Taşlan - öncekinden daha da kızgın. Her akşam size görünmek için dışarı çıkmakla size fazla iyi davrandığını söylüyor. Eh, artık dışarı çıkmayacak."

Hayvanların buna cevabı, ulumalar, miyavlamalar, tiz çığlıklar ve homurtulardı, ama aniden kahkahalar atarak bağıran birinin oldukça farklı sesi duyuldu.

"Maymun'a kulak verin" diye bağırdı. "Değerli Aslan'ını neden dışarı çıkarmayacağını hepimiz biliyoruz. Size nedenini söyleyeyim: Aslan orada değil. Sırtında aslan postu olan bir eşekten başka hiçbir şey yoktu orada. Şimdi onu kaybettiği için ne yapacağını bilemiyor."

Tirian, ateşin öte yanındaki yüzleri pek iyi göremese de bunun Cücelerin Reisi Kıkır olduğunu tahmin edebiliyordu. Bir saniye sonra tüm cücelerin, "Ne yapacağını bilemiyor! Ne yapacağını bilemiyor! Ne yapacağını bilemiyor! Ne yapacağını bilemiyo-o-o-o-r!" diye şarkı söyleyerek ona katıldığını duyduğundaysa emindi artık.

“Susun!” diye gürledi Rishda Tarkaan. “Susun çamurun çocukları! Diğer Narnialılar beni dinlesin, yoksa savaşçılarıma keskin kılıçlarıyla üzerinize çullanmaları için emir veririm. Lord Külyutmaz size daha önce o kötü hayvandan bahsetmişti. Gerçek Taşlan’ın ahırda olmadığını mı düşünüyorsunuz? Öyle mi? Dikkatli olun, dikkatli olun.”

“Hayır, hayır” diye bağırdı çoğu. Cüceler, “Doğru be adam, şimdi anladın. Haydi Maymun, ahırdakini bize göster. Görmek inanmaktır” dedi sadece.

Maymun ortalık sessizleştiğinde, “Siz cüceler çok akıllı olduğunuzu sanıyorsunuz, değil mi? O kadar acele etmeyin. Taşlan’ı göremeyeceğinizi söylemedim. Dileyen onu görebilir” dedi.

Herkes sustu. Bir süre sonra, Ayı yavaş ve şaşkın bir sesle konuşmaya başladı.

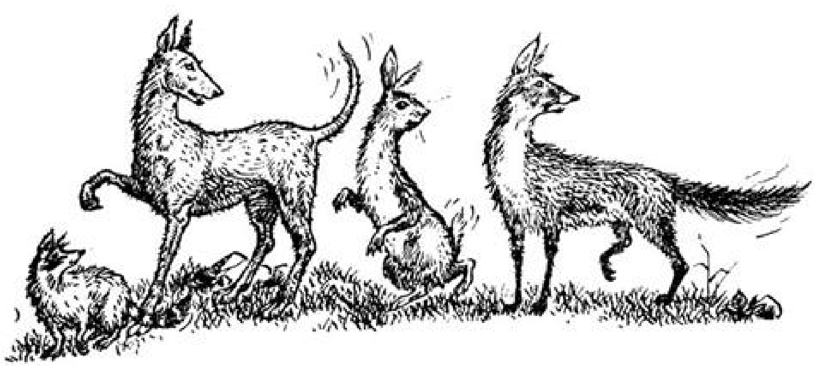
“Olanları anlayamıyorum” diye şikâyete başladı. “Düşünüyordum ki sen —”

“Düşünüyordun!” diye tekrarladı Maymun. “Sanki senin aklından geçenlere düşünce denebilirmiş gibi. Herkes dinlesin. Dileyen Taşlan’ı

görebilir. Ama o dışarı çıkmayacak. Sizin girip görmeniz gerekiyor.”

“Ah, teşekkürler, teşekkürler, teşekkürler” dedi düzinelerce ses. “İstediğimiz buydu. İçeriye girip onunla yüz yüze görüşebiliriz. Nazikleşecek ve her şey eskisi gibi olacak.” Kuşlar cıvıldıyor, köpekler heyecanla havlıyordu. Sonra büyük bir hareketlilik yaşandı ve kalabalık büyük bir gürültüyle ayağa kalktı. Bir saniye içinde hepsi ileriye fırlayıp ahırın kapısına üşüşecekti ama Maymun, “Durun! Susun! O kadar çabuk değil” diye bağırdı.

Hayvanların birçoğu kuyruklarını sallayarak tek ayakları havada, öylece kalakaldı; gözleri aynı yere bakıyordu.

“Senin şey dediğini sanmıştık” diye başladı Ayı, ama Külyutmaz sözünü kesti.

“Herkes girebilir” dedi, “ancak birer birer. İlk kim girmek istiyor? Keyfinin yerinde olmadığını söyledi. Önceki gece o kötü kralı yuttuğundan beri dudaklarını yalayıp duruyordu. Bu sabah epeyce hırladı. Doğrusu kendi adıma bu gece ahıra girmeyi pek istemem. İstediğinizi yapın. İlk kim girecek? Tek parça halinde yutar ya da dehşet dolu bakışlarınıza aldırmayıp sizi küle çevirirse karışmam. Size kalmış. Evet, haydi bakalım! Önce kim girecek? Cücelerden ne haber?”

“Ivır zıvır, gel ve geber!” dedi Kıkır küçümseyerek. “Orada ne olduğunu nerden bilelim?”

“O-o-o!” diye bağırdı Maymun. “Orada bir şey olduğunu düşünmeye başladın ha? Pekâlâ, siz hayvanlar az önce bir hayli gürültü yapıyordunuz.

Sesiniz niye kesildi? Önce kim girecek içeriye?”

Hayvanların hepsi birbirlerine bakarak ahırdan uzaklaşmaya başlıyordu. Artık çok azı kuyruk sallıyordu. Maymun ise alay ederek paytak paytak yürüyordu. “Ho-ho-ho!” diye gülüyordu. “Hepinizin Taşlan’ı görmeye can attığını sanıyordum! Fikrinizi değiştirdiniz ha?”

Tirian, Jill’in kulağına fısıldadığı şeyi duymak için eğildi. “Sence ahırın içinde ne var?” dedi Jill. “Kim bilir?” dedi Tirian. “Kapının her iki yanında kılıçlarını çekmiş bekleyen Calormenliler olabilir, bu mümkün.” “Gördüğümüz o… iğrenç şeyin… orada olduğunu… düşünmüyorsun değil mi?” dedi Jill. “Taş mı?” diye fısıldadı Tirian. “Bilinmez. Cesur olmalısın; hepimiz gerçek Aslan’ın emrindeyiz.”

Sonra çok şaşırtıcı bir şey oldu. Kedi Kızıltüy, hiç de heyecanlı gibi görünmeyen soğuk ve berrak bir sesle, “İsterseniz ben girerim” dedi.

Hepsi dönüp gözlerini kediye dikmişti. “Ona dikkat edin, efendim” dedi Zıpır, Kral’a. “Bu lanetli kedi oyunun tam da ortasında. Ahırdaki her neyse, eminim ona dokunmayacak, sonra Kızıltüy dışarı çıkıp şaşırtıcı bir şey gördüğünü söyleyecek.”

Tirian’ın ona cevap verecek zamanı yoktu. Maymun kedinin öne çıkmasını söylüyordu. “Ho-ho-ho” dedi, “sen, arsız pisi, onun yüzüne bakacaksın ha? Haydi öyleyse! Sana kapıyı açacağım. Korkudan bıyıkların düşerse beni suçlama. Sen kaşındın.”

Kedi ayağa kalktı, kuyruğu havada, parlak kürkündeki tek bir tüy bile kıpırdamadan ciddiyet ve zarafetle yürüyerek öne çıktı. Ateşi geçene kadar yürüdü, öylesine yakına geldi ki, Tirian durduğu yerden dimdik kedinin yüzüne bakabiliyordu. Kedi, büyük yeşil gözlerini hiç kırpmadı. “Su gibi sakin” diye mırıldandı Eustace. “Korkacak bir şey olmadığını biliyor.” Maymun kıkırdayarak, yüzünü buruşturup alay ederek kedinin yanına geldi, kilidin dilini çekti ve kapıyı açtı. Tirian, karanlık kapıya doğru yürürken kedinin mırladığını duyduğunu sanmıştı.

“Miyavvvv-avii-avvvv!” Duyabileceğiniz en korkunç kedi çığlığı herkesi yerinden sıçrattı. Gece yarısı kediler kavga ederken ya da çiftleşirken

uyanmışsanız, o sesi kesin duymuşsunuzdur.

Bu çok daha kötü bir sesti. Ahırdan son süratle çıkan Kızıltüy Maymun’u başaşağı yere devirdi. Kedi olduğunu bilmeseydiniz, kızıl renkli bir şimşek zannederdiniz. Çimenliği hızla geçip kalabalığa karıştı; kimse bu haldeki bir kediyle karşılaşmak istemez. Hayvanlar kedinin geçebilmesi için sağa sola çekiliyordu. Hızla bir ağaca tırmandı, başı geldiği yöne dönük öylece durdu. Kuyruğu ve sırtındaki tüm tüyler kabarmış, vücudunun büyüklüğü neredeyse iki katına çıkmıştı; gözleri yemyeşildi, ateş çemberlerine benziyordu.

“Bu hayvan rol mü yapıyor, yoksa gerçekten korkuyor mu; bunu öğrenebilmek için sakalımı bile keserdim” diye fısıldadı Zıpır.

“Sessiz ol dostum” dedi Tirian. Yüzbaşıyla Maymun fısıldaşıyor, Kral ne dediklerini duymak istiyordu. Duyabildiği tek şey Maymun’un bir kez daha, “Başım, başım” diye inlemesiydi. Sanki Yüzbaşı ve Maymun da kediye en az kendisi kadar şaşırmışlardı.

“Kızıltüy” dedi Yüzbaşı. “Kes şunu ve gördüklerini anlat.”

“Miy - miy - miyaaavvv - aaavvv” diye bağırdı Kedi.

“Sen konuşan kedi değil misin?” dedi Yüzbaşı. “Bu şeytani sesi kes ve konuş.”

Bundan sonra olanlar son derece korkunçtu. Tirian (ve diğerleri), kedinin bir şey söylemeyi denediğine emindi. Kedi, İngiltere’deki evlerin arka bahçelerindeki kızgın ya da korkmuş yaşlı erkek kedilerin çıkardığı sıradan

ve çirkin seslerden başka bir ses çıkaramıyordu. Azgınca bağırmaya devam ettikçe konuşan hayvan görüntüsünden çıkıyordu. Diğer hayvanlardan kaygılı inleyişler, kısa ve tiz çığlıklar yükseldi.

“Bakın, bakın!” dedi Ayı. “Konuşamıyor. Konuşmayı unuttu! Dilsiz bir hayvana dönüştü. Yüzüne bakın.” Herkes bunun doğru olduğunu görmüştü. Narnialılar korkunç bir dehşete kapıldı. Çünkü dünyanın başlangıcında Aslan’ın Narnia’daki hayvanları nasıl konuşan hayvanlara çevirdiğini biliyorlardı ve eğer iyi davranmazlarsa bir gün eski durumlarına dönüştürülüp diğer ülkelerdeki zavallı dilsiz hayvanlar gibi olacaklarına dair henüz küçük bir yavruyken hepsi uyarılmıştı. “İşte aynen gerçekleşiyor” diye inlediler.

“Merhamet! Merhamet!” diye feryat etti tüm hayvanlar. “Bizi kurtar Lord Külyutmaz, aracı ol, içeriye girip onunla konuş. Biz cesaret edemiyoruz, edemiyoruz.”

Kızıltüy ağacın en tepesine tırmanıp kayboldu. Onu bir daha gören olmadı.

Tirian eli kılıcının kabzasında, başı eğik öylece dikiliyordu. O geceki dehşetli olaylar sersemletmişti onu. Ara sıra hemen kılıcını çekip Calormenliler’e saldırması gerektiğini, sonra bekleyip olayların nasıl gelişeceğini görmenin daha iyi olacağını düşünüyordu. Bundan sonra olaylar şöyle gelişti:

Kalabalığın sol tarafından, “Babacığım” diye çınlayan bir ses geldi. Tirian bir Calormenli’nin konuştuğunu hemen anlamıştı, çünkü Tisrok’un ordusunda sıradan askerler subaylara “Efendim” diye hitap eder, fakat subaylar daha kıdemli subayları “Babacığım” diye çağırırlardı. Jill ve Eustace bunu bilmiyordu ama sağa sola bakındıktan sonra konuşanı görmüşlerdi. Kenarlarda duran insanlar daha kolay seçiliyordu; kalabalığın tam ortasındakiler, ateşin arkasında kalıyor, alevlerin parıltısı yüzünden gözükmüyordu. Konuşan, genç, uzun ve ince biriydi; kibirli, esmer Calormenliler için bile çok yakışıklıydı.

“Babacığım” dedi Yüzbaşı’ya. “Ben de içeriye girmeyi arzuluyorum.”

“Sakin ol Emeth” dedi Yüzbaşı. “Sana soran oldu mu? Böyle bir durumda çocuklara laf mı düşer?”

“Babacığım” dedi Emeth. “Gerçekten sizden daha gencim, ama ben de sizin gibi Tarkaan’lar soyundanım ve aynı zamanda Taş’ın kullarındanım. Bundan dolayı—”

“Sus” dedi Rishda Tarkaan. “Ben senin yüzbaşın değil miyim? Bu ahırda işin yok. Bu Narnialılar için.”

“Hayır, babacığım” diye cevapladı Emeth. “Sen onların Aslan’ı ile bizim Taş’ımızın aynı şey olduğunu söyledin. Bu doğruysa Taş’ın kendisi orada. Öyleyse orada işim olmadığını nasıl söylersin? Taş’ın yüzünü bir kere görebilirsem, seve seve bin kere ölürüm.”

“Sen bir aptalsın, hiçbir şey anlamıyorsun” dedi Rishda Tarkaan. “Boyundan büyük işlere karışma.”

Emeth’in yüzü ciddileşti. “O zaman Aslan ve Taş’ın aynı şey olduğu doğru değil! Maymun bize yalan mı söyledi?”

“İkisi de aynı şey” dedi Maymun.

“Yemin et” dedi Emeth.

“Aman Tanrım!” diye hafifçe inledi Külyutmaz, “keşke bunlara katlanmak zorunda kalmasaydım. Başım ağrıyor. Evet, evet yemin ederim.”

“O zaman” dedi Emeth, “içeriye girmeye kesinlikle kararlıyım.”

“Aptal” diye konuşmaya başladı Rishda Tarkaan, aynı anda cüceler bağırmaya başlamıştı. “Haydi be adam. Ona neden izin vermiyorsun? Neden Narnialılar’ı gönderiyorsun da kendi adamlarını dışarıda tutuyorsun? İçeride kendi adamlarının görmesini istemediğin bir şey mi var?”

Tirian ve dostları Rishda Tarkaan’ın sadece sırtını görebiliyordu, bu yüzden Yüzbaşı omuzlarını silkip, “Bu genç aptalın dökülecek kanından sorumlu olmadığıma şahitlik edin. Gir içeriye, koş, acele et” dediğinde yüzünün nasıl göründüğünü bilemiyorlardı.

Sonra, aynı Kızıltüy’ün yaptığı gibi, Emeth ateşle ahırın arasındaki çimenlik alana doğru yürüdü. Gözleri parlıyordu, eli kılıcının kabzasında, yüzü ciddi, başı dimdikti. Jill ona baktığında ağlayacak gibi oldu. Cevher Kral’ın kulağına, “Aslan’ın yelesi adına, Calormenli olmasına rağmen bu savaşçıdan hoşlanıyor gibiyim. Taş’tan daha iyi bir tanrıya layık” diye fısıldadı.

“Keşke içeride ne olduğunu bilseydik” dedi Eustace.

Emeth kapıyı açtı ve ahırın karanlık ağzında kayboldu. Kapıyı ardından kapamıştı. Kapı tekrar açılmadan önce sadece birkaç saniye geçmişti ama bu süre herkese çok daha uzun gelmişti. Sonra Calormen zırhı içinde biri yalpalayarak dışarıya çıktı, sırtüstü düştü ve hareketsiz kaldı; kapı ardından kapandı. Yüzbaşı ona doğru koştu ve yüzüne bakmak için eğildi. Şaşkınlıkla sıçradı. Sonra kendini toplayıp kalabalığa döndü ve bağırdı:

“Aceleci çocuk isteğine ulaştı. Taş’ı gördü ve öldü. Bu hepinizin kulağına küpe olsun.”

“Evet, evet” dedi zavallı hayvanlar. Tirian ve dostları, önce ölü Calormenli’ye, sonra da birbirlerine baktı. Yakınında oldukları için, uzakta ve ateşin ötesindeki kalabalığın göremediği şeyi görebiliyorlardı: Bu ölü

adam Emeth değildi; yaşlı, şişman ve onun kadar uzun olmayan gür sakallı biriydi.

“Ho-ho-ho” diye kıkırdadı maymun. “Daha var mı? İçeriye girmek isteyen var mı? Eh, hepiniz utandığınız için bir sonrakini ben seçeceğim. Sen, sen yabandomuzu. Öne çık. Calormenliler, getirin şunu. Taşlan’ı kendi gözleriyle görsün.”

“Oooff” diye homurdandı Yabandomuzu, ağır ağır ayağa kalkarken. “Gelin öyleyse. Dişlerimin tadına bakın.”

Cesur hayvanın yaşamı için savaşmaya hazırlandığını, Calormen askerlerinin kılıçları ellerinde ona yaklaşmaya başladığını ve kimsenin yardıma gelmediğini gördüğünde, Tirian’ın içinde fırtınalar kopmuştu sanki. Müdahale etmek için doğru zamanı beklemekten vazgeçmişti artık.

“Kılıçlarınızı çekin” diye fısıldadı diğerlerine. “Oku kirişe yerleştir. Beni takip edin.”

Az sonra şaşkın Narnialılar, dördü parlak zırh giymiş yedi kişinin sıçrayarak ahırın önüne çıktığını gördüler. Kral görkemli bir sesle bağırırken, başının üzerinde salladığı kılıcı ateşin ışığında parlıyordu.

“Ben, Narnialı Tirian, burada Taş’ın hain bir düşman, Maymun’un her yönüyle hilekâr, Calormenliler’in de ölüme layık olduğunu ispatlamak için bulunuyorum. Yanıma gelin gerçek Narnialılar. Yeni efendileriniz sizi birer birer öldürene kadar bekleyecek misiniz?”

Her Şey Hızlanıyor

Rishda Tarkaan şimşek hızıyla, Kral'ın kılıcının uzanamayacağı kadar geriye sıçradı. Korkak değildi, gerekirse Tirian ve cüceye karşı tek başına savaşabilirdi, ama kartal ve tekboynuza meydan okuyamazdı. Kartalların, insanın yüzüne doğru uçup gözlerini gagaladığını, kanatlarıyla da görmeyi engellediğini biliyordu. Narnialılarla savaşan babasından, okları ya da uzun bir mızrağı olmadığı takdirde hiç kimsenin bir tekboynuzla başa çıkamayacağını duymuştu. Tekboynuz arka ayakları üzerine kalkarak üstünüze atılırdı ve siz toynakları, boynuzu ve dişleriyle uğraşmak zorunda kalırdınız. İşte bunları düşünerek kalabalığa karıştı ve bağırmaya başladı:

“Bana katılın, bana katılın - ömrü uzun olsun - Tisrok'un savaşçıları. Bana gelin sadık Narnialılar, yoksa Taşlan'ın gazabı üzerinize olur!”

Tüm bunların arasında iki şey daha oldu: Maymun tehlikeyi Tarkaan kadar çabuk fark edememişti. Bir-iki saniye boyunca ateşin yanında çömelmiş, yeni gelenlere bakakalmıştı. Tirian hızla sefil yaratığa koştu, ensesinden yakalayıp kaldırdı ve “Kapıyı açın!” diye bağırarak ahıra koştu. Zıpır kapıyı açtı. “Git de gününü gör, Külyutmaz!” dedi Tirian ve

Maymun’u karanlığa fırlattı. Cüce kapıyı kaparken ahırın içinde yeşille mavi karışımı kör edici bir ışık parladı, yer sallandı ve garip bir ses duyuldu; korkunç bir kuşun boğuk sesine benziyordu. Hayvanlar inleyip uludu ve bağırmaya başladı, “Taşlan! Bizi ondan koruyun!” Çoğu yere düşmüştü ve yüzlerini kanatları ya da pençeleriyle gizlemeye çalışıyorlardı. Yaşayan yaratıklar arasında en iyi gözlere sahip olan Keskingöz hariç hiç kimse o anda Rishda Tarkaan’ın yüzünü fark edememişti. Keskingöz gördüklerinden, Rishda’nın da diğerleri gibi şaşırıp korktuğunu anlamıştı. “İşte inanmadığı tanrıları çağıran biri daha” diye düşündü Keskingöz, “Eğer gerçekten geldilerse hali nice olacak?”

Aynı anda bir şey daha oldu; bu, o gece yaşanan tek güzel şeydi. Toplantıdaki konuşan köpeklerin hepsi (sayıları on beşti) zıplayarak, sevinçle havlayarak Kral’ın yanına geldi. Hepsi de iri kemikli, güçlü çeneli, muhteşem ve büyük köpeklerdi. Gelişleri sahilde büyük bir dalganın kırılmasına benziyordu; insanı yere düşürecek güçteydi. Bunlar konuşan köpeklerdi, ama sokak köpeği gibi davranıyorlardı. Arka ayakları üzerine dikilip pençelerini insanların omuzlarına koydular ve yüzlerini yalayıp hep bir ağızdan, “Hoş geldiniz! Hoş geldiniz! Biz size yardım edeceğiz, evet, evet, evet. Ne yapmamız gerektiğini söyleyin, nasıl yardım edebiliriz hav, hav, hav?” dediler.

Öylesine güzeldi ki, insanın ağlayası geliyordu. Bu, bekledikleri bir şeydi ve nihayet gerçekleşmişti. Az sonra bir sürü küçük hayvan (fareler, köstebekler, sincaplar vb.) sevinçle tiz çığlıklar atarak pıtır pıtır koşarak geldiler ve “Bakın, bakın. Biz de geldik” dediler. Onlara ayı ve yabandomuzu da eklendiğinde, Eustace tüm olanlara rağmen her şeyin düzeleceğini düşünmeye başladı. Tirian etrafına baktı ve hayvanların çok azının onlara katıldığını fark etti.

“Gelin yanıma! Gelin yanıma!” diye bağırdı. “Görmeyeli korkaklaştınız mı?”

“Cesaret edemiyoruz” diye sızlandı düzinelerce ses. “Taşlan bize kızar. Bizi Taşlan’dan koru.”

“Konuşan atlar nerede?” diye sordu Tirian.

“Biz biliyoruz, biz gördük” dedi tiz sesleriyle fareler. “Maymun onları çalıştırıyordu. Hepsi tepenin aşağısında bağlı durumda.”

“Öyleyse siz küçükler” dedi Tirian, “siz kemirgenler, çiğneyiciler ve fındıkkıranlar, olabildiğince çabuk gidin ve atların bizden yana olup olmadığını öğrenin. Eğer bizden yanalarsa dişlerinizi iplere geçirin, atlar serbest kalana kadar kemirin ve onları buraya getirin.”

“Emredersiniz, efendim” diyen ince sesler duyuldu. O keskin gözlü ve keskin dişli yaratıklar hemen yola çıktı. Tirian onları yola çıkarken görünce sevgiyle gülümsedi. Artık başka şeyler düşünme zamanıydı. Rishda Tarkaan emirler vermeye başlamıştı.

“İleri” dedi. “Eğer becerebilirseniz canlı yakalayın, ahıra fırlatın ya da ahırın içine sürün onları. Hepsi içeri girdiğinde ahırı ateşe verir, onları ulu Tanrı Taş’a adak olarak sunarız.”

“Ne?” dedi Keskingöz kendi kendine. “Taş’a olan inançsızlığını bu şekilde affettirmeye çalışıyor.”

Düşman safları - Rishda’nın güçlerinin yaklaşık yarısı - ilerlemeye başlamıştı ve Tirian’ın pek az zamanı kalmıştı.

“Sola geç Jill, onlar buraya gelene kadar vurabildiğin kadarını vur. Yabandomuzu ve Ayı, Jill’in yanına gidin. Zıpır soluma, Eustace sağıma geçsin. Sağ kanadı sen tut Cevher. Şaşkaloz, sen de ona yardımcı ol ve toynaklarını kullan. Tepemizde uç ve saldır Keskingöz. Siz köpekler, hemen arkamıza geçin. Yakın dövüş başladığında düşman saflarına dalın. Aslan yardımcımız olsun!”

Eustace’in kalbi güm güm atıyordu, cesur olmayı dileyerek öylece durdu. Daha önce bir ejderha ve denizyılanı görmüştü ama, hiçbir şey bu parlak gözlü, esmer yüzlü adamların oluşturduğu hat kadar kanını dondurmamıştı. On beş Calormenli, Narnialı konuşan boğa, Tilki Açıkgöz ve Satir Gürkuyruk oradaydı. Sonra bir tınlamayla hışırtı sesi duyuldu ve bir Calormenli düştü; yine bir tınlama ve hışırtı, düşen satirdi. “Oh, bravo kızım!” dedi Tirian ve düşman saldırıya geçti.

Eustace geçen iki dakikada neler olduğunu asla hatırlayamadı. Rishda Tarkaan’ın uzaktan gelen sesini duyana kadar her şey, ateşinizin 38 derecenin üstünde olduğu zamanlarda gördüğünüz bir rüya gibiydi.

“Geri çekilin. Buraya gelip safları yenileyin.”

Eustace kendine geldi ve Calormenliler’in arkadaşlarının yanına doğru kaçmakta olduklarını gördü. Ama hepsi kaçmıyordu. Cevher’in boynuzladığı ikisi ve Tirian’ın kılıcını geçirdiği biri ölü olarak yatıyordu. Tilki ölmüş, ayaklarının dibinde yatıyor, Eustace onu öldürenin kendisi olup olmadığını merak ediyordu. Jill’in okuyla gözünden vurulmuş ve yabandomuzunun dişleriyle karnı deşilmiş olan boğa da ölmüştü. Bizimkiler de kayıp vermişti: Üç köpek ölmüştü, dördüncüsü hatların gerisinde topallayıp inliyordu. Ayı yere uzanmıştı ve güçlükle hareket ediyordu. Sonra korkunç bir şekilde şaşkın, gırtlaktan konuşarak, “Ben - ben anla - anlamıyorum” diye mırıldandı, kocaman kafasını sanki uykuya dalan bir bebek gibi sessizce çimlere yasladı ve bir daha hareket etmedi.

İlk saldırı başarısızlığa uğramıştı. Eustace bundan pek memnun kalmamıştı; çok susamıştı ve kolu ağrıyordu.

Bozguna uğramış Calormenliler komutanlarına geri dönerken cüceler onlarla alay etmeye başladı.

“Bu yeterli mi ha?” diye bağırıyorlardı. “Hoşunuza gitmedi mi? Sizi ölüme göndereceğine, neden büyük Tarkaan’ın kendisi gelip savaşmıyor? Zavallılar!”

“Cüceler!” diye bağırdı Tirian. “Gelin buraya ve kılıçlarınızı kullanın, dillerinizi değil. Hâlâ zaman var. Narnialı cüceler! Siz iyi savaşırsınız, biliyorum. Ait olduğunuz yere dönün.”

“Öyle mi?” dedi cüceler küçümseyerek. “Olmaz. Sen de diğerleri kadar sahtekârsın. Biz kral falan istemiyoruz. Cüceler cüceler içindir. Yuuuh!”

Sonra davul çalınmaya başladı. Bu kez cüce davulu değil, boğa derisinden yapılmış büyük Calormen davuluydu çalan. Çocuklar bu sesten nefret etti. Bum - bum - ba-da-bum diye devam ediyordu. Ne anlama geldiğini bilselerdi nefretleri kat kat artardı. Tirian bunun anlamını biliyordu. Yakınlarda bir yerde başka Calormen birlikleri vardı ve Rishda Tarkaan onları yardıma çağırıyordu. Tirian ve Cevher üzgün üzgün birbirlerine baktılar. O gece kazanacaklarına dair bir umut belirmişti içlerinde; ama yeni bir düşman birliği gelirse her şey bitmiş olacaktı.

Tirian umutsuzca etrafına baktı. Birçok Narnialı ya ihanet ettiği için ya da Taşlan’dan korktuğu için, Calormenliler’le beraberdi. Bazıları sessizce oturmuş olanları izliyor ve tarafsız kalacağa benziyordu. Hayvan sayısı azalmıştı, kavga esnasında birçoğu sessizce uzaklaşmıştı.

Bum - bum - ba-da-bum diye devam ediyordu korkunç davul. Sonra başka bir ses duyuldu. “Dinleyin!” dedi Cevher. “Bakın!” dedi Keskingöz. Az sonra sesin ne anlama geldiğinden kuşkuları kalmamıştı. Toynak gümbürtüsü duyuluyor, başlar bir görünüp bir kayboluyor, geniş burun delikleriyle çok sayıda Narnialı konuşan at tepeye doğru koşturuyordu. Kemirgenler işlerini iyi yapmıştı.

Cüce Zıpır ve çocuklar tam tezahürat yapmak için ağızlarını açmışlardı ki, etrafı aniden yay ve ok sesleri doldurdu. Cüceler ok atıyor - Jill gözlerine inanamamıştı ama - atları vurmaya çalışıyorlardı. Cüceler ölümcül oklar atabilen iyi okçulardır. Atlar birbiri ardına yuvarlanmaya başladı. O soylu hayvanlardan biri bile Kral’a ulaşamadı.

“Küçük domuzlar” diye bağırdı Eustace öfkeyle yürüyerek. “İğrenç, pis, hain, vahşi küçük adamlar.” Cevher, “O cücelere saldırıp her seferinde on tanesini boynuzuma dizeyim mi, efendim?” diye sordu. Ne var ki, Tirian taş gibi soğuk bir yüzle, “Yerinde dur Cevher. Canım, ağlaman gerekiyorsa (bunu Jill’e söylüyordu) yüzünü yana çevir ve yayının ibrişimini

ıslatmamaya dikkat et” dedi. “Sakin ol Eustace. Bir hizmetçi gibi herkesi azarlama. Savaşçılar azarlanmaz. Anladıkları tek dil nazik sözler ya da güçlü darbelerdir.”

Cüceler Eustace’le alay etmeye başlamıştı. “Küçük çocuk, bu sana sürpriz oldu ha? Bizi sizden yana sanmıştın, değil mi? Korkma. Konuşan at istemiyoruz biz. Ne sizin ne de diğerlerinin kazanmasını istiyoruz. Bizi kendi saflarınıza çekemezsiniz. Cüceler cüceler içindir.”

Rishda Tarkaan hâlâ adamlarıyla konuşuyordu; kuşkusuz bir sonraki saldırının planını yapıyor ve ilk seferinde tüm güçlerini göndermiş olmayı arzuluyordu. Davul çalmaya devam ediyordu. Sonra, çok uzaklardan bir davul sesinin cevap olarak geldiği duyuldu; Tirian ve dostları dehşet içindeydi. Diğer Calormen birlikleri Rishda’nın sinyalini duymuş, ona yardıma geliyordu. Tirian’ın yüz ifadesinden tüm umutlarını yitirdiğini anlamak imkânsızdı.

“Dinleyin” dedi sakin bir sesle, “oradaki vicdansızlar, dostlarının katılımıyla güçlenmeden önce saldırmamız gerekiyor.”

“Sırtımızı ahıra verdiğimizi unutmayın, efendim” dedi Zıpır, “ilerlersek çembere alınıp kılıçlarla çevrelenmeyecek miyiz?”

“Bizi ahıra sokmayı planlamasalardı” dedi Tirian, “ben de senin dediğini yapardım. Ahırın kapısından ne kadar uzakta olursak o kadar iyi.”

“Kral haklı” dedi Keskingöz. “Bu lanetli ahırdan ve içinde yaşayan cinden her ne pahasına olursa olsun uzak durmalıyız.”

“Evet, uzaklaşalım” dedi Eustace. “Görüntüsünden bile nefret etmeye başladım.”

“Güzel” dedi Tirian. “Şimdi şuraya, sol tarafa bakın. Ateşin ışığında mermer gibi bembeyaz parlayan büyük bir kaya göreceksiniz. Önce Calormenliler’in üzerine çökeceğiz. Sen bayan, solumuza geç ve düşman saflarına hızla ok yağdır ve sen kartal, sağ taraftan yüzlerine doğru uç. Bu arada biz geri kalanlar saldıracağız. Jill, düşmana yaklaştığımızda bizi vurma tehlikesi olmadan onları nişan alamazsan hemen beyaz kayaya git ve bekle. Siz diğerleri, kavga ederken bile kulaklarınız açık olsun. Sayımız az,

onları birkaç dakikada bozguna uğratamazsak asla başaramayız. Ben geriye diye bağırır bağırmaz, beyaz kayaya, Jill'in yanına koşun. Orada arkamızı sağlama almış oluruz ve biraz nefeslenebiliriz. Şimdi yerine geç Jill."

Yalnız kaldığını düşünen Jill yedi metre kadar koştu, sağ ayağını geriye sol ayağını ileriye koyarak atışa hazırlandı. Ellerinin titrememesi için dua etti. İlk oku düşmana doğru uçup başlarının üzerinden geçtiğinde, "Bu çok kötü bir atıştı!" dedi kendi kendine. Hemen yayına bir ok daha yerleştirdi; okun hızının çok önemli olduğunu biliyordu. Büyük ve siyah bir şeyin Calormenliler'in yüzüne doğru hamle yaptığını gördü. Bu Keskingöz'dü. Önce adamlardan biri, daha sonra ikincisi kılıcını atıp gözlerini korumak için iki eliyle yüzünü kapattı. Sonra, Jill'in oklarından biri bir adamı vurdu, bir diğeri de düşmandan yanaymış gibi görünen Narnialı bir kurttu. Ok atmayı bırakmak zorunda kaldığında aradan sadece birkaç saniye geçmişti. Yabandomuzu dişleri, Cevher boynuzu, köpekler derin ulumaları, Tirian ve grubu parlak kılıçlarıyla, sanki yüz metre yarışına çıkmış gibi düşmana doğru koşuyordu. Jill, Calormenliler'in o kadar hazırlıksız görünmelerine şaşırmıştı. Düşman saflarında meydana gelen bu karışıklığın, o ve kartalın uğraşları sonucu oluştuğunu anlayamamıştı. Bir yandan suratlarına oklar yağıyor bir yandan da kartal gagalarının saldırısına uğruyorlarsa, azimle savaşmayı sürdürebilmek öyle her ordunun harcı değildir.

"Ah, bravo, bravo!" diye bağırdı Jill. Kral'ın grubu düşmanlarını biçerek ilerliyordu. Tekboynuz sanki dirgenle saman savururmuş gibi adamları savuruyordu. Eustace bile (kılıç hakkında pek bir şey bilmemesine rağmen) mükemmel bir şekilde savaşıyormuş gibi görünüyordu. Köpekler Calormenliler'in gırtlaklarına yapışmıştı. Plan yürüyordu! Zafer onlarındı - ama birden korkunç bir şey fark etti. Kılıç darbeleriyle yere yığılmalarına rağmen savaşan Calormenliler'in sayısında bir azalma olmuyordu. Sayıları savaşın başladığı andan daha fazlaydı. Her saniye çoğalıyor, her yönden geliyorlardı. Bunlar yeni gelen Calormenliler'di. Yeni gelenlerin mızrakları vardı. O kadar kalabalıklardı ki Jill dostlarını zorlukla seçebiliyordu. Tirian'ın sesi duyuldu:

"Geri çekilin! Kayaya!"

Davul düşmanın işine yaramış, düşman güçlenmişti.

Kapıdan Geçiş

Jill aslında çoktan beyaz kayaya gitmiş olmalıydı, ama savaşı seyretmenin heyecanıyla aldığı emri unutmuştu. Ancak aklı başına gelmişti. Hemen geriye dönüp koşmaya başladı ve diğerlerinden bir saniye kadar önce oraya ulaştı. Öyle bir an gelmişti ki, hepsi sırtını düşmana dönmüştü. Kayaya ulaştıkları an geriye baktılar. Gözlerinin önündeki manzara korkunçtu.

Bir Calormenli, tekme atarak karşı koymaya çalışan bir şeyi taşıyarak ahıra doğru koşuyordu. Adam ateşle onların arasına geldiğinde, onu ve taşıdığı şeyi açıkça görebildiler. Bu Eustace'di.

Tirian ve Tekboynuz onu kurtarmak için koştu, ama Calormenli kapıya çok yakındı. Onlar yolu yarılamadan Calormenli Eustace'i içeriye fırlatıp kapıyı kapatmıştı. Yarım düzine Calormenli de onun ardından koşmuş, ahırın önündeki açık alanda bir hat oluşturmuştu. Oraya gitmek artık imkânsızdı.

Jill o durumda bile yüzünü yayından uzağa, yana doğru çevirmeyi hatırlamıştı. "Gözyaşlarımı durduramasam da ibrişimi ıslatmayacağım" dedi.

"Oklara dikkat!" dedi Zıpır aniden.

Herkes eğilip miğferini gözlerine kadar indirdi. Köpekler onların arkalarına çömeldi. Birkaç okun yakınlarına düşmesine rağmen, çok geçmeden onlara nişan alınmadığı ortaya çıktı. Kıkır ve cüceleri ne kadar iyi okçu olduklarını gösteriyordu tekrar. Bu kez büyük bir soğukkanlılıkla Calormenliler'i vuruyorlardı.

"Devam edin gençler!" diye duyuldu Kıkır'ın sesi. "Hep beraber. Dikkatli olun. Ne Maymun'u ne Aslan'ı ne Kral'ı ne de Calormenliler'i istiyoruz. Cüceler cüceler içindir."

Cüceler hakkında ne isterseniz söyleyin, ama asla cesur olmadıklarını söylemeyin. Kolaylıkla uzaklaşıp emin bir yere gidebilirlerdi. Ancak kalıp

her iki taraftan da öldürebilecekleri kadarını öldürmeyi tercih etmişlerdi; elbette iki taraf da birbirlerini öldürerek onları bu zahmetten kurtardığı zaman seyirci kalmak işlerine geliyordu. Narnia'yı kendilerine istiyorlardı.

Ancak hesaba katmadıkları şey, atların aksine Calormenliler'in zırhlı olmalarıydı. Ayrıca Calormenliler'in bir lideri de vardı. Rishda Tarkaan bağırmaya başladı:

"Otuzunuz beyaz kayadaki o aptalları gözleyin. Geri kalanlar beni takip etsin ki, şu yeraltı çocuklarına bir ders verelim."

Tirian ve dostları savaşın verdiği yorgunlukla nefes nefeseydi, birkaç dakika dinlenebilecekleri için memnun, Tarkaan'ın adamlarının cücelere karşı saldırısını seyrediyorlardı. Bu çok garip bir görüntüydü. Ateşin alevleri küçülmüştü ve artık daha kırmızıydı. Görüldüğü kadarıyla cüceler ve Calormenliler hariç toplantı yerinde kimse yoktu. Bu ışıkta hepsini görebilmek epey zordu. Cücelerin iyi bir savaş verdiği anlaşılıyordu. Tirian, Kıkır'ın küfürler savurduğunu ve Tarkaan'ın, arada sırada "Yakalayabildiklerinizi canlı yakalayın. Canlı ele geçirin!" diye bağırdığını duyabiliyordu.

Nasıl bir kavga olduğunu bilmiyoruz, ama fazla uzun sürmedi. Gürültü kesildi. Sonra Jill, Tarkaan'ın ahıra doğru yürüdüğünü gördü; on bir tane bağlanmış cüceyi sürükleyen on bir adam onu takip ediyordu. Diğerlerinin öldürülüp öldürülmediği ya da bazılarının kaçıp kaçmadığı asla öğrenilemedi.

"Onları Taş'ın tapınağına atın" dedi Rishda Tarkaan.

On bir cüce birbiri ardından o karanlık kapıdan içeri fırlatılıp tekmelenerek sokulduğunda ve kapı tekrar kapatıldığında Tarkaan ahırın önünde yerlere kadar eğildi ve, "Lord Taş, bunları sana sunuyoruz" dedi.

Tüm Calormenliler kılıçlarının yassı taraflarını kalkanlarına vurarak, "Taş! Taş! Ulu Tanrı Taş! Acımasız Taş!" diye bağırdılar. Artık kimsenin Taşlan'dan bahsettiği yoktu.

Beyaz kayanın yanındaki küçük grup olup biteni seyrediyor ve fısıltıyla konuşuyordu. Damlalar halinde kayadan akan bir su bulmuşlar ve şevkle

içmişlerdi - Jill, Zıpır ve Kral elleriyle, dört ayaklılar da taşın dibindeki küçük birikintiden yalayarak içmişlerdi. Öylesine susamışlardı ki, yaşamlarındaki en lezzetli şeyi içiyorlardı sanki. İçerken çok mutluydular, başka şey düşünemiyorlardı.

“Sabah olmadan” dedi Zıpır, “hepimizin birer birer o karanlık kapıdan geçeceğini hissediyorum. Yüz farklı ölümü buna tercih ederdim.”

“Gerçekten korkunç bir kapı” dedi Tirian. “Daha çok bir ağzı andırıyor.”

“Bunu engelleyecek bir şey yapamaz mıyız?” dedi Jill, sarsılmış bir sesle.

“Hayır, güzel dostum” dedi Cevher, nazikçe burnunu ona sürterek. “Bu bizim için Aslan’ın ülkesine açılan kapı olabilir, belki bu akşam onun masasında yemek yeriz.”

Rishda Tarkaan arkasını ahıra döndü ve ağır ağır beyaz kayanın önünde bir yere geldi.

“Kulaklarınızı açın” dedi. “Yabandomuzu, köpekler ve Tekboynuz gelip merhametime sığınırsa yaşamalarına izin verilecek. Yabandomuzu Tisrok’un bahçesindeki bir kafese, köpekler Tisrok’un köpek evlerine girecek ve Tekboynuz, ben boynuzunu kestikten sonra, arabaya koşulacak. Kartal, çocuklar ve Kral da bu gece Taş’a kurban edilecek.”

Tek cevap hırlamalardı.

“Haydi savaşçılar” dedi Tarkaan. “Hayvanları öldürün, iki ayaklıları canlı istiyorum.”

Son Narnia Kralı’nın son kavgası başladı.

Onları umutsuzluğa düşüren, düşmanın sayısından çok mızraklardı. Başlangıçtan beri Maymun’la birlikte olan Calormenliler’in mızrakları yoktu; çünkü barışçı tüccarlar gibi davranarak Narnia’ya birer ikişer gelmişlerdi. Saklamak imkânsız olduğu için de mızrak taşımıyorlardı. Diğerleri daha sonra gelmiş olmalıydı; yani Maymun iyice güçlendikten sonra, serbestçe dolaşabilecekleri zaman buraya varmış olmalıydılar. Tüm

fark mızraklardı. Uzun bir mızrakla, bir yabandomuzunu sizi dişleriyle parçalamadan önce ya da bir tekboynuzlu atı sizi boynuzuyla yaralamadan önce onları öldürebilirsiniz; elbette atik davranıp soğukkanlılığınızı kaybetmemek koşuluyla. İleriye uzatılmış mızraklar artık Tirian ve arkadaşlarına iyice yaklaşmıştı. Birkaç saniye sonraysa, artık hepsi yaşamları için savaşıyordu.

Düşündüğünüz kadar kötü durumda değillerdi. Bir mızrağın altına eğilip üstünden atlayarak, ileriye atılıp geriye çekilerek, etrafında dönerek tüm kaslarınızı gücünüzün yettiğince kullanırken ne korkmaya ne de üzülmeye zamanınız olur. Tirian artık diğerleri için hiçbir şey yapamayacağını biliyordu; hep beraber kötü sona doğru gidiyorlardı. Hayal meyal bir yanında yabandomuzunun düştüğünü, diğer yanında Cevher'in gözü dönmüş bir şekilde savaştığını, göz ucuyla iri bir Calormenli'nin Jill'i saçlarından tutmuş yerde sürüklediğini gördü. Ama bunları düşünecek zamanı yoktu. Tek düşündüğü şey yaşamını mümkün olduğu kadar pahalıya satmaktı. En kötüsü, beyaz kayanın ona sağladığı avantajı kullanamamasıydı. Bir düzine düşmanla aynı anda savaşan birisi bulduğu fırsatları değerlendirmelidir; düşmanın boynunun ya da göğsünün korumasız olduğunu gördüğünde saldırmalıdır. Bu sizi, birkaç ataktan sonra, başladığınız noktadan epeyce uzaklaştırabilir. Tirian çok geçmeden sağa doğru, ahırın yakınına yaklaşmakta olduğunu anladı. Aklında oradan uzakta durması için iyi bir nedeni olduğu hakkında belli belirsiz bir düşünce vardı. Ancak nedenini hatırlayamıyordu. Zaten elinden de hiçbir şey gelmezdi artık.

Aniden her şey belirginleşti. Tirian, Tarkaan'la dövüşmekte olduğunu fark etti. Ateş (artık közleşmişti) önündeydi. Aslında ahırın kapısında dövüşüyorlardı, kapı açılmıştı ve iki Calormenli o içeriye girer girmez kapıyı kapatmaya hazır durumda bekliyordu. Artık her şeyi hatırlıyordu, savaş başladığından beri düşmanın onu ahıra doğru sürüklemekte olduğunu anladı. Bir yandan bunları düşünüyor, bir yandan da elinden geldiğince Tarkaan'la savaşıyordu.

Tirian'ın aklına yeni bir fikir geldi. Kılıcını attı, Tarkaan'ın salladığı kılıcın altından geçerek ileriye atıldı, iki eliyle düşmanını kemerinden

yakalayıp geriye, ahırın içine sıçradı ve “Gel kendin de Taş’la tanış!” diye bağırdı.

Sağır edici bir ses duyuldu. Tıpkı Maymun’un içeriye atıldığında olduğu gibi yer sallandı ve kör edici bir ışık görüldü.

Dışarıdaki Calormen askerleri, “Taş, Taş!” diye bağırarak kapıyı kapadı. Taş kendi yüzbaşılarını istiyorsa, almalıydı; askerler hiçbir şekilde Taş’la karşılaşmak istemiyorlardı.

Bir-iki saniye için Tirian nerede olduğunu, hatta kim olduğunu unutmuştu. Sonra toparlandı, gözlerini kırpıştırdı ve etrafına bakındı. Ahırın içi sandığı gibi karanlık değildi. Güçlü bir ışık vardı; gözlerini kırpıştırmasının nedeni buydu.

Dönüp Rishda Tarkaan’a baktı, ama Rishda ona bakmıyordu. Rishda korkunç bir çığlık attı; sonra elleriyle yüzünü kapadı ve yüzüstü dümdüz yere kapaklandı. Tirian Tarkaan’ın işaret ettiği yöne baktı ve her şeyi anladı.

Korkunç bir şey onlara doğru yaklaşmaktaydı. İnsandan büyük olmasına rağmen kulede gördükleri şekilden çok daha küçüktü ama kesinlikle aynı şeydi. Başı bir akbaba başıydı ve dört kolu vardı. Gagası açıktı, gözleri alev alev yanıyordu. Gaklamaya benzer bir ses duyuldu.

“Beni Narnia’ya sen çağırdın Rishda Tarkaan. İşte geldim. Ne söylemek istiyorsun?”

Tarkaan ne başını kaldırdı ne de bir söz söyledi. Kötü bir hıçkırığa yakalanmış bir adam gibi titriyordu. Savaşta yeteri kadar cesurdu ama Taş’ın gerçekten var olduğunu anlamaya başladığında, cesaretinin yarısını kaybetmişti. Ani bir hareketle - bir tavuğun solucan yemek üzere eğilmesi gibi - Taş, sefil Rishda’nın üzerine atıldı ve onu sağ kolunun altına sıkıştırdı. Sonra Tirian’a bakabilmek için başını yana çevirdi; bir kuş kafasına sahip olduğu için insana dosdoğru bakamıyordu.

O anda, Taş’ın arkasından güçlü ve yaz denizleri kadar sakin bir ses, “Git artık canavar, Aslan adına, Aslan’ın görkemli babası denizlerin ötesindeki imparator adına hakkın olan avını kendi evine götür” dedi.

İğrenç yaratık kolunun altındaki Tarkaan'la birlikte kayboldu. Tirian kimin konuştuğunu görmek için döndü. O anda gördükleri, kalbinin hiçbir savaşta çarpmadığı kadar hızla çarpmasına neden oldu.

Önünde başlarında taçları ve parıltılı elbiseleriyle yedi kral ve kraliçe duruyordu, krallar özenle işlenmiş zırhlarını giymiş, kılıçlarını ellerine almıştı. Tirian nezaketle eğilip selam verdi, tam konuşmaya başlamak üzereydi ki, kraliçelerden en genci gülümsedi. Dikkatle onun yüzüne baktı ve şaşkınlıkla yutkundu, çünkü onu tanıyordu. Bu Jill'di; onu son kez gördüğünde yüzü tozlarla ve gözyaşlarıyla kaplı, bir omzundan düşmekte olan eski talim elbisesi giymiş olan Jill değildi bu. Artık sakindi, banyodan yeni çıkmış biri gibi zinde görünüyordu. Tirian ilk başta onun yaşlı göründüğünü, ama daha sonra öyle olmadığını düşündü, bu konuda bir karara varamadı. Sonra kralların en gencinin Eustace olduğunu fark etti, o da Jill gibi değişmişti.

Tirian, üzerindeki kan, ter ve tozlarla bu insanların yanında bulunduğu için kendini garip hissetmişti. Çok geçmeden durumun hiç de öyle olmadığını anladı. Canlı, sakin, temizdi; Cair Paravel'deki büyük bir ziyafette giyeceği türden elbiseler içindeydi. (Narnia'daki şık kıyafetler asla rahatsızlık veren cinsten değildi. Hem güzel görünen hem de rahat olan kıyafetler yapmayı biliyorlardı; ülkenin bir ucundan öteki ucuna, lastik, pazen ve kola gibi şeyler bulunmazdı.)

“Efendim” dedi Jill öne çıkıp mükemmel bir reverans yaparak, “sizi tüm Narnia krallarının kralı Kral Peter'le tanıştırayım.”

Tirian'ın hangisinin Yüce Kral olduğunu sormaya ihtiyacı yoktu, çünkü rüyasında gördüğü (şimdi daha da soylu görünen) yüzü hatırlıyordu. İlerledi, dizi üzerine çöktü ve Peter'in elini öptü.

“Yüce Kral” dedi, “tanıştığımıza çok sevindim.”

Yüce Kral onu kaldırıp bir kralın yapması gerektiği gibi iki yanağından öptü. Sonra onu kraliçelerin en yaşlısına götürdü - ama o bile yaşlı değildi, ne bir tel beyaz saçı ne de kırışıklıkları vardı - ve, “Efendim, bu, Aslan'ın ağaçları büyütüp hayvanları konuşturduğu ilk gün Narnia'ya gelen Leydi Polly” dedi. Ardından altın sakalları göğsünün üzerinde dalgalanan ve yüzü bilgelikle dolu bir adamın yanına gittiler. “Bu da” dedi, “o gün onunla beraber olan Lord Digory. Bu benim erkek kardeşim Kral Edmund ve bu da kız kardeşim Kraliçe Lucy.”

“Efendim” dedi Tirian onların hepsini selamladıktan sonra. “Günlükleri doğru okuduysam bir kişi daha olması gerekiyor. Ekselanslarının iki kız kardeşi yok muydu? Kraliçe Susan nerede?”

“Kız kardeşim Susan” diye cevapladı Peter kısaca ve ağırbaşlılıkla, “artık Narnia dostlarından biri değil.”

“Evet” dedi Eustace, “ne zaman onunla Narnia hakkında konuşmayı ya da bir şeyler yapmayı deneseniz, ‘Ne harika hatıralarınız var! Çocukken oynadığımız o komik oyunları hâlâ unutmamış olmanız çok garip’ diyor.”

“Ah, Susan!” dedi Jill. “Bugünlerde ipek çoraplar, dudak boyası ve davetlerden başka bir şey düşünmüyor. Yetişkinlik merakı görülmeye değer bir şey.”

“Evet, tüm merakı büyümek” dedi Leydi Polly. “Keşke büyümüş olsaydı. Tüm okul yıllarını şimdiki yaşında olmayı isteyerek harcadı, yaşamının geri kalan kısmını da tam tersini yaparak harcayacak. Tüm amacı, insan yaşamının en gülünç zamanına mümkün olduğu kadar çabuk erişmek ve becerebildiği kadar uzun süre orada kalmak.”

“Pekâlâ, artık bunun hakkında konuşmayalım” dedi Peter. “Bakın! Ne güzel meyve ağaçları var. Haydi tadına bakalım.”

Tirian ilk kez etrafına baktı ve bu maceranın ne kadar garip olduğunu anladı.

Cüceler Aldatılmayı Reddediyor

*T*irian, yaklaşık iki metre genişliğinde, dört metre uzunluğunda ot damlı bir ahırın içinde olduklarını düşünüyordu - ya da düşünmeye zamanı olsaydı öyle düşünecekti. Oysa çimlerin üzerinde duruyorlardı, tepelerinde koyu mavi bir gökyüzü vardı ve ilk yaz günlerinden bir esinti hafifçe yüzlerini okşuyordu. Yakınlarında bir korulukta sık yapraklı ağaçlar vardı, her yaprağın altında, bizim dünyamızda kimsenin görmediği, altın sarısı, mor, kıpkırmızı renkte parıldayan meyveler görülüyordu. Tirian, meyveleri görünce sonbaharda oldukları hissine kapıldı, ama havada aylardan en geç haziran olduğunu hissettiren bir şey vardı. Hep birlikte ağaçlara doğru yürüdüler.

Her biri görünüşünü en çok beğendiği meyveyi koparmak için elini uzattı, sonra bir saniye için hepsi durakladı. Meyveler o kadar güzeldi ki, herkes, "Bu meyve çok güzel… eminim koparmama izin vermezler" diye düşünmüştü.

"Merak etmeyin" dedi Peter. "Ne düşündüğünüzü biliyorum. Ama yanıldığınıza eminim, kesinlikle eminim. Her şeye izin verilen ülkeye geldiğimizi hissediyorum."

"Öyleyse?" dedi Eustace ve hepsi yemeye başladı.

Meyveler nasıldı? Maalesef kimse bu tadı tarif edemez. Tüm söyleyebileceğim, o meyvelerle karşılaştırıldığında yediğiniz en taze greyfurtun tatsız, en sulu portakalın kuru, en yumuşak armutun sert ve en tatlı yabançileğinin ekşi kalacağıdır. Ne içlerinde çekirdek vardı ne de etraflarında eşekarıları. O meyveyi bir kere yedikten sonra dünyadaki en tatlı şeyler bile ilaç gibi acı gelirdi size. O tadı size anlatamam. O ülkeye gidip tadına bakmadıkça neye benzediğini öğrenemezsiniz.

Yeteri kadar yediklerinde Eustace Kral Peter'e, "Buraya nasıl geldiğini anlatmadın daha. Kral Tirian geldiğinde söylemek üzereydin" dedi.

"Söyleyecek fazla bir şey yok" dedi Peter. "Treninizin geldiğini gördüğümüzde Edmund ve ben peronda duruyorduk. Dönemeci çok hızlı

döndüğünü hatırlıyorum. Bizimkilerin de aynı trende olduğunu, ama Lucy’nin bunu bilmediğini düşünüyordum.”

“Sizinkiler mi, Yüce Kral?” dedi Tirian.

“Benim, yani Edmund, Lucy ve benim anne babamız.”

“Neden o trendeydiler?” diye sordu Jill. “Onların Narnia’dan haberdar olduğunu söylemeye çalışmıyorsun, değil mi?”

“Ah, hayır, bunun Narnia’yla ilgisi yok. Onlar Bristol’a gidiyordu. Gideceklerinden o sabah haberim olmuştu. Edmund, onların aynı trenle gitmek zorunda olduklarını söylemişti.” (Edmund demiryolları hakkında her şeyi bilirdi.)

“Sonra ne oldu?” dedi Jill.

“Şey, bunu anlatmak pek kolay değil, öyle değil mi Edmund?” dedi Yüce Kral.

“Pek değil” dedi Edmund. “Dünyamızdan büyüyle çekip alındığımız zamanlar gibi değildi. Korkunç bir gümbürtü oldu ve bir şey şiddetle bana çarptı, ama acıtmadı. Pek korkmamıştım - şey, heyecanlanmıştım ama. Ah - bu çok garip bir şey. Futbol oynarken yediğim bir tekme yüzünden dizim sızlıyordu. Sızının kaybolduğunu fark ettim. Sonra buradaydık işte.”

“Bizim için, vagonda her şey aşağı yukarı aynıydı” dedi Lord Digory, sakalına bulaşan meyveyi silerek. “Sanırım, Polly ve ben en çok vücudumuzdaki ağırlığın yok olduğunu hissettik. Siz gençler anlamazsınız. Yaşlılığımızı hissetmemeye başladık.”

“Gerçekten de, genç görünüyorlar!” dedi Jill. “Bizden daha yaşlı olduğunuzu sanmıyorum.”

“Şu an olmasa da daha önce öyleydik” dedi Leydi Polly.

“Buraya geldiğinizden beri neler oldu?” diye sordu Eustace.

“Pekâlâ” dedi Peter, “uzun bir süre (en azından ben uzun bir süre olduğunu sanıyorum) hiçbir şey olmadı. Sonra kapı açıldı—”

“Kapı mı?” dedi Tirian.

“Evet” dedi Peter. “Sizin girdiğiniz, ya da çıktığınız kapı. Unuttun mu?”

“Peki kapı nerede?”

“Bakın” dedi Peter ve işaret etti.

Tirian baktı, hayal edebileceğiniz en garip ve gülünç şeyi gördü. Sadece birkaç metre ötede, gün ışığında açıkça görülebilen kaba bir tahta kapı ve etrafında da kasası vardı; bunlar haricinde hiçbir şey yoktu, ne duvar ne de çatı. Tirian şaşkınlıkla kapıya doğru yürüdü, diğerleri de ne yapacağını merak ederek onu takip etti. Tirian kapının diğer tarafına yürüdü. Ama değişen bir şey yoktu; hâlâ bir yaz sabahında, açık havadaydı. Kapı, sanki bir ağaçmış gibi orada öylece dikiliyordu.

“Efendim” dedi Tirian, Yüce Kral’a, “bu büyük bir mucize.”

“Bu kapı beş dakika önce o Calormenli’yle birlikte girdiğin kapı” dedi Peter gülümseyerek.

“Ben ormandan ahıra girmemiş miydim? Bu kapıdan bir yere giriliyormuş gibi görünmüyor.”

“Etrafında yürüdüğünde öyle görünüyor” dedi Peter. “Bir de iki tahta arasındaki çatlaktan bak.”

Tirian delikten baktı. Önce karanlıktan başka bir şey görememişti. Gözü alışınca, sönmekte olan bir ateşin donuk kırmızı közlerini, simsiyah gökyüzünü ve yıldızları gördü. Ateşle kendi arasında, hareketli hareketsiz birçok karanlık şekil görebiliyor, konuşulanları duyabiliyordu; sesler Calormenliler’inkine çok benziyordu. Ahırdan dışarı, son savaşını yaptığı Lamba Çorakları’nın karanlıklarına bakmakta olduğunu anladı. Adamlar, içeriye girip Rishda Tarkaan’ı aramaları mı (hiçbirisi bunu yapmak istemiyordu) yoksa ahırı ateşe vermeleri mi gerektiğini tartışıyordu.

Tirian sonra tekrar etrafına baktı ve gözlerine inanamadı. Başının üzerinde mavi bir gökyüzü vardı, otluk alan alabildiğine uzanıyor, etrafındaki yeni dostları gülüşüyordu.

“Öyle anlaşılıyor ki” dedi Tirian kendi haline gülerek, “içeriden görülen ahırla dışarıdan görülen ahır farklı.”

“Evet” dedi Lord Digory. “İçi dışından daha büyük.”

“Evet” dedi Kraliçe Lucy. “Bizim dünyamızda da bir zamanlar bir ahırın içinde, tüm dünyamızdan daha büyük olan bir şey vardı.” Lucy ilk kez konuşmuştu ve Tirian, sesindeki heyecandan neden onun daha önce konuşmadığını anlayabiliyordu. Her şeyi diğerlerinden daha büyük bir heyecanla dinliyordu. Anlatılamayacak kadar mutluydu. Tirian onun tekrar konuşmasını istedi ve, “Lütfedin Madam, anlatın. Tüm maceranızı anlatın” dedi.

“Gümbürtüden ve şoktan sonra” dedi Lucy, “kendimizi burada bulduk. Tıpkı senin gibi meraklandık. Sonra kapı açıldı (açıldığında arkasındaki karanlığı gördük) ve iri bir adam kınsız kılıcıyla içeriye girdi. Silahlarından onun bir Calormenli olduğunu anlamıştık. Kılıcını kaldırıp omzuna koydu

ve gelen herkesi kesmeye hazır durumda kapının yanında yerini aldı. Gidip onunla konuştuk, ama bizi gördüğünü ya da duyduğunu sanmıyoruz. Gökyüzüne, gün ışığına, çimlere bakmıyordu; sanırım bunların farkında değildi. Uzun süre bekledik. Sonra kapının diğer tarafındaki kolun çevrildiğini duyduk. Adam, içeriye girenin kim olduğunu anlayana kadar kılıcını çekmedi. Bu yüzden, ona bazılarını öldürmesinin, bazılarına da dokunmamasının söylendiğini düşündük. Kapı açıldı ve kapının bu yanında aniden Taş belirdi; hiçbirimiz nereden geldiğini görmedik. Kapıdan içeriye büyük bir kedi girdi. Taş'a şöyle bir baktı ve canını kurtarmak için koşmaya başladı; bunu tam zamanında yapmıştı çünkü Taş onun üzerine atıldı, ama kapı kapanırken gagasına çarptı. Adam Taş'ı görebiliyordu. Beti benzi attı ve Taş'ın önünde eğildi, ama Taş görünmez oldu.

Sonra uzun süre bekledik. Sonunda kapı üçüncü kez açıldı ve genç bir Calormenli içeriye girdi. Kapıdaki nöbetçi onu gördüğünde irkilmişti, çok şaşırmış görünüyordu. Sanırım başka birini bekliyordu—"

"Şimdi her şeyi anlıyorum" dedi Eustace (hikâyeyi yarıda kesmek gibi kötü bir alışkanlığı vardı). "İlk önce kedi girecekti ve nöbetçi ona dokunmamak için emir almıştı. Kedi sonra dışarıya çıkıp Taş'ı gördüğünü söyleyecek ve diğer hayvanları korkutmak için korkmuş gibi görünecekti. Külyutmaz, gerçek Taş'ın ortaya çıkacağını asla düşünmemişti; Kızıltüy dışarıya çıktığında gerçekten korkmuştu. Külyutmaz, ortadan kaldırmak istediği herkesi içeriye gönderecek ve nöbetçi onları öldürecekti. Ve…"

"Dostum" dedi Tirian yavaşça, "bayanın hikâyeyi anlatmasına engel oluyorsun."

"Ne diyordum?" diye söze devam etti Lucy, "Nöbetçi şaşırmıştı. Bu, diğer adama savunmaya geçmesi için zaman verdi. Kavga ettiler. Adam nöbetçiyi öldürdü ve kapıdan dışarı attı. Sonra yavaşça bizim olduğumuz yere doğru yürüdü. Bizi görebiliyordu. Onunla konuşmaya çalıştık, ama adam büyülenmiş gibiydi. 'Taş, Taş, Taş nerede? Taş'a gideceğim' deyip duruyordu. Bu yüzden vazgeçtik ve o da şu tarafa doğru uzaklaştı. Ondan hoşlanmıştım. Sonra… of!" Lucy yüzünü buruşturdu.

“Sonra” dedi Edmund, “biri içeriye bir maymun fırlattı. Taş yine ortaya çıktı. Kız kardeşim öyle yufka yürekli ki, Taş’ın maymunu bir lokmada yuttuğunu söylemek istemiyor.”

“Oh olsun!” dedi Eustace. “Hiç fark etmez, umarım Taş’ın midesine oturur.”

“Daha sonra” dedi Edmund, “yaklaşık bir düzine cüce geldi, sonra Jill, Eustace ve en sonunda da sen geldin.”

“Umarım Taş cüceleri de yemiştir” dedi Eustace. “Küçük domuzlar.”

“Hayır, yemedi” dedi Lucy. “Saçmalama. Hâlâ buradalar. Onları buradan bile görebilirsin. Dost olmaya çalıştım ama nafile.”

“Onlarla dost olmak mı?” diye bağırdı Eustace. “Yaptıklarını bir bilseydin!”

“Aaa, kapa çeneni Eustace” dedi Lucy. “Gel ve gör. Kral Tirian, belki sen bir şeyler yapabilirsin.”

“Bugün cücelere sevgi gösterebileceğimi pek sanmıyorum” dedi Tirian. “Ama siz isterseniz sayın bayan, bundan fazlasını yapabilirim.”

Lucy önden yürüdü, çok geçmeden cücelerin hepsini görebildiler. Çok tuhaf bir görüntüleri vardı: Bağlarından kurtulmuş olmalarına rağmen etrafta dolaşıp eğlenmeye, ya da uzanıp dinlenmeye çalışmıyorlardı. Yüzlerini birbirlerine dönmüş, küçük bir çember oluşturacak şekilde oturmuşlardı. Lucy ve Tirian onlara dokunacak kadar yaklaşana dek ne etraflarına baktılar, ne de birilerinin geldiğini fark ettiler. Sonra cücelerin hepsi, sanki kimseyi göremiyormuş ama etrafı dinleyip seslerden neler olduğunu anlamaya çalışıyormuş gibi başlarını uzattılar.

“Önünüze bakın!” dedi içlerinden biri aksi bir sesle. “Nereye gittiğinize dikkat edin. Kafamızın üzerine basmayın.”

“Tamam!” dedi Eustace öfkeyle. “Kör değiliz. Görüyoruz herhalde.”

“Burada da görebiliyorsanız gözleriniz çok güçlü olmalı” dedi ismi Kırpık olan cüce. Az önce de o konuşmuştu.

“Nerede?” diye sordu Edmund.

“Yuh sana mankafa, tabii ki burada” dedi Kırpık. “Bu pis kokan kasvetli, zifiri karanlık küçük ahırda.”

“Kör mü oldunuz?” diye sordu Tirian.

“Siz bu karanlıkta burnunuzun ucunu görebiliyor musunuz?” dedi Kırpık.

“Ama karanlık değil ki, sizi zavallı, aptal cüceler” dedi Lucy. “Görmüyor musunuz? Yukarıya bakın! Etrafınıza bakın! Gökyüzünü, ağaçları, çiçekleri görmüyor musunuz? Beni görmüyor musunuz?”

“Olmayan bir şeyi nasıl görelim ki? Bu zifiri karanlıkta sen beni, benim seni gördüğümden daha fazla nasıl görürsün?”

“Ben seni görüyorum” dedi Lucy. “Bunu sana ispatlayacağım. Ağzında bir pipo var.”

“Tütün kokusunu duyan herkes söyleyebilir bunu” dedi Kırpık.

“Ah, zavallı yaratıklar! Bu çok kötü” dedi Lucy. Sonra aklına bir fikir geldi. Durup birkaç hercaimenekşe topladı. “Cüceler, dinleyin” dedi. “Gözleriniz bozuk ama burunlarınız iyidir belki. Kokuyu alabiliyor musunuz?” Taze ve ıslak çiçekleri Kırpık’ın çirkin burnuna uzattı. Ancak onun küçük ve sert yumruğundan kurtulmak için geriye sıçramak zorunda kaldı.

“Böyle soytarılıkları niye yapıyorsun?” diye bağırdı Cüce. “Buna nasıl cesaret edersin? Yüzüme bir sürü pis gübre yaklaştırarak ne yapmaya çalışıyorsun? İçinde deve dikeni de vardı. Terbiyesiz! Hem sen kim oluyorsun ki?”

“Hey cüce” dedi Tirian, “o geçmişten, Aslan tarafından buraya gönderilen Kraliçe Lucy’dir ve o istediği için ben, yasal kralınız Tirian, ihanetiniz ispatlandığı halde başınızı gövdenizden ayırmıyorum.”

“Eh, bu da üstüne tuz biber ekiyor!” diye bağırdı Kırpık. “Tüm bu saçmalıklardan bahsetmeye nasıl devam edersiniz? O harika Aslan’ınız gelip size yardım etmedi değil mi? Sanmıyorum. Yenilip, hepimiz gibi bu

kara deliğe itildiğiniz şu anda bile hâlâ o eski oyunları oynuyorsunuz. Yeni yalanlar uyduruyorsunuz! Hiçbirimizin hapsedilmediğine, buranın karanlık olmadığına ve Tanrı bilir daha ne yalanlara inandırmaya çalışıyorsunuz bizi.”

“Aptal, karanlık sadece senin kafanın içinde” diye bağırdı Tirian. “Karanlığı kafandan çıkar.” İleriye uzanıp Kırpık’ı kemerinden ve külahından yakalayarak cüceler çemberinden çekip aldı, ama yere koyar koymaz, Kırpık burnunu ovuşturup uluyarak diğerlerinin yanına doğru fırladı.

“Of! Of! Bunu neden yaptın? Yüzümü duvara neden çarptın? Neredeyse burnumu kırıyordun.”

“Of!” dedi Lucy. “Ne yapmamız gerektiğini bir bilsem!”

“Onları kendi hallerine bırakalım” dedi Eustace; bunu söylediği anda bir sarsıntı oldu. Tatlı hava daha da tatlılaştı. Arkalarında bir parlaklık görüldü. Hepsi arkasını döndü. En son dönen Tirian’dı; korkmuştu. O güne kadar görmeyi yürekten arzuladığı büyük, gerçek, altın Aslan tam karşısında duruyordu; diğerleri onun pençeleri etrafında diz çökerek bir çember oluşturmuştu bile. Aslan başını eğmiş diliyle onlara dokunurken, onlar elleriyle yüzlerini Aslan’ın yelesine gömüyordu. Aslan gözlerini Tirian’a dikti. Tirian titreyerek yaklaştı ve kendini Aslan’ın ayaklarına attı. Aslan onu öperek, “En kötü anlarda bile dimdik ayakta duran Narnia krallarının sonuncusuna aferin” dedi.

“Aslan” dedi Lucy gözyaşları içinde, “bu zavallı cüceler için bir şeyler yapacak mısın, yapabilir misin?”

“Sevgili kızım” dedi Aslan, “yapabileceklerimi ve yapamayacaklarımı size göstereceğim.” Cücelere yaklaştı ve kükredi; hafif bir kükreyişti ama gökyüzünü sarsmıştı. Cüceler birbirlerine, “Duydun mu? Ahırın öbür ucundaki adamlar. Bizi korkutmaya çalışıyorlar. Bunu bir tür makineyle yapıyorlar. Hiç yüz vermeyin. Bizi tekrar aldatamazlar” diyordu.

Aslan başını kaldırıp yelesini salladı ve cücelerin önünde muhteşem bir ziyafet sofrası belirdi: Turtalar, güvercinler, tatlılar, dondurmalar… Her

cücenin sağ elinde iyi şarapla dolu bir kadeh vardı. Ancak bu pek işe yaramadı. Açgözlülükle yiyip içmeye başladılar, ama tatların farkına varmadıkları çok açıktı. Ahırdaki şeyleri yediklerini sanıyorlardı. Biri saman, diğeri bayat şalgam yediğine inanıyor, bir diğeriyse çiğ lahana yaprağı bulduğunu söylüyordu. Koyu kırmızı şarapla dolu altın kadehleri dudaklarına götürüp, “Öf! Sanırım bir eşeğin yalağından alınan pis suyu içiyoruz! Bu kadar kötü durumlara düşeceğimizi asla düşünmezdik” dediler. Ancak çok geçmeden her biri, bir diğerinin kendisininkinden daha iyi bir şey bulduğundan kuşkulandığı için, birbirlerinin önlerindeki yiyecekleri kapışmaya başladılar. Tartışmaya başlayıp birkaç dakika içinde kavgaya tutuştuklarında, tüm güzel yiyecekler yüzlerine ve elbiselerine dökülüp ayaklar altında ezildi. Sonunda morarmış gözleriyle kanayan burunlarını iyileştirmek için yerlerine oturdular:

“Eh, en azından burada bir sahtekâr yok. Kimsenin bizi aldatmasına izin vermedik. Cüceler cüceler içindir” diyorlardı.

“Görüyorsunuz” dedi Aslan, “yardım etmemize izin vermeyecekler. İnanç yerine kurnazlığı seçiyorlar. Hapishaneyi kendi kafalarında yaratıyor ve hapishanenin içinde olduklarını düşünüyorlar. Aldatılmaktan öylesine korkuyorlar ki, oradan kurtulamıyorlar. Gelin çocuklar. Yapacak başka işlerim var.”

Kapıya doğru yürüdü, hepsi onu takip ediyordu. Başını kaldırıp kükredi, “Artık zamanı geldi!” Sonra daha da güçlü bir sesle, “Zamanı geldi!” dedi. Sonra öyle bir kükredi ki yıldızlar sarsıldı, “Zamanı geldi.” Kapı sonuna kadar açıldı.

Narnia’ya Akşam Çöküyor

*H*epsi Aslan’ın sağ yanında durup açık kapıdan dışarıya baktı. Ateş sönmüştü. Yeryüzü karanlığa bürünmüştü; ağaçların karartılarının bitip de yıldızların başladığı yer görünmeseydi eğer, bir ormanda olduğunuzu anlayamazdınız. Aslan tekrar kükrediğinde dışarıda, sol taraflarında başka bir karartı belirdi; yıldızların olmadığı yerde bir şekil vardı. Şekil giderek yükseldi, devlerin en büyüğü kadar büyük bir insan şekline dönüştü. Hepsi de onun nerede durduğunu anlayabilecek kadar iyi tanıyordu Narnia’yı. Kuzeyde, Şıpırtı Nehri’nin ötesinde uzanan yüksek ve çıplak arazide olmalıydı. Jill ve Eustace, uzun zaman önce o arazinin altında, derinlerdeki mağaralarda muhteşem büyüklükte bir dev gördüklerini, isminin Zamanbaba olduğunu ve dünyanın sonu geldiğinde uyanacağının söylendiğini hatırladılar.

“Evet” dedi Aslan, konuşmamalarına rağmen. “Rüya görürken ismi Zaman’dı. Artık uyandığına göre yeni bir ismi olacak.”

Sonra dev, ağzına bir boru yaklaştırdı. Yıldızların önündeki karartının hareketlerinden bunu görebiliyorlardı. Bundan sonra - ses ışıktan daha yavaş ilerlediği için - borunun sesini duydular. Ses tiz ve ürkütücüydü ama aynı zamanda tuhaf bir güzelliği vardı.

Gökyüzünde yıldızlar kayıyordu. Sadece bir yıldızı kayarken izlemek bile çok güzeldir; bunlar düzinelerceydi, daha sonra yüzlerce yıldız kaydı ve bu, bir gümüş yağmuruna dönüşene dek devam etti. Sonra içlerinden bir ya da ikisi, gökyüzünde devin dışında başka bir karartı daha gördüğünü düşünmeye başladı. Ama farklı bir yerdeydi, tam tepede, gökyüzünün çatısında diyebilirdiniz. “Belki bir buluttur” diye düşünüyordu Edmund. Her neyse, orada hiç yıldız yoktu; sadece karanlıktı. Sonra o karartı, yıldızsız ve karanlık gökyüzünün ortasında gittikçe yayılarak büyümeye başladı. Az sonra gökyüzünün dörtte biri, sonra yarısı kapkara oldu ve en sonunda yıldız yağmuru sadece alçaklarda, ufkun yakınlarında devam etmeye başladı.

Heyecan ve şaşkınlık içinde (biraz da dehşetle) neler olduğunu anladılar. Yayılan karanlığın nedeni bulut değil; boşluktu. Gökyüzünün karanlık bölümü, yıldızların kalmadığı bölümdü. Tüm yıldızlar düşüyordu: Aslan onları eve çağırmıştı.

Yıldız yağmuru sona ermeden önceki birkaç saniye çok heyecan vericiydi. Yıldızlar etraflarına düşmeye başlamıştı. O dünyadaki yıldızlar bizim dünyamızdaki gibi büyük ateşten toplar değildir. Onlar insandır (Edmund ve Lucy bir zamanlar onlardan biriyle tanışmıştı). Alevden gümüş saçları, akkor mızraklarıyla bir yağmur gibi üstlerine yağıyordu bu insanlar; pırıl pırıl parıldayan yıldızlar kapkara gökyüzünden meteorlardan bile daha büyük bir hızla düşüyorlardı. Yere inip otları yakarken ıslığa benzer bir ses çıkarıyorlardı. Tüm bu yıldızlar kayarak yanlarından geçiyor, arkalarında, sağ tarafa yakın bir yere iniyorlardı.

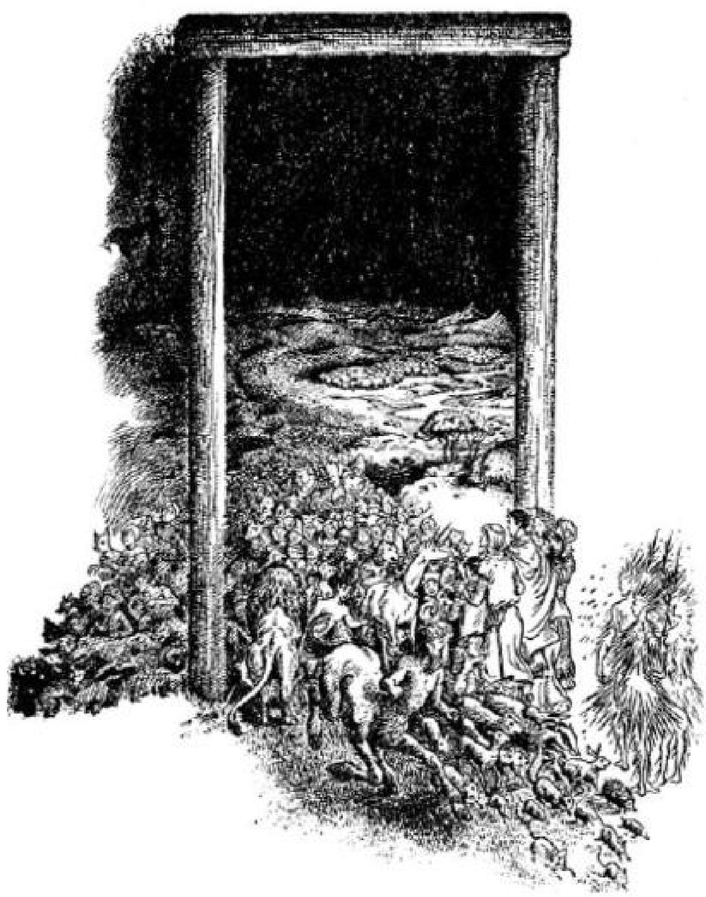
Yıldızların yakına inmesi büyük bir avantajdı, aksi takdirde gökyüzünde yıldız kalmadığından her şey tamamıyla karanlıkta kalacak ve hiçbir şey göremeyeceklerdi. Oysa şimdi arkalarındaki yıldız kalabalığı şiddetli ve beyaz bir ışık yayıyordu. Önlerinde uzanan Narnia ormanlarının millerce ilerisi projektörle aydınlatılmış gibiydi. Neredeyse her çalının, her otun gölgesini görebiliyorlardı. Yaprakların kenarları bile öylesine net görülüyordu ki, insan dokunsa parmağını keseceğini düşünüyordu.

Önlerindeki çimenlikte kendi gölgeleri vardı. Ama en muhteşemi Aslan'ınkiydi. Koskocamandı ve korkunç bir şekilde sollarına doğru uzanıyordu. Tüm bunlar bundan böyle sonsuza kadar yıldızsız kalacak bir gökyüzünün altında yaşanıyordu.

Arkalarından gelen ışık o kadar güçlüydü ki, kuzeydeki çıplak arazinin yamaçlarını bile aydınlatıyordu. Orada hareket eden bir şeyler vardı. Kocaman hayvanlar sürünüp kayarak Narnia'ya geliyordu; iri ejderhalar, dev kertenkeleler ve yarasa kanatlı tüysüz kuşlardı bunlar. Ormanın içine girerek kayboldular ve birkaç dakikalık bir sessizlik yaşandı. Sonra - ilk önce çok uzaklardan - feryat sesleri, daha sonra da her yönden hışırtılar, patırtılar ve kanat sesleri duyuldu. Sesler giderek yaklaştı. Çok geçmeden küçük ayakların pıtırtısı, büyük pençelerin yumuşak seslerinden; küçük ve hafif toynakların tıkırtısı, büyük toynakların çıkardığı gökgürültüsüne

benzer seslerden ayırt edilebiliyordu. Sonra binlerce parıldayan göz görüldü. En sonunda ormanın karanlığından, canlarını kurtarmak için yokuş yukarı koşan binlerce, hatta milyonlarca yaratık - konuşan hayvanlar, cüceler, satirler, faunlar, devler, Calormenliler, Archenlandliler, Tekayaklar ve uzak adalardan ya da batıdaki bilinmeyen adalardan, bu dünyaya ait değilmiş gibi görünen garip yaratıklar - çıktı. Tüm yaratıklar Aslan'ın durduğu kapıya doğru koştu.

Maceranın bu bölümü, rüyaya benziyordu ve hatırlaması epey zordu. Ne kadar sürdüğünü söylemek çok güçtü. Bazen sadece birkaç dakika, bazen de yıllarca sürmüş gibi görünüyordu. Açıkça anlaşılıyordu ki, kapı büyümedikçe ya da yaratıklar tatarcık kadar küçülmedikçe bu kalabalık o kapıdan geçemezdi. Ama kimse bunları düşünmüyordu.

Yaratıklar yıldızlara yaklaştıkça gözleri daha da parlıyordu ve daha hızlı koşuyorlardı. Aslan'ın yanına yaklaştıklarında bir şeyler oluyordu. Hepsi

dimdik onun yüzüne bakıyordu; başka seçenekleri olduğunu sanmıyorum. Bazılarının yüz ifadesi inanılmaz bir biçimde değişiyordu - korku ve nefret ifadesiydi bu; sadece konuşan ayıların yüzlerindeki ifade saniyenin binde biri kadar sürmüş, sonra eski halini almıştı. Artık konuşan hayvanlar olmadıkları belliydi; artık sıradan hayvanlardı. Aslan'a bakan tüm yaratıklar sağa, yani Aslan'ın soluna doğru gidiyor ve (bildiğiniz gibi) kapının sol tarafına doğru uzanan o kocaman gölgede kayboluyorlardı. Çocuklar onları bir daha görmedi. Onlara ne olduğunu ben de bilmiyorum. Diğerleri Aslan'ın yüzüne bakıyor; bazıları korkuyor ama yine de hepsi onu seviyordu. Tüm yaratıklar Aslan'ın sağındaki kapıdan içeriye giriyordu. Aralarında bazı garip yaratıklar da vardı. Eustace atların vurulmasına yardım eden cücelerden birisini bile gördü. Ama bu tür şeyleri düşünecek zamanı yoktu (zaten onu ilgilendirmiyordu), çünkü büyük bir sevinç kafasındaki diğer düşüncelerin uçup gitmesine neden olmuştu. Tirian ve dostlarının çevresini saran mutlu yaratıklar arasında, öldüğünü sandığı herkes vardı: Sentor Bilge, Cevher, Yabandomuzu, Ayı, Kartal Keskingöz, sevgili köpekler, atlar ve Cüce Zıpır oradaydı.

"Yukarılara ve içerilere!" diye bağırdı Bilge ve şimşek gibi batıya doğru koşmaya başladı. Diğerleri onu anlamamıştı, ama duydukları, ürpermelerine neden oldu. Yabandomuzu neşeyle onlara doğru bakıp homurdanıyordu. Ayı, hiçbir şey anlamadığını mırıldanacaktı ki arkalarındaki meyve ağaçlarını gördü. Son hızla ağaçlara doğru yürüdü ve orada, belli ki hoşuna giden bir şey buldu. Köpekler kuyruklarını sallayarak orada kaldı, Zıpır herkesle el sıkıştı. Cevher kar beyazı başını Kral'ın omzuna eğdi, Kral Cevher'in kulağına bir şeyler fısıldadı. Sonra herkes dikkatini kapıdakilere yöneltti.

Narnia, ejderhalara ve dev kertenkelelere kalmıştı. Sağa sola giderek ağaçları yerlerinden söküyor, bunları küçük fidanlarmış gibi çatır çutur kırıyorlardı. Orman her geçen dakika yok oluyordu. Tüm arazi çırılçıplaktı, daha önce fark etmediğiniz küçük girinti ve çıkıntılar görünmeye başlamıştı. Çimler kurumuştu. Tirian çok geçmeden karşısında çıplak kayalarla çorak topraklardan başka hiçbir şey kalmadığını fark etti. Narnia'yı bu halde görünce, bir zamanlar orada hayat olduğuna inanmak çok zordu. Canavarlar yaşlanıp öldü. Etleri kuruyup buruştu ve kemikleri

çıktı; çok geçmeden hepsi, sanki binlerce yıl önce ölmüş gibi, ortalıktaki ölü kayaların üzerinde yatan kocaman iskeletlere dönüştüler. Uzunca bir süre her şey sakin kaldı.

Sonunda beyaz bir şey - yıldızların ışığında parlayan, uzun ve yatay bir beyazlık - dünyanın doğu ucundan onlara doğru yaklaşmaya başladı. Her yerden duyulabilen bir ses, sessizliği deldi; önce bir mırıltı, sonra gürültü ve sonunda bir gümbürtü duyuldu. Artık gelen şeyleri ve hızlarını görebiliyorlardı. Bu köpükten bir su duvarıydı. Deniz yükseliyordu. Bu ağaçsız dünyada her şey çok iyi görülüyordu. Nehirlerin, göllerin genişlediğini, birçok gölün tek bir gölde birleştiğini, vadilerin yeni göller oluşturduğunu, tepelerin adalara dönüştüğünü, sonra da o adaların yutulup yok olduğunu görebiliyordunuz. Sollarındaki yüksek arazilerle sağlarındaki yüksek dağlar parçalanarak, gümbürtü ve şapırtılarla yükselen sulara daldı ve su girdaplar halinde kapının eşiğine kadar geldi, ama kapıyı geçmedi, köpükler Aslan'ın ayaklarını ıslatmıştı. Artık her yer suyla kaplıydı.

Hava aydınlanmaya başladı. Ufuk boyunca felaket habercisi kasvetli bir şafak söküyordu, ortalık gitgide aydınlandı, arkalarındaki yıldızları bile fark edemez oldular. Sonunda güneş doğdu. Lord Digory ve Leydi Polly birbirlerine bakıp hafifçe başlarını salladılar; bir zamanlar başka bir dünyada ölen bir güneş görmüş olduklarından, bu güneşin de ölmekte olduğunu hemen anlamışlardı. Olması gerektiğinden üç kat - belki de yirmi kat - daha büyüktü ve alışılmadık bir kızıllığı vardı. Işıkları büyük Zamanbaba'nın üstüne düştüğünde o da kırmızıya büründü; hiçbir kıyıya ulaşmayan sular, o güneşin ışığında kan gibi görünüyordu.

Sonra ay doğdu; yanlış bir yerden doğuyordu. Güneşe çok yakındı ve kırmızı görünüyordu. Ay görününce, güneş ona doğru, yılanlara ya da uçuşan sakallara benzeyen kıpkırmızı ateşten büyük alev parçaları göndermeye başladı. Ayı kendine doğru çekmeye çalışan bir ahtapot gibiydi güneş. Belki de çekmişti. Her neyse, ay önce usulca yaklaştı, sonra giderek hızlandı; ardından alevler onu yalamaya başladı ve ikisi birleşip kor parçasına benzeyen kocaman bir topa dönüştüler. Denize büyük ateş parçaları düşmeye başladı ve buhar bulutları yükseldi.

Aslan, “Artık bitir” dedi.

Dev, borusunu denize fırlattı. Sonra güneşe ulaşıncaya kadar uzattı kolunu - kolu simsiyahtı ve binlerce mil uzunluğundaymış gibi görünüyordu. Güneşi tutup, portakal sıkar gibi sıktı. Her yer bir anda karanlığa gömüldü.

Aslan hariç herkes, kapıdan gelen soğuk havadan kaçmak için geriye çekildi. Kapının kenarları şimdiden buzlarla kaplanmıştı.

“Narnia’nın Yüce Kralı Peter” dedi Aslan, “kapıyı kapat.”

Peter soğuktan titreyerek dışarıya uzandı ve kapıyı çekti. Çekerken, kapının kenarındaki buzları kırmıştı. Sonra beceriksizce (çünkü elleri bir anda morarmış ve hissizleşmişti) altın bir anahtar çıkarıp kapıyı kilitledi.

O kapının arkasında gördükleri şeylere çok şaşırmışlardı. Ama şimdi, etraflarına bakıp da, ılık gün ışığını, üstlerindeki masmavi göğü, ayaklarının altındaki çiçekleri ve Aslan’ın yüzündeki gülümsemeyi gördüklerinde daha da şaşırdılar.

Aslan hızla döndü, çömelir gibi yaptı, kuyruğuyla kendine vurdu ve altın bir ok gibi fırladı.

“Daha içerilere gelin! Daha yükseklere çıkın!” diye bağırdı başını çevirerek. Bu hızla onu kim takip edebilirdi ki? Hepsi Aslan’ın peşinden batıya doğru yola çıktı.

“Böylece” dedi Peter, “Narnia’ya akşam çöktü. Haydi, Lucy! Ağlamıyorsun, değil mi? Aslan ileride ve hepimiz burada onunla

birlikteyken bu yaptığın da iş mi?”

“Beni durdurmaya çalışma Peter” dedi Lucy. “Eminim Aslan engellemezdi. Eminim Narnia için yas tutmak kötü bir şey değildir. Şu kapının ardında donarak ölenleri düşün.”

“Evet” dedi Jill, “ben bu güzelliklerin sonsuza kadar devam edeceğini umuyordum. Bizim dünyamızın bir sonu olduğunu biliyordum, ama Narnia’nın sonsuza kadar yaşayacağını sanmıştım.”

“Ben başlangıcını gördüm” dedi Lord Digory. “Sonu da görecek kadar yaşayacağımı düşünmemiştim.”

“Baylar” dedi Tirian. “Bayanlar ağlamakla iyi ediyor. Görüyorsunuz ki ben de ağlıyorum. Annemin ölümünü gördüm. Narnia’dan başka bir dünya bilmiyordum ki. Yas tutmasaydık, bu büyük bir saygısızlık olurdu.”

Hayali ahırda salkım üzüm gibi dipdibe oturan cücelerden ve kapıdan uzaklaştılar. Yürürken eski savaşlardan, barışlardan, krallardan ve Narnia’nın görkeminden konuşuyorlardı.

Köpekler hâlâ yanlarındaydı. Çok fazla olmasa da konuşmalara katılıyorlardı, çünkü ileri geri koşturmakla ve hızla uzaklaşıp aksırana kadar otları koklamakla meşguldüler. Aniden onları çok heyecanlandıran bir koku aldılar. Hep beraber tartışmaya başladılar. “Evet o - hayır değil - ben de bunu söylemiştim - bunun ne olduğunu herkes anlayabilir - o büyük burnunu kenara çek de başkaları da koklasın.”

“Kuzenler, nedir o?” dedi Peter.

“Bir Calormenli efendim” dedi köpekler hep bir ağızdan.

“Öyleyse bizi ona götürün” dedi Peter. “Dost da olsa düşman da olsa hoş karşılarız.”

Köpekler ileriye fırladı, az sonra, sanki yaşamları buna bağlıymış gibi koşup, gördüklerinin gerçekten bir Calormenli olduğunu söylemek için havlayarak geri döndüler. (Konuşan köpekler, aynı sıradan köpekler gibi yaptıkları şeyin çok önemli olduğunu düşünüyormuş gibi davranırlar.)

Diğerleri köpekleri takip etti ve berrak bir derenin yanında, bir kestane ağacının altında oturan genç Calormenli'yi buldular. Bu Emeth'ti. Hemen ayağa kalkıp ciddi bir selam verdi.

"Efendim" dedi Peter'e, "düşman mı dost mu olduğunuzu bilmiyorum. Ama ne olursa olsun bu bana şeref verir. Şairlerden biri, 'En iyi armağan soylu bir dost, en iyi ikinci armağansa soylu bir düşmandır' dememiş miydi?"

"Efendim" dedi Peter, "savaşmamız gerektiğini sanmıyorum."

"Kim olduğunuzu ve başınıza gelenleri anlatın" dedi Jill.

"Hikâye anlatılacaksa oturup bir şeyler içelim" diye havladı köpekler. "Soluk soluğa kaldık."

"Sağa sola koşturup durursanız tabii ki soluk soluğa kalırsınız" dedi Eustace.

İnsanlar çimlere oturdu. Köpeklerse, gürültüyle dereden su içtikten sonra nefes nefese, dimdik ve dilleri sarkmış bir halde hikâyeyi dinlemek üzere oturdular. Cevher boynuzunu karnına sürterek parlatmakta olduğu için ayakta kaldı.

Yukarılara ve İçerilere

“Ey savaşçı Krallar ve ey güzellikleri evreni aydınlatan Bayanlar, şunu bilin ki” dedi Emeth, “ben, batıda, çölün ötesindeki Tehishbaan şehrinden Harpa Tarkaan’ın yedinci oğlu Emeth’im. Narnia’ya Rishda Tarkaan’ın kumandası altında yirmi dokuz kişiyle beraber geldim. Narnia’ya yürüyeceğimizi ilk öğrendiğimde dünyalar benim olmuştu; çünkü ülkeniz hakkında birçok şey duymuştum ve sizinle savaşta karşılaşmayı çok istiyordum. Ama tüccar kılığında (bir savaşçı ve Tarkaan’ın oğlu için utanç verici bir giysidir bu) gideceğimizi, yalan dolanla iş yapacağımızı öğrendiğimde sevincim kursağımda kaldı. Özellikle bir maymuna hizmet edeceğimizi duyduğumda ve Taş ile Aslan’ın aynı şey olduğu söylenmeye başladığında dünyam karardı. Çünkü çocukluğumdan beri hep Taş’a hizmet etmiştim; en büyük arzum onu daha fazla tanımak ve mümkünse yüzünü görebilmekti. Benim için Aslan nefretle aynı şeydi.

Bildiğiniz gibi, her gece saman çatılı harap kulübenin önüne çağrılıyorduk; ateş yakılıyor ve Maymun kulübeden pek iyi göremediğim dört ayaklı bir şey çıkarıyordu. İnsanlar ve hayvanlar eğilip selam vererek ona saygılarını belirtiyordu. Tarkaan’ın Maymun tarafından aldatıldığını düşünüyordum, çünkü ahırdan çıkan o şey ne Taş’tı, ne de başka bir Tanrı. Ancak Tarkaan’ın yüzünü görüp ağzından çıkanları duyduğumda fikrimi değiştirdim, çünkü Tarkaan’ın söylediklerine inanmadığını görmüştüm. Onun Taş’a inanmadığını anladım. İnansaydı onunla alay edemezdi.

Bunu anladığımda son derece öfkelendim; Taş’ın neden Maymun’u ve Tarkaan’ı cehennem ateşleriyle yakmadığını merak ediyordum. Yine de öfkemi gizleyip dilimi tuttum ve sonucu beklemeye başladım. Dün gece, bazılarınızın bildiği gibi, Maymun o sarı şeyi çıkarmadı ama Taşlan’ı - aynı şey olduğunu göstermek için iki ismi birbirine eklemişlerdi - görmeyi arzulayan herkesin harap kulübeye girebileceğini söyledi. Bunun da başka bir hile olduğunu düşündüm. Ama kedi girip de dehşetle dışarıya çıktığında kendi kendime, inançsızca ve bilmeyerek çağırdıkları gerçek Taş gelmiştir ve intikamını alacaktır dedim. Kalbim Taş’ın dehşeti ve büyüklüğü karşısında bir tavşanın kalbine dönüşmüştü, ama arzularım korkumdan çok

daha güçlüydü ve dizlerimin titrememesi, dişlerimin takırdamaması için kendimi güçlü olmaya zorlayarak, ölüm pahasına da olsa Taş'ın yüzüne bakmaya karar verdim. Böylece o harap kulübeye girmek üzere öne çıktım ve Tarkaan, istememesine rağmen, bana izin verdi.

İlk şaşkınlığım kapıdan içeriye girer girmez kendimi (şimdi olduğumuz gibi) bu muhteşem gün ışığında bulmamdı; çünkü dışarıdan bakıldığında kulübenin içi kapkaranlıktı. Ama şaşıracak zaman yoktu, kellemi kurtarmak için adamlarımızdan biriyle savaşmaya zorlandım. Onu görür görmez, Maymun ve Tarkaan'ın onu oraya, içeriye girenlerden kendi sırlarına ortak olmayanları öldürmek üzere koyduklarını anladım. Bu adam da yalancı ve sahtekârdı, Taş'ın gerçek hizmetkârlarından değildi. Onunla kavga edecek güçlü bir iradem vardı ve onu öldürdükten sonra arkamdaki kapıdan dışarıya attım.

Sonra etrafıma bakındım; gökyüzünü, geniş toprakları gördüm, tatlı kokuları duydum. Tanrılar adına, burası çok hoş bir yer, diye düşündüm; Taş'ın ülkesine gelmiş olabilirdim. Sonra onu bulmak umuduyla bu garip ülkede yolculuğa başladım.

Böylece bir sürü çimenlik, çiçeklik alan geçtim. Nefis ağaçların arasından yürüdüm ve sonunda, iki kaya arasındaki dar bir yerden beni karşılamak üzere büyük bir Aslan çıktı. Bir devekuşu kadar hızlı, bir fil kadar büyüktü; kürkü saf altın gibiydi, gözlerindeki parlaklık sıvı altına benziyordu. Bir yandan Alev Dağı Lagour'dan çok daha korkunçtu, diğer yandan dünyanın tüm güzelliklerini geride bırakacak kadar; çöl kumlarında açmakta olan bir gülden bile daha güzeldi. Ayaklarına kapandım, bunun kesinlikle ölüm saati olduğunu, çünkü (tüm onurlara layık olan) Aslan'ın tüm yaşamım boyunca ona değil de Taş'a hizmet ettiğimi bildiğini düşünmeye başladım. Bununla birlikte Aslan'ı görüp de ölmek, dünyanın Tisrok'u olup Aslan'ı görmeden yaşamaktan daha iyidir. Muhteşem yaratık altın başını eğdi, alnıma diliyle dokundu ve 'Hoş geldin oğlum' dedi. 'Lordum, ben senin oğlun değil, Taş'ın hizmetçisiyim' dedim. O da, 'Çocuk, Taş'a ettiğin tüm hizmetlerin bana yapıldığını farz ediyorum' diye cevapladı. O an öğrenmek ve anlamak için öylesine büyük bir arzu duydum ki korkularımı yendim ve muhteşem yaratığa sorular sormaya başladım. 'Öyleyse Maymun'un dediği doğru mu, sen ve Taş aynı kişi misiniz?' diye

sordum. Aslan öyle bir kükredi ki yerler sallandı (ama gazabı bana karşı değildi) ve, ‘Bu doğru değil’ dedi. ‘Aynı şey olduğumuz için değil karşıt şeyler olduğumuz için ona yaptığın hizmetleri kendime yapılmış kabul ediyorum. Ben ve o öylesine farklı şeyleriz ki, hiçbir kötü hizmet benim için, hiçbir iyi hizmet de onun için yapılamaz. Bu yüzden, herhangi biri Taş adına yemin eder ve sözünü sadece söz verdiği için yerine getirirse, kendisi bilmese bile, benim adıma yemin etmiştir ve onu mükâfatlandıran ben olurum. Herhangi biri benim adıma zalimlik ederse, Aslan’ın adını söylemesine rağmen hizmet ettiği Taş’tır ve yaptıkları onun tarafından kabul edilir. Anlıyor musun, Çocuk?’ ‘Lordum, ne kadar iyi anladığımı biliyorsun’ dedim. Ama aynı zamanda (gerçek buydu, söylemeye mecburdum) tüm yaşamım boyunca Taş’ı aradığımı da söyledim. ‘Sevgili oğlum’, dedi muhteşem yaratık, ‘arzun beni bulmak olmasaydı uzun süre sadakatle aramazdın. Çünkü herkes sadakatle aradığını bulur.’

Sonra üzerime soludu, kollarım ve bacaklarımdaki titremeyi durdurarak ayağa kalkmamı sağladı. Bundan sonra fazla bir şey söylemedi, ama tekrar görüşeceğimizi, yukarılara ve içerilere gitmem gerektiğini söyledi. Sonra bir altın yağmuru gibi arkasını döndü ve aniden kayboldu.

O zamandan beri, ey Krallar ve Bayanlar, onu bulmak için dolaşıyordum; mutluluğum öyle büyük ki derin bir yara almışım gibi güçsüzleştiriyor beni. Mucizeler mucizesi bana sevgili diye hitap etti, benim gibi köpekten başka bir şey olmayan—”

“Ha? Ne dedin?” dedi köpeklerden biri.

“Efendim” dedi Emeth. “Bu Calormen’de kullanılan bir deyim yalnızca.”

“Bunu pek beğendiğimi söyleyemeyeceğim” dedi köpek.

“Kötü bir şey söylemek istemiyor” dedi yaşlı bir köpek. “Biz de yavrularımız kabahat yaptığında onlara oğlan çocuğu diyoruz.”

“Evet öyle” dedi bir köpek. “Ya da kız çocuğu deriz.”

“Şşşşt!” dedi yaşlı köpek. “Bu hoş bir söz değil. Nerede olduğunuzu unutmayın.”

“Bakın!” dedi Jill, aniden. Birisi, ürkek adımlarla onlara doğru yaklaşıyordu; dört ayaklı zarif bir yaratıktı bu, kır renkliydi. Birkaç saniye ona baktıktan sonra beş ya da altısı hep birden, “Hey, bu bizim Şaşkaloz” dedi. Üzerinde aslan postu olmadan onu hiç gün ışığında görmemişlerdi; muhteşem görünüyordu. Yumuşak ve kır tüyleriyle güzel bir eşekti; öylesine nazik ve dürüst yüzlüydü ki, onu görseydiniz siz de Jill ve

Lucy'nin yaptığını yapardınız - yani ileriye atılıp kollarınızı onun boynuna dolar, burnunu öper, kulaklarını okşardınız.

Ona nereden geldiğini sorduklarında, diğer yaratıklarla birlikte kapıdan girdiğini, ama - kimsenin, özellikle de Aslan'ın yoluna çıkmamaya dikkat ettiğini söyledi. Çünkü gerçek Aslan'ın orada olduğu düşüncesi, bir aslan postu içine girdiği için onu öylesine utandırmıştı ki, kimsenin yüzüne bakamayacağını düşünüyordu. Tüm dostlarının batıya doğru gittiğini gördüğünde, birkaç tutam ot yedikten sonra ("tüm yaşamım boyunca bundan daha güzel ot yememiştim" dedi) cesaretini toplamış ve onları takip etmişti. "Aslan'la karşılaşmak zorunda kalırsam ne yapacağımı bilmiyorum" diye ekledi.

"Onunla karşılaştığında her şeyin düzeldiğini göreceksin" dedi Kraliçe Lucy.

Sonra hep beraber ilerlediler. Sürekli batıya gidiyorlardı, çünkü Aslan, "Yukarılara ve içerilere" diye bağırdığında bu yönü kastettiğini

düşünmüşlerdi. Birçok yaratık ağır ağır aynı yöne ilerliyordu, ama çimlik arazi öyle büyüktü ki, kalabalık görünmüyorlardı.

Henüz erkendi, havada sabah serinliği vardı. Sağı solu kolaçan etmek için sık sık duruyorlardı. Bunun nedeni, hem bulundukları yerin çok güzel olması, hem de nerede olduklarını anlayamamalarıydı.

“Peter” dedi Lucy, “sence neredeyiz?”

“Bilmiyorum” dedi Yüce Kral. “Bana bir yeri hatırlatıyor, ancak ismini bulamıyorum. Çok, çok küçükken tatil yaptığımız bir yer olabilir mi?”

“Çok harika bir tatil olmalı bu” dedi Eustace. “Bizim dünyamızda böyle bir ülke olmadığına bahse girerim. Renklere bakın! Dünyamızdaki dağlarda bu dağlardaki gibi bir mor bulamazsınız.”

“Burası Aslan’ın ülkesi değil mi?” dedi Tirian.

“Dünyanın Sonu’nun ötesindeki, o dağın tepesindeki ülkeye benzemiyor” dedi Jill, “ben oraya gitmiştim.”

“Bana sorarsanız” dedi Edmund, “Narnia ülkesinde bir yere benziyor. İlerideki şu tepelere ve onların arkasındaki buz kaplı dağlara bakın. Narnia’da gördüğümüz dağlara çok benziyorlar, hani çağlayanın ötesindeki dağlara.”

“Evet, benziyorlar” dedi Peter. “Ama bunlar daha büyük.”

“Narnia’dakilere benzediklerini sanmıyorum” dedi Lucy. “Şuraya bakın.” Sol tarafı, güneyi işaret etti ve herkes dönüp baktı. “O tepeler” dedi Lucy, “yani ormanlarla kaplı olanlar ve onların arkasındaki mavi renktekiler, Narnia’nın güney sınırlarındakilere benzemiyor mu?”

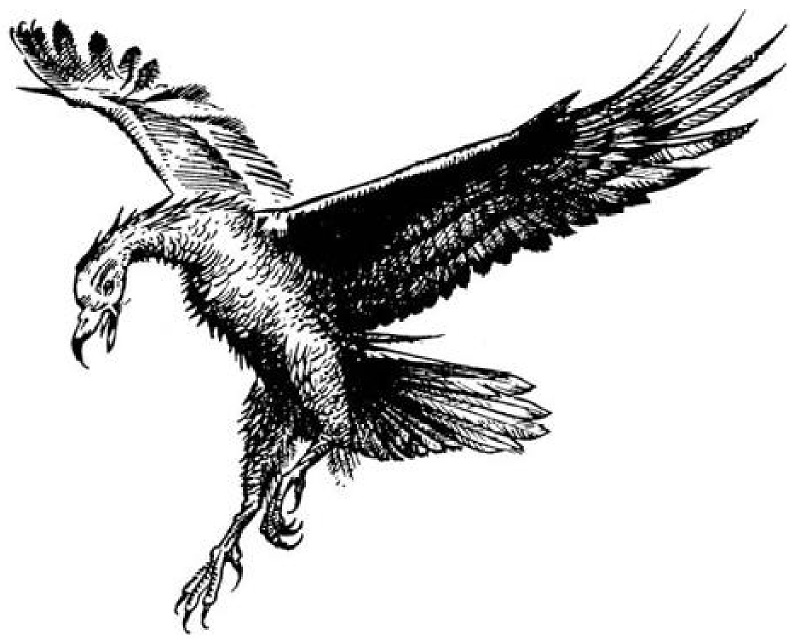
“Benzemek mi?” diye bağırdı Edmund, bir anlık sessizlikten sonra. “Evet, tıpa tıp benziyorlar. Bakın, çatal gibi tepesiyle Pire Dağı ve Archenland’e giden geçit, her şey orada!”

“Yine de tamamen aynı değiller” dedi Lucy. “Farklılar. Daha renkliler, hatırladığımdan daha uzaktalar ve daha… daha… ah, bilmiyorum…”

“Gerçeğe daha fazla benziyorlar” dedi Lord Digory yavaşça.

Aniden Kartal Keskingöz kanatlarını açtı, havada on on beş metre yükseldi, bir tur attı ve yere kondu.

“Krallar ve Kraliçeler” diye bağırdı, “hepimiz körmüşüz. Nerede olduğumuzu ancak şimdi fark etmeye başladık. Yukarıdan her şeyi gördüm - Yüksek Ova, Kunduzbarajı, Büyük Nehir ve Doğu Denizi’nin kenarında hâlâ parıldayan Cair Paravel. Narnia ölmemiş. Burası Narnia.”

“Bu nasıl olur?” dedi Peter. “Aslan biz yaşlı olanların Narnia’ya asla geri dönemeyeceğini söylemişti, ama buradayız işte.”

“Evet” dedi Eustace. “Yok oluşunu, güneşin söndüğünü gördük.”

“Her şey o kadar farklı ki” dedi Lucy.

“Kartal haklı” dedi Lord Digory. “Dinle Peter. Aslan Narnia’ya asla geri dönmeyeceğini söylediğinde, senin aklındaki Narnia’yı kastediyordu. Oysa o gerçek Narnia değildi. Onun bir başlangıcı ve bir sonu vardı. Orası her zaman burada olan ve hep burada kalacak olan gerçek Narnia’nın sadece bir gölgesi, bir kopyasıydı; aynı bizim dünyamızın ve İngiltere’nin, aslında her şeyin, Aslan’ın gerçek dünyasındaki bir şeyin gölgesi ya da kopyası olduğu

gibi. Narnia için yas tutmana gerek yok Lucy. Eski Narnia'da önemli olan her şey, tüm sevgili yaratıklar kapıdan geçti. Burası kuşkusuz farklı; tıpkı rüyanın gerçek hayattan farklı olması gibi gerçek de gölgesinden farklı." Bu sözleri söylerken herkes heyecanlanmıştı; ama kendi kendine, "Platon her şeyi yazmış, her şeyi; aman Tanrım, bu okullarda bunlara ne öğretiyorlar böyle?" dediğinde yaşlı olanlar gülmüştü. Lord Digory'nin bu söyledikleri, uzun bir zaman önce sakalının altın rengi değil de kır olduğu diğer dünyada ağzından çıkan sözlerin tıpatıp aynısıydı. Neden güldüklerini anlamış, kendisi de gülmeye başlamıştı. Çabucak duruldular, çünkü bildiğiniz gibi, ciddileşmenize neden olacak bir mutluluk ve şaşkınlık türü vardır ve bu, şakalarla geçiştirilemeyecek kadar güzeldir.

Size bu güneşli Narnia'nın eski Narnia'dan farkını anlatmak, bu ülkenin meyvelerinin tadını anlatmak kadar zor. Şöyle düşünürseniz belki bir fikir edinebilirsiniz; güzel bir körfeze ya da dağlar arasında uzanan yeşil bir vadiye bakan bir penceresi olan bir odada bulunduğunuzu ve pencerenin karşısındaki duvarda bir ayna olduğunu farz edin. Aniden o körfezin ya da vadinin görüntüsünü aynada yakaladığınızı düşünün. Aynadaki deniz ya da vadi aynı gerçeği gibidir; ama aynı zamanda biraz farklıdır, daha derin, daha harikadır ve hikâyelerdeki - hiç duymadığınız ama öğrenmek istediğiniz hikâyelerdeki - yerlere benzer. Eski Narnia ile yeni Narnia arasındaki fark böyleydi. Yenisi daha derin anlamlar barındıran bir ülkeydi: Her taş, çiçek ve yaprak sanki daha fazlasını söylemek istiyordu. Bundan daha iyi açıklayamam; eğer oraya giderseniz ne demek istediğimi anlarsınız.

Herkesin hissettiklerini dile getiren kişi Tekboynuz oldu. Sağ ön ayağını yere vurdu, kişnedi ve sonra da bağırdı:

"Sonunda eve döndüm! Burası benim gerçek ülkem! Ben buraya aitim. Şimdiye kadar bilmiyordum, ama burası tüm yaşamım boyunca aradığım topraklar. Eski Narnia'yı sevmemizin nedeni bazen burası gibi görünmesidir. İihii-hiii-hiii! Yukarılara çıkın, içerilere gelin!"

Yelesini sallayıp ileriye atılarak dörtnala koşmaya başladı - dünyamızda, bir anda gözden kaybolacak kadar hızlı bir koşuştu bu. Ama çok garip bir şey oldu. Diğerleri de koşmaya başlamıştı, şaşkınlıklarına rağmen onunla

aynı hızda koşabiliyorlardı. Sadece köpekler ve insanlar değil, küçük şişko Şaşkaloz ve kısa bacaklı Cüce Zıpır bile uçar gibi gidiyordu. Hava, ön camı olmayan bir arabada son hızla gidiyorlarmış gibi yüzlerine vuruyordu. Arazi, sanki bir trenin penceresinden bakıyorlarmış gibi kayıp gidiyordu altlarında. Giderek hızlandılar, kimse yorulmamış, terlememiş, nefessiz kalmamıştı.

Gölge Ülkelere Veda

*E*ğer insan yorulmadan koşabilseydi, o zaman kimsenin koşmaktan başka bir şey yapmak isteyeceğini sanmıyorum. Bazen durmayı gerektiren özel nedenler olabilir, Eustace'in bağırmasının da özel bir nedeni vardı.

"Bakın! Bakın nereye geldik!"

Bağırdığı iyi oldu. Çünkü önlerinde Kazan Göleti'ni, göletin ötesindeki yüksek ve tırmanılması olanaksız kayalıkları, bazı yerlerde elmas gibi parıldayan, bazı yerlerde de koyu cam yeşilliğinde olan ve kayalıklardan aşağı dökülen tonlarca suyu; Büyük Çağlayan'ı görüyorlardı. Çağlayanın gök gürültüsüne benzer sesi şimdiden kulaklarını dolduruyordu.

"Durmayın! Yukarılara ve içerilere doğru ilerleyin" diye bağırdı Keskingöz, hafifçe yükselerek.

"Bu onun için çok kolay" dedi Eustace. Sonra Cevher de bağırmaya başladı:

"Durmayın. Yukarılara ve içerilere. Fazla düşünmeyin."

Suyun gürültüsünden sesi zorlukla duyulmuştu, ama az sonra herkes onun gölete atladığını gördü. Diğerleri de apar topar aynısını yaptı. Su bekledikleri (özellikle Şaşkaloz'un) kadar soğuk değildi ama tatlı bir serinliği vardı. Çağlayana yüzdüklerini fark ettiler.

"Bu tamamen delilik" dedi Eustace, Edmund'a.

"Biliyorum. Ama yine de…" dedi Edmund.

"Ne harika değil mi?" dedi Lucy. "İsteseniz de korkamadığınızı fark ettiniz mi? Deneyin."

"Vay be, gerçekten korkamıyorum" dedi Eustace denedikten sonra.

Çağlayanın dibine ilk Cevher ulaştı, Tirian hemen arkasındaydı. Jill en sondaydı ve her şeyi diğerlerinden daha iyi görebiliyordu. Beyaz bir şeyin çağlayandan yukarıya doğru yükseldiğini gördü. Bu beyaz şey

Tekboynuz’du. Tırmanıyor mu yoksa yüzüyor mu söylemek imkânsızdı ama gittikçe yükseliyordu. Boynuzunun ucu başının üzerindeki suyu ikiye ayırıyor, su iki ayrı gökkuşağı gibi çağlayarak omuzlarından aşağı dökülüyordu. Onun hemen arkasında Kral Tirian vardı. Kollarını ve bacaklarını sanki yüzüyormuş gibi oynatıyor, doğruca yukarıya hareket ediyordu. Bir evin duvarlarında yüzen bir insan gibiydi tıpkı.

En komik görünenler köpeklerdi. Koşarken soluksuz kalmamışlardı, ama sürü halinde yukarıya çıkarken birçok aksırıp tıksırma duyuluyordu. Bunun nedeni havlamaya devam etmeleri ve her havlayışta ağızlarının burunlarının suyla dolmasıydı. Jill tüm bunları tam olarak fark edemeden çağlayandan yukarıya doğru yükselmeye başladı. Bu bizim dünyamızda imkânsızdı. Boğulmasanız bile suyun ağırlığı sivri kayalara çarparak paramparça olmanıza neden olurdu. Ama bu dünyada her şey mümkündü. Sudaki ışıklar ve pırıl pırıl parıldayan renkli taşlar arasında, ışığa tırmandığınızı hissederek yükseliyordunuz - korkabilselerdi, bu denli yüksek yerlerde dehşetten küçük dillerini yutarlardı. Daha sonra bu durum muhteşem ve heyecanlı bir hal aldı. Sonunda suyun döküldüğü kavisli kısma geliyor ve çağlayanın üzerindeki nehirle aynı seviyede olduğunuzu görüyordunuz. Akıntı arkanızda hızla uzaklaşıyordu, ama siz öylesine harika bir yüzücüydünüz ki, akıntıya karşı ilerleyebiliyordunuz. Çok geçmeden hepsi kıyıya çıkmıştı, ıslanmışlardı ama mutluydular.

Önlerinde uzun bir vadi vardı, artık çok daha yakın görünen, büyük karlı dağlar gökyüzüne doğru uzanıyordu.

“Yukarılara ve içerilere” dedi Cevher ve tekrar yola çıktılar.

Artık Narnia’yı terk etmişlerdi ve ne Peter’in ne Tirian’ın, ne de Kartal’ın daha önceden gördüğü Batının Vahşi Toprakları’na girmişlerdi. Lord Digory ve Leydi Polly daha önce oraya gitmişti. “Hatırlıyor musun? Hatırlıyor musun?” diye birbirlerine soruyorlardı; bunu, tüm grup ok gibi hızla koşarken, sakin bir sesle söylemişlerdi.

“Lordum?” dedi Tirian. “Hikâyelerde anlatıldığı gibi, dünya yaratıldığı gün burada olduğunuz doğru mu?”

“Evet” dedi Digory, “dün gibi hatırlıyorum.”

“Uçan bir atla mı?” diye sordu Tirian. “Bu doğru mu?”

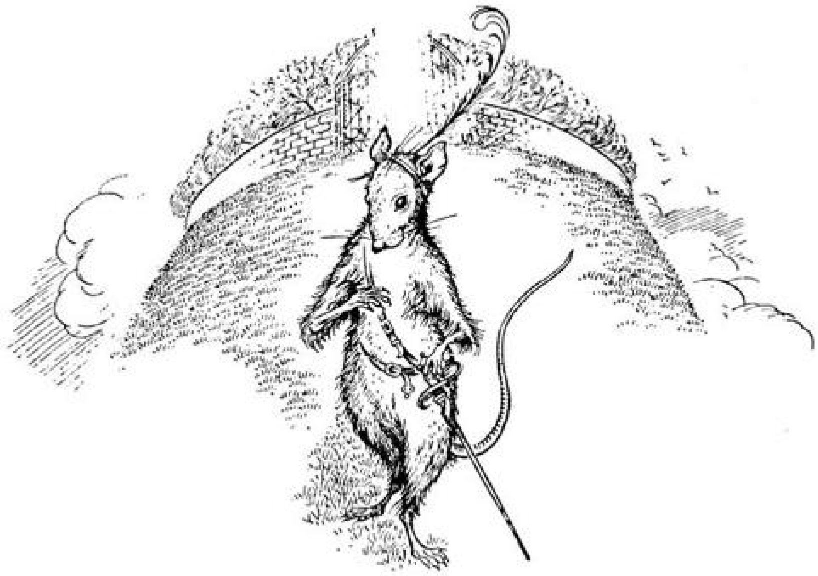
“Elbette” dedi Digory. Köpekler havlamaya başladı, “Daha hızlı, daha hızlı!”

Böylece uçarcasına koşmaya başladılar, tepelerinde uçan kartaldan bile hızlı gidiyorlardı. Birbiri ardından dolambaçlı vadilerden geçtiler, tepelerin dik yamaçlarına tırmanıp, her zamankinden daha büyük bir hızla aşağıya indiler. Nehri takip edip, bazen diğer yakaya da geçerek göllerin üzerinden sürat tekneleri gibi kayarcasına gidip turkuaz renkli uzun bir gölü geçince düzgün ve yeşil bir tepe gördüler. Tepenin yamacı bir piramit kadar dikti ve zirvesini yeşil bir duvar çevreliyordu. Duvarın üzerinden, yaprakları gümüşe, meyveleri altına benzeyen ağaçların dalları görünmekteydi.

“Yukarılara ve içerilere!” diye kükredi Tekboynuz ve herkes ileri atıldı. Dosdoğru tepenin eteklerine yöneldiler ve kendilerini, körfezdeki bir mendirekte kırılıp kayalara tırmanan dalgaların hızıyla koşarken buldular. Yamaç bir evin çatısı kadar dikti ve çimlerle kaplıydı, ama kimsenin ayağı kaymıyordu. Zirveye ulaştıklarında yavaşladılar; bunun nedeni kendilerini görkemli altın kapıların önünde bulmalarıydı. Bir an için hiçbiri kapıları açmaya cesaret edemedi. Hepsi de meyvelere karşı hissettiklerinin aynısını hissediyordu. “Buna cesaret edebilir miyiz? Doğru olur mu? Buraya bizim için konulmuş olabilirler mi?”

Öylece dururken, duvarların içinden bir yerden, müthiş güzel ve güçlü bir boru sesi duyuldu ve kapılar sonuna kadar açıldı.

Tirian, kimin çıkacağını merak ederek nefesini tutmuş bekliyordu. Çıkan şey beklediği en son şeydi; başının etrafındaki çembere kırmızı bir tüy iliştirmiş küçük, zarif ve parlak gözlü bir konuşan fareydi bu, sol eli uzun kılıcının kabzasındaydı. Eğilerek kibarca selam verdi ve ince sesiyle, “Aslan adına hoş geldiniz. Yukarıya ve içeriye gelin” dedi.

Tirian, Kral Peter, Kral Edmund ve Kraliçe Lucy’ nin ileriye fırlayıp diz çökerek fareyi selamladıklarını ve hep beraber “Bastıbacak!” diye bağırdıklarını duydu. Sırf bunun şaşkınlığı bile Tirian’ın nefes alışının hızlanmasına yetti, çünkü Narnia’nın büyük kahramanlarından birinin; Büyük Beruna Savaşı’nda bulunmuş ve Denizci Caspian’la birlikte Dünyanın Sonu’na yelken açmış Fare Bastıbacak’ın karşısında durduğunu anlamıştı. Bunu düşünmeye zaman bulamadan iki güçlü kol onu sarmaladı. Tirian, yanaklarına kondurulan sakallı öpücükleri hissedip çok iyi hatırladığı bir sesin, “Hey! Delikanlı! Seni son gördüğümden bu yana uzayıp şişmanlamışsın!” dediğini duydu.

Bu babası Kral Erlian’dı; ne Tirian’ın son yıllarında hatırladığı kır saçlı savaşçıya, ne de bir devle girdiği savaştan sonra yaralı ve rengi atmış bir halde son olarak gördüğü krala benziyordu. Bu, yaz akşamları Cair Paravel Kalesi’nin bahçesinde, yatmadan hemen önce oyunlar oynayan küçük bir çocuk olduğu günlerden hatırladığı, genç ve mutlu babasıydı. Akşam yemeklerinde yediği ekmeğin, içtiği sütün kokusu burnunda tüttü.

Cevher kendi kendine, “Konuşabilmeleri için biraz yalnız bırakacağım, sonra gidip Kral Erlian’ı selamlayacağım. Bir tayken bana bir sürü elma vermişti” diye düşünüyordu. Az sonra başka ilginç bir şey daha oldu; kapıdan öylesine güçlü ve soylu bir at çıkmıştı ki, onun huzurunda bir Tekboynuz bile çekingen davranırdı. Bir an için Lord Digory ile Leydi

Polly'ye bakıp, "Kuzenlerim!" diye kişnedi ve ikisi de, "Fledge! Eski dost Fledge!" diye bağırıp, onu öpmek için fırladı.

Fare içeriye girmeleri için ısrar etmeye devam ediyordu. Hepsi bahçeden kendilerine doğru esen tatlı kokular arasında altın kapılardan içeriye girdiler. Küçük beyaz çiçeklerle kaplı yumuşak zeminde yürüyerek ağaçlar altındaki serin gölgeliklere geldiler. Herkesin gözüne çarpan ilk şey, oranın dışarıdan görüldüğünden çok daha büyük olmasıydı. Kimsenin bunu düşünmeye zamanı yoktu, çünkü insanlar onları karşılamaya geliyordu.

Bildiğiniz herkes (o ülkelerin tarihini biliyorsanız) oradaydı. Baykuş Pasparlak, Kıllıkıpırdak Suratsız, büyüden kurtulmuş Kral Rilian, onun annesi Yıldız Kızı ve babası Caspian oradaydı. Onun hemen arkasında Lord Drinian, Lord Berne, Cüce Yaygaracı, Mantarsever, Sentor Fırtına ve büyük Kurtuluş Savaşı'ndan yüz kadar kahraman vardı. Başka bir yönden Archenland Kralı Cor, babası Kral Lune ile karısı Kraliçe Aravis, kardeşi Cesur Prens, Şimşek Yumruklu Corin, At Bree ve Kısrak Hwin geldi. Sonra - Tirian için bu diğerlerinden daha da şaşırtıcıydı - geçmişten, çok uzaklardan iki iyi kunduz ve Faun Tumnus ortaya çıktı. Selamlaşmalar, öpüşmeler ve el sıkışmalardan sonra tüm grup eski günlerden bahsetti (beş-altı yüzyıldan sonra tekrar eski günlerden konuşmanın ne kadar harika olduğunu bilemezsiniz). Üzerine bir Anka kuşunun tünediği ağacın bulunduğu bahçenin ortasına doğru yürüdüler. O ağacın altında iki taht vardı, tahtlarda oturan kral ve kraliçe o kadar görkemli ve güzeldi ki, herkes eğilerek selam verdi. Doğru olanı yapmışlardı, çünkü orada oturanlar Narnia ve Archenlandli birçok eski kralın ataları Kral Frank ve Kraliçe Helen'di. Tirian, Âdem ile Havva'nın en görkemli günlerinden bile daha eski bir tarihte olduğunu hissediyordu.

Yaklaşık yarım saat sonra (yarım yüzyıl sonra da olabilir, çünkü oradaki zaman buradakinden farklıdır) Lucy Narnialı eski dostu Faun Tumnus ile bahçe duvarından aşağı bakıyor ve Narnia'yı seyrediyordu. Aşağıya bakıldığında bu tepenin sanıldığından çok daha yüksek olduğu anlaşılıyordu: Parlak kayalıklar altlarında binlerce metre alçalıyor, aşağıdaki ağaçlar tuz tanecikleri büyüklüğünde görülüyordu. Sonra Lucy arkasını dönüp bahçeye baktı.

“Şimdi anlıyorum” dedi düşünceli bir şekilde. “Şimdi anlıyorum. Bu bahçe aynı ahır gibi. İçi dışından çok daha büyük.”

“Elbette, Havvakızı” dedi Faun. “Yukarı ve içeri gittikçe her şey büyür. İçerisi, dışarıdan daha büyüktür.”

Lucy dikkatle bahçeye baktı ve bunun bir bahçe değil, nehirleri, ormanları, denizleri ve dağlarıyla bir dünya olduğunu gördü. Bunlar hiç de yabancı gelmiyordu. Hepsini biliyordu.

“Anlıyorum” dedi. “Burası Narnia ve aşağıdaki Narnia’dan daha güzel, aynı ahırın dışındaki Narnia’dan daha güzel ve daha gerçek olduğu gibi! Anlıyorum… dünya dünya içinde, Narnia Narnia içinde…”

“Evet” dedi Tumnus, “bir soğan gibi; tek fark içeriye doğru gittikçe çember büyüyor.”

Lucy etrafa baktı ve çok geçmeden yeni ve harika bir şey olduğunu fark etti. Ne kadar uzakta olursa olsun, neye baksa, gözlerini üzerine diktiğinde sanki bir teleskopla bakıyormuş gibi berraklaşıp yaklaşıyordu. Güneydeki çölü ve onun arkasındaki büyük şehir Tashbaan’ı görebiliyordu, doğu yakasında, deniz kıyısındaki Cair Paravel’i ve bir zamanlar onun olan odanın penceresini de. Denizin açıklarında birbiri ardına sıralanmış adaları ve Dünyanın Sonu’nun ötesinde bulunan, Aslan’ın Ülkesi dedikleri kocaman dağı görebiliyordu. Bu dağın tüm dünyayı çevreleyen büyük bir sıradağlar zincirinin parçası olduğu belli oluyordu. Dağlar, gittikçe yaklaşıyormuş gibi görünüyordu. Sol tarafına baktı ve dağlardan belirgin bir şekilde ayrılmış, renkli bulut sandığı bazı şeyler gördü. Dikkatle baktığında bunların bulut olmadığını, gerçek bir kara parçası olduğunu fark etti. Gözlerini belirli bir noktaya dikip baktığında bağırmaya başladı, “Peter! Edmund! Gelin bakın! Çabuk gelin.” Gelip baktılar, onların gözleri de Lucy’ninkiler gibi görebiliyordu.

“Vay be!” diye bağırdı Peter. “Orası İngiltere. Şu da tüm maceralarımızın başladığı Profesör Kirk’ün taşradaki eski evi!”

“Ben o evin yıkıldığını sanıyordum” dedi Edmund.

“Öyleydi” dedi Faun. “Ama siz artık İngiltere içindeki İngiltere’ye bakıyorsunuz; burası nasıl gerçek Narnia’ysa orası da gerçek İngiltere. O İngiltere’de güzel olan hiçbir şey yıkılmadı.”

Aniden gözlerini başka bir noktaya kaydırdılar. Peter, Edmund ve Lucy şaşkınlıkla yutkunup bağırarak ellerini sallamaya başladılar; çünkü büyük ve derin vadinin karşısından el sallayan anne ve babalarını görmüşlerdi. Hani limanda beklediğiniz birinin büyük bir vapurun güvertesinden el sallaması gibi.

“Onların yanına nasıl gidebiliriz?” dedi Lucy.

“Çok kolay” dedi Bay Tumnus. “O ülke ve bu ülke - tüm gerçek ülkeler - Aslan’ın büyük dağlarındaki çıkıntılardır. Tüm yapacağımız şey yukarıya ve içeriye doğru, kara birbirine bağlanana kadar yürümektir. Dinleyin! Kral Frank’ın borusu çalıyor. Gitmeliyiz.”

Çok geçmeden kendilerini, bu dünyadakinden çok daha yüksek dağlara doğru yürürken - ne kadar büyük ve canlı bir yürüyüş yoluydu o - buldular. Fakat o dağlarda kar yoktu: Ormanlar, yeşil yamaçlar, nefis bahçeler ve birbiri üstüne sonsuz bir şekilde devam eden gürül gürül çağlayanlar vardı. Üzerinde yürüdükleri, her iki yanında çok derin vadilerin uzandığı arazi gittikçe daralıyor, vadinin karşısındaki kara parçası gittikçe yaklaşıyordu; burası İngiltere’ydi.

Önlerindeki ışık güçleniyordu. Lucy, renkli kayalıkların bir dev merdiveni gibi oraya tırmandığını görebiliyordu. Sonra her şeyi unuttu, çünkü Aslan, sanki canlı bir güç ve güzellik çağlayanı gibi, kayadan kayaya atlayarak geliyordu.

Aslan’ın yanına çağırdığı ilk kişi Şaşkaloz oldu. Aslan’a doğru yürüyen Şaşkaloz’dan daha zayıf ve gülünç bir eşek görmemişsinizdir; Aslan’ın yanında, bir St. Bernard köpeğinin yanındaki bir kedi yavrusu gibi görünüyordu. Aslan başını eğip Şaşkaloz’a bir şeyler fısıldadı, eşeğin uzun kulakları aşağı sarktı, sonra Aslan bir şey daha söyledi ve kulaklar tekrar dikildi. Kimse ne dediğini duyamadı. Aslan onlara döndü ve, “Henüz, istediğim kadar mutlu görünmüyorsunuz” dedi.

Lucy, “Aslan, geri gönderilmekten o kadar korkuyoruz ki. Sen bizi kendi dünyamıza çok sık geri yolladın” dedi.

“Korkmayın” dedi Aslan. “Tahmin edemediniz mi?”

Kalpleri pır pır etti, içlerinde müthiş bir umut belirdi.

“Gerçek bir tren kazası oldu” dedi Aslan sakince. “Babanız, anneniz ve siz - tahmin ettiğiniz gibi gölge ülkelerdesiniz - öldünüz. Sömestr bitti, tatil başladı. Rüya sona erdi, sabah oldu.”

Konuştukça aslan gibi görünmemeye başladı; sonra olanlar o kadar harikaydı ki, yazmak mümkün değil. Bu bizim için tüm hikâyelerin sonu. Onların sonsuza kadar mutlu yaşadığını söyleyebiliriz. Onlar için ise bu gerçek hikâyenin başlangıcıdır. Dünyadaki yaşamları ve Narnia’daki maceraları kitabın kapağı ve giriş sayfasıydı; şimdi yeryüzünde kimsenin okumadığı Büyük Hikâye’nin Birinci Bölümü’ne başlıyorlar. Bu hikâye sonsuza kadar devam eder, her bölüm bir öncekinden daha güzeldir.

C.S. Lewis’in önerdiği okuma sırasıyla Narnia Günlükleri:

Büyücünün Yeğeni

Aslan, Cadı ve Dolap

At ve Çocuk

Prens Caspian

Şafak Yıldızı’nın Yolculuğu

Gümüş Sandalye

Son Savaş

BÜTÜN SAVAŞLARIN EN BÜYÜĞÜ

Yalanlardan korkuların doğduğu . . .
sadakatin sınandığı . . .
umutların tükendiği . . . NARNİA

Narnia, tarihindeki en zor mücadeleyle karşı karşıyadır. Ancak bu sefer tehlike dışardan değil, Narnia'nın içinden gelir. Bu durumu düzeltecek olanlar ise Kral ve ona bağlılıklarını koruyan birkaç dostudur. Tabii eğer başarabilirlerse...

Kapak İllüstrasyonu: Cliff Nielsen - © CS Lewis Pte Ltd 2002
Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş. tarafından yayımlanmıştır.
www.narnia.com

Table of Contents